

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัย
หมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน

โดย

ร้อยโท ทศพล ไชยโกมินทร์
รองผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 62
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2562 - 2563

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัย เรื่อง “แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน” ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา ของ ร้อยโท ทศพล ไชยโกมินทร์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 62 ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2562 - 2563

พลโท

(พิสิษฐ์ ปฐมเอม)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.)
เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

ผู้วิจัย ร้อยโท ทศพล ไชโยภินทร์ **หลักสูตร** วปอ. รุ่นที่ 62

การศึกษาข้อมูลเรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาบทบาท อำนาจ หน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน 2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน 3. เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน มีขอบเขตของการศึกษาโดยศึกษาขอบเขตด้านระเบียบ/กฎหมาย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนศึกษาบทบาท อำนาจ หน้าที่ และสภาพปัญหา อุปสรรคของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน ซึ่งศึกษาเฉพาะพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี โดยดำเนินการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย (Focus Group) และสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ต่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key Information) ทั้งนี้การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีการรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้ 1. บทบาทอำนาจหน้าที่ของ ชรบ. ถือเป็น “กองกำลังภาคประชาชนในระดับหมู่บ้าน” ที่เป็น “กลไกเชิงพื้นที่ที่มีความสำคัญและเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง” มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายด้านความมั่นคงของภาครัฐ โดยสามารถวิเคราะห์ได้ว่ามี “บทบาทหน้าที่ขั้นพื้นฐานและบทบาทหน้าที่ในระยะยาว” ทำให้งานด้านความมั่นคงในระดับหมู่บ้านมีประสิทธิภาพมากขึ้น 2. ปัญหาที่เกิดขึ้นกับ ชรบ. ประการแรก คือ ไม่มีขวัญและกำลังใจ ประกอบกับชุดเครื่องแบบของ ชรบ. ต้องจัดหาเองด้วยเงินของตนเองในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ อปพร. หรือ อส.ตชด. (ตำรวจ) จะมีชุดแจกจ่ายให้ฟรี ประการที่สอง การปฏิบัติงานทั้งของ ชรบ. ยังไม่ได้รับสวัสดิการได้ดีเท่าที่ควร และประการสุดท้ายคือ ด้านความรู้ในทางกฎหมาย ตลอดจนระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ที่ ชรบ. ยังไม่มีองค์ความรู้เท่าที่ควร 3. แนวทางในการดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของ ชรบ. ควรมุ่งเน้นไปที่การสนับสนุนสวัสดิการในการทำงานของ ชรบ. มากขึ้น ทั้งการสนับสนุนในด้านงบประมาณ การอบรมให้ความรู้และความเข้าใจในด้านระเบียบ กฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ รวมไปถึงการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มกำลังความสามารถอีกด้วย

คำสำคัญ : ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.)

Abstract

Title Methods to increase the efficiency of Village Security Team for Sustainable Security

Field Social Psychology

Name Lieutenant Tossaphol Chaikomintr **Course** NDC **Class** 62

The study in the topic of “ methods to increase the efficiency of Village Security Team for sustainable security” has 3 main purposes; (1) to study the current roles, authority, and responsibilities of the Village Security Team, (2) to study current problems and challenges in performing Village Security Team’s missions, and (3) to offer methods to increase the efficiency of Village Security Team for sustainable security. The scope of this research included the aspects of law and regulations, related concepts and theories, as well as the roles, authority, responsibilities, problems, and challenges of the Village Security Team. This study was a qualitative research, conducted in Kanchanaburi Province by incorporating Focus Group studies and In-depth Interviews of key informants. The results of the study could be summarized into 3 main points. First of all, the Village Security Team is considered the “Public Force in Village Level” which is deemed as an “Essential Mechanism in the Area that Enhance True Public Engagement”. The Village Security Team also plays important roles in implementing the government’s long-term strategies and contains both “General and Long-Term Roles and Responsibilities”, which serve to improve the efficiency of security missions in village level. Secondly, the study suggested that the Village Security Team had encountered 3 problems, namely the lack of moral supports, insufficient welfare benefits, and inadequate legal knowledge. Lastly, in order to advance the efficiency of Village Security Team, there need to be an increase in Village Security Team’s welfare, such as the increase of funding, law and regulation trainings, and morale building. These will contribute enhance the capabilities of the Village Security Team members.

Keyword: Village Security Team

คำนำ

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยส่วนบุคคล ในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ซึ่งข้าพเจ้ามีความเชี่ยวชาญในด้านการปกครองท้องถิ่น และการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ตลอดจนกองกำลังด้านความมั่นคงในภาคพลเรือน ได้เล็งเห็นว่า ในปัจจุบัน ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) คือ กองกำลังประจำถิ่นในระดับเล็กที่สุดของประเทศไทย ซึ่งถือว่าควรได้รับความเห็นอกเห็นใจ และการสนับสนุนที่ดีจากหน่วยงานต้นสังกัด ตลอดจนหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับคุณภาพการปฏิบัติหน้าที่ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน ตลอดจนสร้างรากฐานของความมั่นคงภายในตั้งแต่ระดับฐานราก

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยเล่มนี้จะมีประโยชน์ต่อผู้นำไปศึกษาเพื่อเป็นความรู้ต่อยอดในด้านการศึกษา วิเคราะห์ การปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) หากมีข้อผิดพลาดประการใดหรือข้อมูลไม่สมบูรณ์ข้าพเจ้าต้องขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ร้อยโท

(ทศพล ไชยโกมินทร์)

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 62

ผู้วิจัย

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัย “แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน” นั้นสำเร็จขึ้นได้โดยได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากท่านอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย พลโท สันต์เพชร สายสรรพมงคล และ พันเอก พิระพงษ์ จันทวโร ซึ่งได้ให้คำแนะนำ แนวคิดและให้ความรู้ในการจัดทำวิจัย ตลอดจนการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอดจนงานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ นาวาเอกหญิง ปิยะฉัตร ไชยนต์ คณะที่ปรึกษา ที่คอยให้ความช่วยเหลือด้านการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ในการจัดทำรูปแบบโครงการ และขอขอบคุณคณะเพื่อนร่วมห้องเรียนในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ที่ให้กำลังใจ และข้อมูลในการทำรูปแบบงานวิจัยด้วย

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การศึกษาวิจัย “แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน” จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ค้นคว้าและเป็นประโยชน์ต่อผู้คนที่สนใจในเรื่องประชาธิปไตยต่อไป

ร้อยโท

(ทศพล ไชยโกมินทร์)

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 62

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
คำนำ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
วิธีดำเนินการวิจัย	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
คำจำกัดความ	6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
การทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) ด้านความมั่นคง	
ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ	7
แนวคิดและทฤษฎีความมั่นคงภายในโดยบทบาทของพลเรือน	20
ทฤษฎีและแนวคิดเรื่องการสร้างความมั่นคงภายในหมู่บ้าน	
ชุมชน หมู่บ้าน อพป.	25
ระเบียบ/กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับชุดรักษาความสงบเรียบร้อย	
ภายในหมู่บ้าน (ชรบ.) หมู่บ้าน อพป.	26
การวิจัยเกี่ยวกับชุดรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน (ชรบ.)	31
ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด และแผนด้านความมั่นคงของ	
จังหวัดกาญจนบุรี	33
กรอบแนวคิดของการวิจัย	39
บทที่ 3 สถานการณ์ด้านความมั่นคงในประเทศไทย	40
บทบาท อำนาจหน้าที่ ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.)	40
ความมั่นคงภายในภาพรวมของประเทศในปัจจุบัน	43
สถานการณ์ความมั่นคงภายในของจังหวัดกาญจนบุรี	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	57
บทบาท อำนาจ หน้าที่ ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน	57
ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงภายในของไทยในปัจจุบัน	60
สภาพปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน	63
แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน	65
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	69
สรุป	69
ข้อเสนอแนะ	72
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก	76
แบบสัมภาษณ์เชิงลึก	77
ประวัติย่อผู้วิจัย	79

ช

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

3 - 1	ข้อมูลชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 16 อำเภอ	43
4 - 2	จำแนกประเภทของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.)	68

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่	
2 - 1 แผนที่โดยสังเขปจังหวัดกาญจนบุรีแสดงพื้นที่เขตการปกครอง ส่วนภูมิภาค (อำเภอ)	35

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 65 บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ประกอบกับมาตรา 275 บัญญัติให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดทำ การกำหนด เป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย สาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติและเรื่องอื่น ๆ จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว ส่งผลให้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 ขึ้นมาเพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ โดยใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาประเทศตั้งแต่ พ.ศ. 2561 - 2580 แบ่งยุทธศาสตร์ชาติ ออกเป็น 6 ด้าน คือ 1. ด้านความมั่นคง 2. ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน 3. ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ 4. ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม 5. ด้านการสร้าง การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 6. ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงเป็น 1 ใน 6 ยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาประเทศในระยะ 20 ปีต่อจากนี้ไป ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคงประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการ ทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติ ด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

ในปัจจุบันบริบทด้านความมั่นคงในภาพรวมและในระดับพื้นที่ของประเทศไทยได้เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของภัยคุกคามด้านความมั่นคง มีผลมาจากความผันผวนด้านการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม ผลกระทบจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกประเทศ ทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับความเสี่ยงทางด้านความมั่นคงภายในประเทศที่เพิ่มขึ้น ทั้งปัญหาและภัยคุกคามรูปแบบเก่า ได้แก่ 1. ปัญหาการสู้รบตามแนวชายแดน 2. ปัญหาการลักลอบหลบหนีเข้าเมือง 3. ปัญหาความไม่ชัดเจนของแนวชายแดน 4. ปัญหาการลักลอบค้าอาวุธสงคราม และปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ได้แก่ 1. ปัญหายาเสพติด 2. ปัญหาสาธารณสุขขนาดใหญ่ 3. ปัญหาความขัดแย้งในสังคม 4. ปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย 5.

ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 6. ปัญหาโรคระบาด 7. ปัญหาการก่อการร้าย และ 8. ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ

ความมั่นคง จึงถือเป็นกลไกสำคัญในการสร้างรากฐานของความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ทั้งนี้ความมั่นคงมุ่งเน้นไปในความหมายที่ว่าด้วย สภาพการณ์หรือสภาพที่รัฐชาติภายใต้การนำของรัฐบาลที่มีอำนาจอธิปไตยในการปกครองดินแดนดังกล่าวด้วยตนเอง ที่สามารถดำรงอยู่ด้วยความปลอดภัยจากภัยอันตรายทั้งปวงไม่ว่าจะเป็นเกณฑ์การเสี่ยงใด ๆ ความเกรงกลัว ความกังวล และความสงสัย มีความเจริญก้าวหน้า มีเสรีต่อแรงกดดันต่าง ๆ ซึ่งจะประกั้นให้เกิดอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนภายในชาติ ดำเนินไปได้อย่างอิสระ มีความแน่นแฟ้นเป็นปึกแผ่น มีความแน่นอนไม่เปลี่ยนแปลงไปโดยง่าย มีความอดทนต่อแรงกดดันต่าง ๆ ที่มากระทบในทุก ๆ ด้าน ทั้งในด้านเอกราช อธิปไตย ในด้านบูรณภาพแห่งดินแดน ในด้านสวัสดิภาพ ความปลอดภัยและผาสุกของประชาชน ในด้านการปกครองของประเทศและวิถีการดำเนินชีวิตของตน อีกทั้งต้องมีขีดความสามารถที่จะพร้อมเผชิญต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนโยบายแห่งชาติ (สศช.) โดยนายสามารถ ศรียานงค์ ได้บรรยายถึงแนวความคิดในเรื่องความมั่นคงแห่งชาติไว้ว่า ประเทศที่จะมีความมั่นคงได้ จะต้องพร้อมด้วยลักษณะ ๔ ประการ คือ ๑) มีเอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดนและปราศจากศัตรูผู้รุกราน ๒) ประชาชนมีความปลอดภัย อยู่ดีกินดีและมีสวัสดิภาพ ๓) ประเทศมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ๔) ชาติมิเกียรติและศักดิ์ศรีเป็นที่ยอมรับนับถือของนานาชาติ

ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ถือเป็นกลไกสำคัญในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน ระดับหมู่บ้าน ชุมชน โดยเน้นการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการเข้ามามีส่วนร่วมปฏิบัติงานกับภาคราชการในด้านความมั่นคง ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน เกิดขึ้นจาก ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการช่วยเหลือเจ้าพนักงานของหน่วยกำลังคุ้มครองและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน พ.ศ. 2551 และมีหน้าที่ตาม ข้อ 17 ดังนี้ ในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือเจ้าพนักงานอื่น ได้ร้องขอให้ ชรบ. ช่วยเหลือ ให้ ชรบ. ปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือได้ในเรื่อง ดังต่อไปนี้

1. อยู่เวรยามรักษาความสงบเรียบร้อย และรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน
2. ตรวจสอบตรวจรักษาความสงบเรียบร้อย
3. สืบสวนหาข่าวพฤติกรรมอันอาจเป็นภัยอันตรายต่อความมั่นคงหรือความสงบเรียบร้อย
4. เฝ้าระวังรักษาสถานที่สำคัญ ตั้งจุดตรวจ จุดสกัด ตรวจสอบบุคคลและยานพาหนะที่ผ่านเข้าออกหมู่บ้าน
5. รายงานเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นในพื้นที่ให้ผู้บังคับบัญชาทราบ
6. ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดอาญา และการก่อความไม่สงบเรียบร้อยในพื้นที่
7. ตรวจสอบบุคคลหรือยานพาหนะ ซึ่งมีเหตุสงสัยตามสมควรว่าเกี่ยวข้องกับกระทำความผิด หรือได้มาโดยกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือสงสัยว่าได้ใช้หรือใช้ในการกระทำความผิด หรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐาน แต่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่า

ด้วยการค้น ยึดสิ่งของหรืออาวุธที่ใช้ หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือซึ่งมีไว้เป็นความผิดตามกฎหมาย ให้รายงานไปยังผู้บังคับบัญชาใกล้ชิดตนโดยเร็ว

8. จับผู้กระทำความผิดซึ่งหน้า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และควบคุมตัวผู้ถูกจับส่งผู้บังคับบัญชาใกล้ชิดตนโดยเร็วหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ

9. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

10. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

โดยมีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้บังคับบัญชาที่ใกล้ที่สุด ซึ่งถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) คือ คณะทำงานฝ่ายรักษาความสงบเรียบร้อย มีขอบเขตอำนาจหน้าที่ ภายในเขตหมู่บ้าน โดยคัดเลือกจากประชาชนภายในหมู่บ้านที่มีความกล้าหาญ และเสียสละ และถือเป็นกองกำลังภาคประชาชนที่คอยปฏิบัติงานร่วมกับภาคราชการ และหน่วยงานอื่นๆ ในกรณีที่หน่วยงานขอความช่วยเหลือ อีกทั้งหากสามารถพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของชุดรักษาความสงบเรียบร้อย (ชรบ.) ได้ จะสามารถตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ ในประเด็นด้านความมั่นคง ตรงกับเป้าหมายหลักของประเทศได้อย่างชัดเจน นั่นคือ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

ปัจจุบัน มีการจัดตั้งชุดรักษาความความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ทั่วประเทศกว่า 13,954 หมู่บ้าน จำนวนสมาชิก ชรบ. กว่า 411,492 นาย จาก 75,033 หมู่บ้านทั่วประเทศ อย่างไรก็ตาม นอกจากบทบาทของ ชุดรักษาความความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ตามระเบียบกระทรวงฯ แล้ว ยังมีการทำงานร่วมกับหน่วยงานด้านความมั่นคงอื่น ๆ อาทิ กอ.รมน. ตำรวจ ทหาร ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน การปฏิบัติหน้าที่ของ ชรบ. เป็นไปในลักษณะของอาสาสมัครพลเรือน

จังหวัดกาญจนบุรี เป็นจังหวัดชายแดนด้านทิศตะวันตก ของประเทศไทย แบ่งเขตการปกครองเป็น 13 อำเภอ 98 ตำบล 959 หมู่บ้าน ประชากรรวมทั้งสิ้น 474,670 คน จังหวัดกาญจนบุรี ถือเป็นจังหวัดชายแดนที่มีความสำคัญ และเป็นพื้นที่ที่มีประเด็นในด้านความมั่นคงอย่างหลากหลาย ทั้งในด้านความมั่นคงชายแดน ชนกลุ่มน้อย งานสัญชาติและสถานะบุคคล ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด การเป็นทางผ่านของการขนถ่ายยาเสพติด สิ่งผิดกฎหมาย ปัญหาการจัดการแรงงานในพื้นที่โดยเฉพาะการคุ้มครองแรงงานนอกระบบ ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว ปัญหาความปลอดภัยทางถนน และปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การบุกรุกพื้นที่ป่า ซึ่งถือเป็นผืนป่าตะวันตกที่มีความสำคัญต่อประเทศ

ดังนั้น การศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในอย่างยั่งยืน จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ในการวางรากฐานด้านความมั่นคงภายใน และการรักษาความสงบเรียบร้อยในระดับฐานรากโดยเริ่มต้นจากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของ ชรบ. เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ อันเป็นการเสริมสร้างความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญต่อความมั่นคงในระดับชาติที่จะนำไปสู่เสถียรภาพและความมั่นคงที่ยั่งยืน สอดคล้องกับบริบทของไทย เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างยั่งยืน ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ในการนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาวิจัย “แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน” โดยใช้พื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี เป็นพื้นที่ในการศึกษาเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาท อำนาจ หน้าที่ ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่ ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน
3. เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในอย่างยั่งยืน” ประกอบด้วยขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

- 1.1 ขอบเขตด้านระเบียบ/กฎหมาย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 ศึกษาบทบาท อำนาจ หน้าที่ และสภาพปัญหา อุปสรรค ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน
- 1.3 วิเคราะห์ปัจจัยสภาพปัญหา อุปสรรค ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน
- 1.4 เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน เพื่อตอบสนองต่อ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (พ.ศ.2561 – 2580) เพื่อให้เกิดความมั่นคงอย่างยั่งยืนในระดับประเทศต่อไป

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษาเฉพาะพื้นที่ จังหวัดกาญจนบุรี

3. ขอบเขตด้านประชากรผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key Informants)

ผู้วิจัยจะดำเนินการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย (Focus Group) และสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ต่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- 3.1 กลุ่มที่ 1 ตัวแทนชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่ จำนวน 26 คน (อำเภอละ 2 คน) จาก 13 อำเภอ โดยคัดเลือกจากผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ไม่น้อยกว่า 1 ปี เก็บข้อมูลวิจัยโดยการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย (Focus Group) 2 กลุ่ม ๆ ละ 13 คน

- 3.2 กลุ่มที่ 2 ปลัดอำเภอประจำตำบล จำนวน 13 อำเภอ โดยคัดเลือกจากปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบประจำตำบล เก็บข้อมูลวิจัยโดยการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย (Focus Group) 1 กลุ่ม

3.3 กลุ่มที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการควบคุมดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยภายในในระดับต่าง ๆ ของจังหวัด ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 16 คน โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ได้แก่

3.3.1 ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี

3.3.2 รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดกาญจนบุรี (ฝ่ายทหาร)

3.3.3 ปลัดจังหวัดกาญจนบุรี

3.3.4 นายอำเภอในพื้นที่ จำนวน 13 คน

3.4 กลุ่มที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ความมั่นคง จำนวน 3 คน โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ได้แก่

3.4.1 ผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

3.4.2 ผู้เชี่ยวชาญจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

3.4.3 ผู้เชี่ยวชาญจากสำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

4. ขอบเขตด้านเวลา

ผู้วิจัยจะดำเนินการรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิในห้วงเวลาดังตั้งแต่วันที่เดือนตุลาคม 2562 – เมษายน 2563

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีการดำเนินการดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ รวบรวมข้อมูลเรื่องแนวคิด ทฤษฎี รวมถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องการบริหารราชการส่วน ภูมิภาค และการจัดการความมั่นคงภายในราชอาณาจักร การรักษาความสงบเรียบร้อย ชูตรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ความมั่นคง จากห้องสมุดที่เกี่ยวข้อง เช่น ห้องสมุด วปอ. ห้องสมุดกรมการปกครอง ห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เอกสารการประชุมของคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งเอกสารประกอบการศึกษาด้านยุทธศาสตร์ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ รวบรวมโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 58 คน ประกอบด้วย (ตามขอบเขตของประชากร) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure) โดยจะมีการส่งแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบเนื้อหา ความเหมาะสม และดำเนินการปรับปรุงตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนดำเนินการลงพื้นที่เก็บข้อมูลต่อไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ ดังที่กล่าวแล้ว หลังจากนั้นจะนำข้อมูลมาจัดระเบียบและตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (Validity) ของข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัยเชิงคุณภาพ

3. การนำเสนอข้อมูล จะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูล เพื่อแยกแยะ และจัดกลุ่มข้อมูล (Grouping) ให้เห็นถึงปัจจัย และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ เหล่านั้น รวมถึงความเชื่อมโยงในระดับต่าง ๆ และนำเสนอ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบ และเข้าใจใน บทบาท อำนาจหน้าที่ ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน
2. ทำให้ทราบ และเข้าใจสภาพปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่ ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน
3. ได้แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน เพื่อตอบสนองต่อ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (พ.ศ.2561 – 2580) เพื่อให้เกิดความมั่นคงอย่างยั่งยืนในระดับประเทศต่อไป

คำจำกัดความ

ชรบ. หมายถึง ราษฎรตามอาสาสมัคร ที่ได้รับการจัดตั้งให้มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ดังนี้

1. กรณีจัดตั้งในหมู่บ้านอาสาพัฒนาป้องกันตนเอง พ.ศ.2522 มาตรา 18 เรียกว่า **หน่วยกำลังคุ้มครองและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน หรือชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.)**
2. กรณีจัดตั้งตามในหมู่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เรียกว่า **ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.)**

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาท อำนาจหน้าที่ สภาพปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่ ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบันและเพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบในการวิจัย ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) ด้านความมั่นคง ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ
2. แนวคิดและทฤษฎีความมั่นคงภายในโดยบทบาทของพลเรือน
3. แนวคิดและทฤษฎีเรื่องการสร้างความมั่นคงภายในหมู่บ้าน ชุมชน หมู่บ้าน อพป.
4. ระเบียบ/กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) หมู่บ้าน อพป.
5. การวิจัยเกี่ยวกับชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.)
6. ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด และแผนด้านความมั่นคงของจังหวัดกาญจนบุรี
7. กรอบแนวคิดของการวิจัย

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) ด้านความมั่นคง ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

1. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

1.1 การรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อสร้างเสริมความสงบเรียบร้อยและสันติสุขให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติบ้านเมือง ให้สถาบันหลักมีความมั่นคง เป็นจุดศูนย์รวมจิตใจอย่างยั่งยืน ประชาชนอยู่ดีมีสุข มีความมั่นคงปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน สังคมมีความเข้มแข็ง สามัคคีปรองดองและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันพร้อมที่จะร่วมแก้ไขปัญหาของชาติ

1.1.1 การพัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อมตระหนักในเรื่องความมั่นคง และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้คนไทยทุกคนในทุกภาคส่วนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีอาชีพการงานและรายได้ที่เพียงพอ ได้รับโอกาสและความเสมอภาคอย่างเท่าเทียม มีความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ มีจิตสาธารณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เข้าใจปัญหาสำคัญของสังคม มีความรักความสามัคคี ตระหนักและให้ความสำคัญกับความมั่นคงของชาติ และพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมแก้ไขปัญหและพัฒนาประเทศ ตลอดจน

ช่วยเหลือประชาชนโดยการอำนวยความสะดวกอย่างกว้างขวางและครอบคลุม ปลุกฝังจิตสำนึก และคุณสมบัติพื้นฐานคนไทยที่ดีให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม สร้างเสริมความรักความสามัคคีความตระหนักถึงหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ และการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงและพัฒนาประเทศให้กับทุกภาคส่วนทั้งประชาชน ตำรวจ ทหาร และหน่วยงานด้านความมั่นคงอื่น ๆ ผ่านทางโครงการ กิจกรรม และการรณรงค์ต่าง ๆ ตลอดไปจนถึงการดำเนินการอื่นทุกวิถีทางที่เหมาะสม อย่างต่อเนื่องและจริงจังจนประสบผลสำเร็จเป็นที่ยอมรับอย่างชัดเจน

1.1.2 การพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติเพื่อให้คนในชาติมีจิตสำนึกรักและหวงแหน มุ่งจงรักภักดี พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ให้เป็นที่ยึดเหนี่ยวและศูนย์รวมจิตใจหนึ่งเดียวกันของคนทั้งชาติ โดยปลุกฝังและสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันหลักของชาติ รณรงค์เสริมสร้างความรักและภาคภูมิใจในความเป็นคนไทยและชาติไทย ผ่านทางกลไกต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาประวัติศาสตร์ในเชิงสร้างสรรค์ น้อมนำและเผยแพร่ศาสตร์พระราชา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดถึงแนวทางพระราชดำริต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และนำไปประยุกต์ปฏิบัติใช้อย่างกว้างขวาง จัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติและพระราชกรณียกิจอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนส่งเสริมให้ยึดถือหลักการคำสอนซึ่งเป็นแก่นแท้หรือ คำสอนที่ถูกต้องของศาสนาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต อุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน โดยการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการเผยแพร่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่จะช่วยพัฒนาทั้งจิตใจและปัญญา รวมทั้งต้องจัดให้มีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าในรูปแบบใด มีการส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการหรือกลไกดังกล่าวด้วย ตลอดไปจนถึงอุปถัมภ์ค้ำจุนศาสนาอื่นให้มุ่งเน้นการสั่งสอนคนให้เป็นคนดี รักความสงบสันติสุข พร้อมมีส่วนร่วมในการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศชาติบ้านเมือง และช่วยเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันของคนต่างศาสนาอย่างปรองดองไม่ให้เกิดการแบ่งแยกแตกต่าง

1.1.3 การพัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีเสถียรภาพ และมีธรรมาภิบาล เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เพื่อให้การบริหารจัดการบ้านเมืองและการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่สอดคล้องกับบริบทของไทย เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างยั่งยืนตามเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งได้ผู้นำและนักการเมืองที่เป็นคนดี คนเก่งมีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมสูง และกล้าตัดสินใจ โดยปลุกฝังให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจและมีส่วนร่วมอย่างถูกต้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในบริบทของไทย ส่งเสริมให้นักการเมืองมีคุณภาพ เป็นคนดีมีคุณธรรม มีความรู้ความสามารถเห็นประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวและของพรรคพวกเพื่อนพ้อง เสริมสร้างพรรคการเมืองและสถาบันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้มโนโอบาย แนวคิดและการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลสากลไปจนถึงพัฒนาปรับปรุงระบบการเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพ สามารถจัดการเลือกตั้งได้อย่างสุจริตและเที่ยงธรรม มีกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและสร้างความสามัคคีปรองดอง จนสามารถคัดกรองคนดี คนเก่ง มีความรู้ความสามารถ และกล้าตัดสินใจ เข้ามาบริหารประเทศให้มุ่งไปสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตย

อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงและสอดคล้องเหมาะสมกับสังคมไทย

1.1.4 การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ เพื่อให้ประเทศชาติมีกลไกเฉพาะเจาะจงที่มีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขต้นเหตุที่เป็นรากเหง้าของปัญหาภายในประเทศทั้งหมดไป มีการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง และทำให้เกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม โดยพัฒนาปรับปรุงกลไกและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่มีอยู่เดิม เช่น กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เป็นต้น หรือที่ต้องออกแบบใหม่ให้มีประสิทธิภาพ พร้อมรองรับปัญหาความมั่นคงทั้งรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ได้ ทุกมิติกำหนดและเสริมสร้างบทบาทของหน่วยงาน องค์กร หรือคณะกรรมการที่รับผิดชอบอย่างชัดเจนสามารถตรวจสอบวิธีการดำเนินงาน การบูรณาการการปฏิบัติให้สอดคล้อง เกื้อกูล และต่อเนื่องกันตลอดไปจนถึงสามารถวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาที่สาเหตุได้อย่างแท้จริง

1.2 การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อแก้ไขปัญหาเดิมที่มีอยู่อย่างตรงประเด็นจนหมดไปอย่างรวดเร็ว และป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่เกิดขึ้นอันจะส่งผลให้การบริหารจัดการและการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน ดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องและราบรื่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.2.1 การแก้ไขปัญหาคความมั่นคงในปัจจุบัน เพื่อให้ปัญหาเดิมที่มีอยู่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังจนยุติลงหรือไม่ส่งผลกระทบต่อประเทศชาติ รวมทั้งให้การบริหารและการพัฒนาบ้านเมืองเดินหน้าไปได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยผลักดันการวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาของทุกภาคส่วนในทุกประเด็นอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการหารือ วางแผน และยกระดับวิธีการแก้ไขปัญหาที่อาศัยการฉันทกกำลังคนและทรัพยากรให้มีส่วนร่วมแบบบูรณาการอย่างแท้จริง ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล ตลอดถึงรายงานผลอย่างจริงจังต่อเนื่อง เสริมสร้างความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานหลักและรองในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และช่วยเหลือประชาชน ทั้งจากภัยคุกคามและปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงต่าง ๆ เช่น การก่อการร้าย อาชญากรรมทางไซเบอร์ การฟอกเงินการค้ามนุษย์ การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การลักลอบค้าสินค้าเถื่อน การค้าและการแพร่ระบาดของยาเสพติด การขยายอำนาจหรือแข่งขันกันทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง รวมไปถึงปัญหาการรุกเข้ามาอย่างรวดเร็วของทุนขนาดใหญ่ เทคโนโลยียุคใหม่ การย้ายถิ่นของทุนและแรงงานข้ามชาติที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและความมั่นคงของมนุษย์ ปัญหาภัยพิบัติสำคัญ อันทำให้จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการความมั่นคง รวมไปถึงการส่งเสริมผลักดันหลักการ นโยบาย ยุทธศาสตร์ ตลอดถึงโครงการที่เป็นหมุดหมายสำคัญของประเทศให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

1.2.2 การติดตาม เฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่อาจอุบัติขึ้นใหม่ เพื่อให้ทราบสถานการณ์ล่วงหน้า และสามารถแก้ไขปัญหาและภัยคุกคามในอนาคตได้ทัน่วงทีก่อนที่จะลุกลามต่อไป รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ โดยเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมในทุกด้าน ทั้งคน เครื่องมือ ยุทธโศปกรณ์ แผน งบประมาณ ระบบควบคุม บังคับบัญชา ระบบงานด้านการข่าวกรอง เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ระบบเฝ้าตรวจและแจ้งเตือน

ต่าง ๆ ของหน่วยงานหลักและหน่วยงานรอง ตั้งแต่ขึ้นการติดตาม เฝ้าระวัง แจ้งเตือน วิเคราะห์ กำหนดแนวทางป้องกันไปจนถึงขึ้นการลงมือแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่สำคัญต่าง ๆ รวมทั้งการติดตามและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพในทุกขั้นตอน เสริมสร้างพลังของประชาชนและชุมชนให้ร่วมกับกำลังตรวจ ทหาร และหน่วยงานด้านความมั่นคงอื่น ๆ ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสำคัญต่าง ๆ อาทิ ภัยคุกคามทางไซเบอร์ การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ การแผ่อิทธิพลทางเศรษฐกิจของมหาอำนาจ และการย้ายถิ่นของทุนข้ามชาติที่อาจกระทบต่อความมั่นคง ไปจนถึงติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่าง ๆ ให้ดำเนินการไปตามเป้าหมายการบริหารจัดการและพัฒนาประเทศที่กำหนดอย่างราบรื่น

1.2.3 การสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อให้ปัญหาความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการแก้ไขจนเกิดความสงบและสันติสุขอย่างยั่งยืน ประชาชนในพื้นที่ที่มีความปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมพหุวัฒนธรรม รวมทั้งได้รับการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันกับภาคอื่น ๆ โดยยกระดับการแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงอย่างมีเอกภาพ ครอบคลุมทุกพื้นที่และทุกกลุ่มเป้าหมาย มีการบูรณาการความเชื่อมโยงระหว่างประเด็นเชิงยุทธศาสตร์และเชิงพื้นที่ แผนการดำเนินงาน การลงมือปฏิบัติ ตลอดถึงการติดตาม ประเมิน และรายงานผลอย่างสอดคล้องต่อเนื่องกันทุกระดับ ส่งเสริมและอำนวยความสะดวก ประสิทธิภาพในการเข้าแก้ไขปัญหา สภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการลดความรุนแรง รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคประชาสังคมในพื้นที่อย่างเหมาะสม มุ่งเน้นการขจัดปัญหาความขัดแย้งและความไม่เป็นธรรมให้ได้อย่างจริงจังและถาวร ส่งเสริมสังคมพหุวัฒนธรรมในพื้นที่ให้เข้มแข็งจนเป็นพลังสำคัญในการปกป้องและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นต่อไป พร้อมเสริมสร้างความเข้าใจกับกลุ่มเห็นต่างตามแนวทางสันติวิธีผ่านกลไกต่าง ๆ รวมไปถึงการพูดคุยกันอย่างเป็นมิตร ผลักดันให้มีการยึดถือคำสอนที่ถูกต้องของศาสนามาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต พร้อมดูแลและป้องกันมิให้มีการบิดเบือนคำสอนของศาสนาไปในทางที่ไม่ถูกต้อง อันจะนำไปสู่การปฏิบัติที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของประชาชน และความมั่นคงของประเทศ มีการส่งเสริมให้ภาคประชาสังคมร่วมมือกับภาครัฐในการพัฒนาพื้นที่อย่างเข้มแข็ง ต่อเนื่องและสอดคล้องกับความต้องการของทุกกลุ่มประชาชนโดยเฉพาะเยาวชนตามยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งศาสตร์พระราชา รวมถึงการสร้างเสริมโอกาสในการเข้าถึงการบริการต่าง ๆ ของรัฐให้ทัดเทียมกับภูมิภาคอื่น ๆ

1.2.4 การรักษาความมั่นคงผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล เพื่อให้ผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเลสามารถดำรงอยู่ได้ มีความอุดมสมบูรณ์ และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน สังคม รวมถึงประเทศชาติอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งของกองทัพ หน่วยงานเกี่ยวข้องและภาคประชาชน ให้สามารถพัฒนาสมุททานุภาพของประเทศ ควบคู่ไปกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการสมุทรภิบาลในการบริหารจัดการ ปกป้อง และดูแลรักษาผลประโยชน์ทั้งหมดของชาติ เสริมสร้างและบริหารจัดการความมั่นคงทั้งชายแดนทางบก ทะเลอาณาเขต และเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทยอย่างบูรณาการและเป็นระบบ รวมไปถึงการพัฒนาระบบเฝ้าตรวจติดตาม

ระบบตรวจคนเข้าเมืองการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก และการเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาเขตแดนทางทะเล สร้างเสริมให้เจ้าหน้าที่รัฐมีบทบาทและขีดความสามารถที่เหมาะสม มีการดำเนินการต่าง ๆ และสอดส่องดูแลอย่างต่อเนื่อง กำหนดพื้นที่อนุรักษ์อย่างถูกต้องและเป็นระบบ สร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในเรื่องการให้ความสำคัญกับฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ การจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม ตลอดถึงแนวพระราชดำริในการอนุรักษ์ พัฒนา พื้นฟู ป้องกัน และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ จนเกิดความรักหวงแหน และมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ อย่างเข้มแข็งยั่งยืน

1.3 การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ เพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งระบบของประเทศให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ รวมทั้งสามารถติดตาม ป้องกัน แก้ไข และรับมือกับปัญหาความมั่นคงทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับแบบบูรณาการ

1.3.1 การพัฒนาระบบงานข่าวกรองแห่งชาติแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถติดตาม แจ้งเตือน ระงับยับยั้ง และป้องกันปัญหาและภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถประเมินสถานการณ์ได้ถูกต้อง แม่นยำ และทันเวลา โดยเสริมสร้าง พัฒนา และบูรณาการขีดความสามารถของระบบงานข่าวกรอง หน่วยงานข่าวกรอง และประชาคมข่าวกรองในประเทศ ให้ทันสมัยทันสถานการณ์ทั้งด้านศักยภาพของบุคลากร ยุทโธปกรณ์ เทคโนโลยี และระบบข้อมูลขนาดใหญ่ สามารถครอบคลุมการใช้งานได้อย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง มีการบูรณาการข้อมูลและนำผลผลิตด้านข่าวกรองไปใช้ในการบริหารจัดการปัญหาและความมั่นคงของชาติในทุกมิติ และทุกด้าน รวมทั้งให้มีการเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคประชาชน ประชาคมข่าวกรองต่างประเทศอย่างแนบแน่น

1.3.2 การพัฒนาและฝึกพลังอำนาจแห่งชาติ กองทัพและหน่วยงานความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชนให้พร้อมป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ และเผชิญกับภัยคุกคามได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ เพื่อให้ทรัพยากรที่สำคัญและจำเป็นทั้งปวงของกองทัพ และหน่วยงานความมั่นคงได้รับการพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพอย่างสมบูรณ์และเป็นรูปธรรม สามารถระดมทรัพยากรได้อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนชัดเจน ส่งผลให้สามารถปกป้องอธิปไตยและแก้ไข ปัญหาความมั่นคงได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ โดยการจัดทำแผนพัฒนาและฝึกกำลัง ทรัพยากรรวมถึงขีดความสามารถทั้งปวงของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่มีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรมชัดเจน มีการประเมินขีดความสามารถของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง พร้อมพัฒนาโครงสร้างกำลังรบและยุทโธปกรณ์ให้เหมาะสม สามารถรับมือกับภัยคุกคามได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ ยกกระตือรือร้นให้เป็นแบบบูรณาการที่ทันสมัย มีความสมบูรณ์พร้อมนำไปปฏิบัติได้กับสถานการณ์จริง เสริมสร้างความสัมพันธ์ในการปฏิบัติการร่วมและการป้องกันภัยคุกคามด้านความมั่นคงกับเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ มิให้เกิดข้อขัดแย้งหรือปัญหาเกี่ยวกับเขตแดนทางบกและอาณาเขตทางทะเล พร้อมทั้งมีกลไกแก้ไขปัญหาความเห็นต่างหรือความขัดแย้งผ่านทางเจรจาและมาตรการทางการทูตตลอดไปจนถึงการส่งเสริมการวิจัยพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศการพลังงาน ทหาร กิจการอวกาศ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างหลักประกันให้

ประเทศไทยก้าวไปสู่การมีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแบบอัจฉริยะในอนาคตมีเทคโนโลยีเป็นของตนเองสามารถแข่งขันและลดการพึ่งพาหรือนำเข้าจากต่างประเทศได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถสนับสนุนนโยบายและยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศได้

1.3.3 การพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีความพร้อมเผชิญกับสภาวะไม่ปกติ ภัยคุกคามทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับรวมทั้งภัยพิบัติและภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างแท้จริง โดยพัฒนาปรับปรุงนโยบายแนวทางระบบกลไกการบริหารจัดการ ตลอดจนแผนการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทั้งปวงให้ชัดเจนมีประสิทธิภาพครอบคลุม และพร้อมรองรับภัยทุกประเภททั้งในปัจจุบันและอนาคต ผลักดันให้ทุกภาคส่วนมีการฝึกร่วมกันในทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่องจริงจังกจนสามารถปฏิบัติได้จริง เสริมสร้างความร่วมมือกันอย่างบูรณาการของทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกประเทศให้มีประสิทธิภาพชัดเจนเป็นรูปธรรม ยกกระตักการแบ่งปันข้อมูล ทรัพยากร การพัฒนาเทคโนโลยี และการฝึกอบรมให้ทุกส่วนรู้จักและเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ อย่างแท้จริง สามารถสนับสนุนการบริหารจัดการได้ทุกรูปแบบตั้งแต่ในระดับชาติไปจนถึงระดับท้องถิ่น ตลอดจนพัฒนาปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

1.4 การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ
รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อสร้างเสริมความสงบ สันติสุข ความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติ ภูมิภาค และโลกอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศที่จะรองรับปัญหาาร่วมกันได้

1.4.1 การเสริมสร้างและรักษาคุณภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดความสันติสุข มั่นคง และสมดุลสำหรับทุกฝ่ายให้ทุกประเทศพร้อมเข้ามีส่วนร่วมในการประสานและปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมุ่งแบ่งปันและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงร่วมกันอันจะนำไปสู่ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างราบรื่นและยั่งยืน โดยส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ในทุกระดับและทุกด้านกับนานาชาติ โดยเฉพาะประเทศมหาอำนาจ และประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ในมิติต่าง ๆ อย่างสมดุล พัฒนาและเสริมสร้างระบบกลไกมาตรการ ตลอดจนความร่วมมือระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์กับประเทศไทยให้สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนการแลกเปลี่ยน แบ่งปัน และใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงร่วมกันอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง ผลักดันการหารือทั้งแบบทวิภาคีและพหุภาคีในทุกระดับอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งเสริมสร้างความสัมพันธ์ ความไว้วางใจ เชื่อใจ ไปจนถึงความตระหนักรู้ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ พร้อมทั้งลดความหวาดระแวงระหว่างกัน โดยอาศัยการแลกเปลี่ยนการเยือนในระดับต่าง ๆ และการจัดเวทีสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จนทำให้บรรยากาศการดำเนินการระหว่างประเทศในทุกเรื่องทุกขั้นตอน ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ต่อเนื่อง และมีเสถียรภาพอย่างแท้จริง

1.4.2 การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค เพื่อให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สามารถแก้ไขปัญหาาร่วมกันได้อย่างสันติวิธี และร่วมมือกันเพื่อการพัฒนาให้เป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมความเป็นปึกแผ่นของประชาคมอาเซียน และความเป็นแกนกลางของอาเซียนอย่างจริงจังกและต่อเนื่อง สร้าง

ความสัมพันธ์ที่ดีในระหว่างประชาชนในทุกมิติและทุกระดับ ท การแลกเปลี่ยนและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันอย่างแนบแน่นในทุก ๆ ด้านทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การเมืองและความมั่นคง วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กับมิตรประเทศ ซึ่งได้แก่ ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด ประเทศสำคัญในภูมิภาค และนานาชาติทั่วโลก รวมทั้งกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงระดับภูมิภาคอื่น ๆ ที่จะช่วยสร้างเสริมเสถียรภาพในภูมิภาค ตลอดจนผลักดันและเผยแพร่การพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชามาให้เป็นที่เข้าใจและมีการนำไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องในภูมิภาค อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนร่วมกันต่อไป

1.4.3 การร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาคโลก รวมถึงองค์การภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อให้ความมั่นคงในภาพรวมทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และโลก มีการพัฒนาไปสู่สันติสุขอย่างแท้จริงเป็นรูปธรรม และยั่งยืน โดยผลักดันส่งเสริมให้การดำเนินการและความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นไปตามหลักการปฏิบัติสากล กฎหมาย และความตกลงระหว่างประเทศ พร้อมคำนึงถึงความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างรัฐต่อรัฐ เอกชนต่อเอกชน และประชาชนต่อประชาชน สร้างเสริมความร่วมมือกับนานาชาติในการป้องกันและระงับภัยคุกคามทุกรูปแบบ พร้อมพัฒนาความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทุกระดับของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงอาเซียน รวมถึงระหว่างมิตรประเทศในกรณีเกิดวิกฤตการณ์สำคัญ อาทิ ความอดอยาก ภัยพิบัติขนาดใหญ่ ฯลฯ ส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีความมั่นคงระหว่างประเทศและการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ ให้นานาชาติตระหนักและให้การยอมรับถึงความสำคัญ รวมไปถึงการเสริมสร้างพลังบวกหรืออำนาจแบบนุ่มนวลของไทย โดยอาศัยการส่งเสริมและเผยแพร่ภาพลักษณ์ที่ดีและวัฒนธรรมประเพณีไทย ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศาสตร์พระราชานิยมวิถีไทย สินค้าไทย ฯลฯ ผ่านความสัมพันธ์ทุกรูปแบบทุกระดับและทุกช่องทาง

1.5 การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม เพื่อให้กลไกสำคัญต่าง ๆ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารและพัฒนาประเทศได้อย่างแท้จริงเป็นรูปธรรม มีการใช้หลักธรรมาภิบาล และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและมีประสิทธิภาพสามารถจัดการปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจังจึงเกิดความมั่นใจได้ว่าหน่วยงานรับผิดชอบทั้งหลักและรองพร้อมรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบทั้งในปัจจุบันและอนาคต

1.5.1 การพัฒนากลไกให้พร้อมสำหรับการติดตาม เฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวม อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดความพร้อมรองรับปัญหาได้ทุกรูปแบบทุกระดับและทุกช่วงเวลา อย่างครบถ้วนสมบูรณ์และมีเอกภาพ โดยเสริมสร้างพร้อมทั้งยกระดับกลไกหน่วยงาน เช่น กองทัพไทย กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เป็นต้น และกฎหมายที่มีอยู่เดิมหรือที่พัฒนาขึ้นใหม่ผ่านการบูรณาการความร่วมมือและการปฏิบัติกับทุกภาคส่วน มีเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม พัฒนาการวางแผนและเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้านกำหนดหน่วยงานและตัวผู้รับผิดชอบในทุกระดับ พร้อมฝึกซ้อมรับปัญหาสัมมนาระดมความคิดเห็น ตลอดจนให้การสนับสนุนในทุกด้านอย่างต่อเนื่องจริงจังตั้งแต่ยามปกติหรือยามสงบ มีการตรวจสอบและ

ประเมินผลอย่างต่อเนื่องตามหลักธรรมาภิบาลที่สอดคล้องกับบริบทและความก้าวหน้าของยุคสมัย พร้อมทั้งสามารถสร้างความเชื่อมโยงกันทั้งระบบ รวมไปถึงความเชื่อมโยงกับทุกภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ

1.5.2 การบริหารจัดการความมั่นคงให้อำนาจต่อการพัฒนาประเทศในมิติอื่น ๆ เพื่อให้การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติสามารถขับเคลื่อนไปได้ตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นรูปธรรมและไม่ส่งผลกระทบต่อ ๑ ต่อความมั่นคงของชาติ โดยพัฒนาส่งเสริมการวางแผนคู่ขนานแบบบูรณาการให้สอดคล้องรองรับยุทธศาสตร์ชาติในทุก ๆ ด้าน รวมไปถึงการพัฒนาประเทศที่เกี่ยวข้องในทุกมิติอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ เสริมสร้างผลักดันการบริหารจัดการตลอดถึงการบูรณาการ การดำเนินการในทุกด้านให้ประสานสอดคล้องและสามารถปฏิบัติร่วมกันได้อย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งครอบคลุมการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศชาติในทุกมิติอย่างยั่งยืน

1.5.3 การพัฒนากลไกและองค์กรขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง เพื่อให้การดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เอกภาพและเป็นรูปธรรมตามเป้าหมายที่กำหนด โดยให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติพัฒนาและเสริมสร้างหน่วยงาน บุคลากร เครื่องมือ ระบบการบริหาร และการจัดสรรงบประมาณในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วนรวมทั้งมีความพร้อม มีขีดความสามารถที่ทันสมัย เหมาะสม เพียงพอ และคล่องตัว มีเอกภาพในการบริหารจัดการที่ชัดเจน ตลอดถึงมีบทบาทสำคัญในการรับผิดชอบดูแลปัญหาความมั่นคงทุกมิติในระดับนโยบาย พร้อมรองรับบริบทที่จะเปลี่ยนแปลงต่อไปในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพจนสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดอย่างแท้จริง

2. ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

2.1 ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางตอบสนองความต้องการและให้บริการอย่างสะดวกรวดเร็วโปร่งใสหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่มีระบบการบริหารจัดการที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพมีความโปร่งใสให้การบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลางส่วนภูมิภาคส่วนท้องถิ่นและงานของรัฐอย่างอื่นให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสร้างประโยชน์สุขแก่ประชาชน

2.1.1 การให้บริการสาธารณะของภาครัฐได้มาตรฐานสากลและเป็นระดับแนวหน้าของภูมิภาคปรับรูปแบบและวิธีการดำเนินการของภาครัฐมีลักษณะที่เบ็ดเสร็จครบวงจรและหลากหลายรูปแบบตามความต้องการของผู้รับบริการมีความร่วมมือกับภาคีอื่น ๆ พร้อมทั้งปรับปรุงกลไกการปฏิบัติงานของภาครัฐให้มีลักษณะบูรณาการสามารถส่งเสริมภารกิจของภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะการปรับปรุงบทบาทและกลไกภาครัฐให้เป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการประกอบการการกำหนดกฎระเบียบที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจภาคเอกชนทุกขนาดสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว

2.1.2 ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้มีระบบการบริหารจัดการข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน

และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ นำไปสู่การวิเคราะห์การจัดการข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อการพัฒนานโยบายและการให้บริการภาครัฐมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการสาธารณะตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการเพื่อให้สามารถติดต่อราชการได้โดยง่ายสะดวกรวดเร็วโปร่งใสเสียค่าใช้จ่ายน้อยและตรวจสอบได้

2.2 ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับทุกประเด็นทุกภารกิจและทุกพื้นที่ การบริหารจัดการภาครัฐมีความสอดคล้องเชื่อมโยงและเป็นกลไกสำคัญในการนำยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติในทุกระดับมีการจัดสรรงบประมาณที่มีลักษณะยึดโยงกับยุทธศาสตร์ในทุกระดับมีเป้าหมายร่วมกันทั้งในเชิงประเด็นเชิงภารกิจและเชิงพื้นที่โดยอาศัยข้อมูลขนาดใหญ่รวมทั้งมีระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทั้งในระดับยุทธศาสตร์ภารกิจและพื้นที่เพื่อนำไปสู่การกำหนดประเด็นการพัฒนาการจัดทำนโยบายและการติดตามประเมินผลที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง

2.2.1 ให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศใช้แผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติแผนการปฏิรูปประเทศแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนปฏิบัติการในระดับต่าง ๆ โดยเชื่อมโยงการทำงานของภาครัฐในทุกระดับให้มีเอกภาพและสอดคล้องประสานกันตามห่วงโซ่การพัฒนา ระหว่างราชการบริหารส่วนกลางส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการประสานความร่วมมือที่หลากหลายการพัฒนากลไกหรือเครื่องมือในการสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการในลักษณะหุ้นส่วนการพัฒนาระหว่างภาครัฐภาคเอกชนภาคประชาสังคมภาควิชาการภาคประชาชนและภาคส่วนอื่นในสังคมโดยดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีเป้าหมายที่ชัดเจน

2.2.2 ระบบการเงินการคลังประเทศสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการเงินการคลังของประเทศมีการปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบภารกิจในการสนับสนุนและไม่เป็นอุปสรรคในการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติระบบงบประมาณแผ่นดินต้องสอดคล้องกับลักษณะการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติทั้งในลักษณะแผนเชิงยุทธศาสตร์แผนตามภารกิจและแผนระดับพื้นที่ที่มีการรักษาวินัยการเงินการคลังภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลังการพัฒนา ระบบการคลังล่วงหน้าระยะปานกลางและระยะยาวการปรับปรุงวิธีการงบประมาณให้มีความคล่องตัวสะดวกเหมาะสมกับสถานการณ์และความเร่งด่วนการใช้จ่ายงบประมาณโปร่งใสเป็นไปตามเป้าหมายในระยะเวลาที่กำหนดและมีแผนเพิ่มรายได้ของประเทศคู่กับแผนงบประมาณให้เกิดสมดุลระหว่างรายได้กับรายจ่ายพร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของรัฐและการปรับปรุงระบบภาษี

2.2.3 ระบบติดตามประเมินผลที่สะท้อนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติในทุกระดับมีการติดตามประเมินผลทั้งก่อนเริ่มโครงการระหว่างดำเนินการและหลังการดำเนินงานเป็นการติดตามประเมินผลทั้งระบบตั้งแต่ปัจจุบันนำเข้ากระบวนการดำเนินการผลิตผลลัพธ์และผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติตั้งแต่ระดับชาติระดับประเด็นการพัฒนาระดับหน่วยงานและระดับพื้นที่พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลและจัดให้มีการรายงานการติดตามประเมินผลในการบรรลุเป้าหมายต่อสาธารณะเป็นประจำรวมทั้งการตรวจสอบโดยองค์กรอิสระต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

2.3 ภาครัฐมีขนาดเล็กลงเหมาะสมกับภารกิจส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งมีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารราชการส่วนกลางส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจนไม่ซ้ำซ้อนกันรวมทั้งมีการถ่ายโอนภารกิจที่สำคัญและการกระจายอำนาจในระดับที่เหมาะสมเพื่อให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้มแข็ง

2.3.1 ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมตรวจสอบความซ้ำซ้อนและปรับภารกิจและพันธกิจของหน่วยงานภาครัฐให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในเชิงบูรณาการโดยยุบเลิกภารกิจที่ไม่จำเป็นถ่ายโอนภารกิจให้ภาคส่วนอื่นรับไปดำเนินการรวมถึงการจัดระบบองค์กรภาครัฐที่แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่กำกับและหน่วยงานผู้ให้บริการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและมีการแข่งขันที่เป็นธรรมโดยภารกิจที่ภาครัฐยังจำเป็นจะต้องดำเนินการจะต้องกำหนดให้มีโครงสร้างหน่วยงานที่สอดคล้องกับบทบาทภารกิจที่รับผิดชอบมีความคุ้มค่าและสามารถขับเคลื่อนการบริหารราชการแผ่นดินได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.3.2 ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสมกำหนดความสัมพันธ์และการพัฒนาบทบาทในฐานะของหุ้นส่วนการพัฒนาในการดำเนินการภารกิจที่สำคัญระหว่างการบริหารราชการส่วนกลางส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจนไม่ซ้ำซ้อนกัน รวมถึงการสนับสนุนให้ชุมชนหรือเอกชนร่วมดำเนินการในบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ

4.3.3 ส่งเสริมการกระจายอำนาจและสนับสนุนบทบาทชุมชนท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีสมรรถนะสูงตั้งอยู่บนหลักธรรมาภิบาลในการที่จะจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะมีบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ระดับพื้นที่โดยเปิดโอกาสให้มีรูปแบบการจัดบริการสาธารณะที่หลากหลายมีระบบภาษีและรายได้ของท้องถิ่นอย่างเหมาะสมสามารถพัฒนารายได้และทุนเพื่อดำเนินกิจกรรมในการตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ร่วมกับชุมชนท้องถิ่นโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศประชาชนและความต้องการของคนทุกกลุ่มทุกวัยและทุกเพศสภาวะในท้องถิ่น

2.4 ภาครัฐมีความทันสมัยทันการเปลี่ยนแปลงและมีขีดสมรรถนะสูงสามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพมีความคุ้มค่าเทียบได้กับมาตรฐานสากลสามารถรองรับกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซับซ้อนมากขึ้นและทันการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

2.4.1 องค์กรภาครัฐมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศปรับโครงสร้างและระบบบริหารงานราชการใหม่ในรูปแบบที่มีความหลากหลายมีการดำเนินงานที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับตัวเข้าสู่การเป็นสำนักงานสมัยใหม่ไปสู่การเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงสามารถปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากลมีความคล่องตัวไม่ยึดติดกับการจัดโครงสร้างองค์กรแบบราชการสามารถยุบเลิกปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรกฎระเบียบได้ตามสถานการณ์

2.4.2 พัฒนาและปรับระบบวิธีการปฏิบัติราชการให้ทันสมัยโดยมีการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์มุ่งผลสัมฤทธิ์มีความโปร่งใสยืดหยุ่นและคล่องตัวสูงนำนวัตกรรมเทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลมาใช้ในการบริหารและการตัดสินใจรวมทั้งนำองค์ความรู้ในแบบสหสาขาวิชาเข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อสร้าง

คุณค่าและแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการตอบสนองกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทันเวลาพร้อมทั้งมีการจัดการความรู้และถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาภาครัฐให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

2.5 บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่งยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมมีจิตสำนึกมีความสามารถสูงมุ่งมั่นและเป็นมืออาชีพในการปฏิบัติหน้าที่และขับเคลื่อนภารกิจยุทธศาสตร์ชาติ โดยภาครัฐมีกำลังคนที่เหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพมีระบบบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรให้สามารถสนองความต้องการในการปฏิบัติงานมีความก้าวหน้าในอาชีพสามารถจูงใจให้คนดีคนเก่งทำงานในภาครัฐมีระบบการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐให้มีสมรรถนะใหม่ๆสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงบริบทการพัฒนา มีการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมการปรับเปลี่ยนแนวคิดให้การปฏิบัติราชการเป็นมืออาชีพมีจิตบริการทำงานในเชิงรุกและมองไปข้างหน้าสามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม

2.5.1 ภาครัฐมีการบริหารกำลังคนที่มีความคล่องตัวยืดหยุ่นระบบคุณธรรมเพิ่มความยืดหยุ่นคล่องตัวให้กับหน่วยงานภาครัฐในการบริหารทรัพยากรบุคคลในทุกชั้นตอนควบคู่ไปกับการเสริมสร้างประสิทธิภาพและคุณภาพภายใต้หลักระบบคุณธรรมปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกลไกการวางแผนกำลังคนรูปแบบการจ้างงานการสรรหาการคัดเลือกการแต่งตั้งเพื่อเอื้อให้เกิดการหมุนเวียนถ่ายเทแลกเปลี่ยนและโยกย้ายบุคลากรคุณภาพในหลากหลายระดับระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ของประเทศได้อย่างคล่องตัวรวมทั้งทบทวนและปรับเปลี่ยนระบบค่าตอบแทนที่เป็นธรรมมีมาตรฐานเหมาะสมสอดคล้องกับภาระงาน

2.5.2 บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชนมีคุณธรรมและมีการพัฒนาตามเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐและวางมาตรการที่เหมาะสมกับเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพให้มีสมรรถนะใหม่ๆปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานและสร้างค่านิยมในการปฏิบัติงานเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวมสามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรมให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะผู้นำในทุกระดับให้มีขีดสมรรถนะสูงมีความรับผิดชอบและมีความเป็นมืออาชีพเป็นทั้งผู้นำทางความรู้และความคิดผลักดันภารกิจนำการเปลี่ยนแปลงพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมงานและต่อสังคมโดยมีการสร้างผู้นำทางยุทธศาสตร์ในหน่วยงานภาครัฐทุกระดับอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเพื่อรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติระยะยาว

2.6 ภาครัฐมีความโปร่งใสปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกภาคส่วนร่วมต่อต้านการทุจริตภาครัฐมีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกระดับโดยเฉพาะการสร้างวัฒนธรรมแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้นรวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวและละอายต่อการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบพร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคีองค์กรภาคเอกชนภาคประชาสังคมชุมชนประชาชนและภาคีต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการสอดส่องเฝ้าระวังให้ข้อมูลแจ้งเบาะแสการทุจริตและตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนอื่น ๆ โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

2.6.1 ประชาชนและภาคีต่าง ๆ ในสังคมร่วมมือกันในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบรัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนและให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการ

ทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวดรวมทั้งส่งเสริมและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยเฉพาะการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการรณรงค์ให้ความรู้ต่อต้านหรือชี้เบาะแสการทุจริตโดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติพร้อมทั้งมีระบบการรับเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีประสิทธิภาพ

2.6.2 บุคลากรภาครัฐยึดมั่นในหลักคุณธรรมจริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต กำหนดให้เจ้าพนักงานของรัฐต้องยึดถือแนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลีกเลี่ยงการขัดกันระหว่างประโยชน์บุคคลและประโยชน์ส่วนรวมรวมทั้งยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตนเองคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะโดยเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามที่กฎหมายกำหนดจะต้องเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้ประชาชนทราบ

2.6.3 การปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบมีประสิทธิภาพมีความเด็ดขาดเป็นธรรมและตรวจสอบได้จัดการกับผู้กระทำความผิดทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกระดับอย่างตรงไปตรงมาเป็นธรรมและตรวจสอบได้พร้อมทั้งให้การดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมปราศจากการแทรกแซงของนักการเมืองและผู้มีอิทธิพลตลอดจนวางมาตรการคุ้มครองพยานและผู้ที่เกี่ยวข้องนอกจากนี้ต้องกำหนดให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดกรณีทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจังและรวดเร็ว

2.6.4 การบริหารจัดการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการจัดให้มีกลไกการประสานงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบโดยการพัฒนาระบบงานและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการดำเนินงานแบบบูรณาการและมุ่งผลสัมฤทธิ์

2.7 กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น
กฎหมายกฎระเบียบข้อบังคับมีเท่าที่จำเป็นทันสมัยมีความเป็นสากลมีประสิทธิภาพโดยมุ่งใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการพัฒนาการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่นำไปสู่ความเหลื่อมล้ำด้านต่าง ๆ เอื้อต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

2.7.1 ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงปรับเปลี่ยนบทบาทของภาครัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวกกำหนดกติกาในการแข่งขันให้เกิดความเป็นธรรมแก่การดำเนินธุรกิจทั้งในธุรกิจทั่วไปและธุรกิจเฉพาะปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สามารถตอบสนองกับการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการผลิตการค้าการบริการและสามารถอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงการคุ้มครองผู้บริโภคโดยเฉพาะการปรับปรุงแก้ไขและยกเลิกกฎหมายต่าง ๆ ให้มีความชัดเจนทันสมัยเป็นธรรมเอื้ออำนวยต่อการบริหารราชการแผ่นดินการพัฒนาประเทศการให้บริการประชาชนการประกอบธุรกิจการแข่งขันระหว่างประเทศสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศรวมทั้งการสร้างการรับรู้และความเข้าใจในข้อกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียม

2.7.2 มีกฎหมายเท่าที่จำเป็นออกแบบกฎหมายที่รอบคอบรัดกุมเพื่อแก้ปัญหาอย่างตรงจุดให้มีความสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวมด้วยการสร้างความเป็นธรรมในการจัดสรรผลประโยชน์และบริหารจัดการผลกระทบที่เกิดจากกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สินและการประกอบอาชีพใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและกำหนดวงรอบในการทบทวนปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลานอกจากนั้นในการตรากฎหมายต้องดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบรวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ต่อประชาชนและนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอนรวมทั้งจัดให้มีการสร้างความรับรู้และความเข้าใจในข้อกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนดเพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

2.7.3 การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียมมีการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้กฎหมายบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมไม่เลือกปฏิบัตินำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้กฎหมายป้องกันการกระทำผิดและจับกุมผู้กระทำผิดได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว

2.8 กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค มีความเป็นกลางน่าเชื่อถือโปร่งใสตรวจสอบได้กระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมีความกล้าหาญทางจริยธรรมเป็นมืออาชีพมีความเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวกมุ่งให้เกิดการสร้างมาตรฐานและเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการยุติธรรมเทียบเท่าระดับสากลตามหลักนิติธรรมโปร่งใสลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสในการเข้าถึงความยุติธรรมสร้างความสมดุลระหว่างสิทธิและเสรีภาพของประชาชนกับประโยชน์สาธารณะการอำนวยความสะดวกยุติธรรมมีประสิทธิภาพและเป็นไปอย่างเสมอภาคหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีความร่วมมือที่ดีบูรณาการและเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกัน

2.8.1 บุคลากรและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเคารพและยึดมั่นในหลักประชาธิปไตยเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมปรับวัฒนธรรมองค์กรและทัศนคติเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมให้เคารพและยึดมั่นในหลักประชาธิปไตยเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมรวมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้มีความโปร่งใสเป็นกลางปราศจากการแทรกแซงหรือครอบงำใด ๆ การบริหารงานบุคคลในกระบวนการยุติธรรมต้องโปร่งใสเป็นอิสระและมีการพัฒนาตัวบุคคลอย่างต่อเนื่อง

2.8.2 ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีบทบาทเชิงรุกร่วมกันในทุกขั้นตอนของการค้นหาความจริงการรวบรวมและการพิสูจน์พยานหลักฐานเป็นไปตามมาตรฐานสากลโดยต้องใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์และศาสตร์อื่น ๆ และจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือกอำนวยความสะดวกยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพไม่เลือกปฏิบัติมีความโปร่งใสและประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวกรวดเร็วยกระดับความโปร่งใสในการใช้

อำนาจกับประชาชนและการแต่งตั้งโยกย้ายรวมทั้งยกระดับมาตรการตรวจสอบการประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมให้มีความน่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพ

2.8.3 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งทางแพ่งอาญาและปกครองมีเป้าหมายและยุทธศาสตร์ร่วมกันเพื่อประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายและอำนวยความสะดวกพัฒนาเป้าหมายและยุทธศาสตร์ระยะกลางและระยะยาวระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์มีรูปแบบกระบวนการยุติธรรมที่มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานกันบนพื้นฐานแห่งการไว้วางใจซึ่งกันและกันรวมทั้งสร้างเครื่องมือการประเมินคุณภาพและผลงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมุ่งก่อให้เกิดผลลัพธ์ต่อสังคมรวมทั้งพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมเพื่อเป็นช่องทางให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตลอดกระบวนการพิจารณาคดีได้อย่างสะดวกรวดเร็วและไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร

2.8.4 ส่งเสริมระบบยุติธรรมทางเลือกระบบยุติธรรมชุมชนและการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกในรูปแบบต่าง ๆ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมการช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงความเป็นธรรมการพัฒนา รูปแบบของการมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมให้มีความหลากหลายการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้กับประชาชนการพัฒนาภาคีคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากกระบวนการยุติธรรมและความขัดแย้งระหว่างภาครัฐเอกชนและชุมชนรวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาระบบการสืบเสาะและการสอดส่องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.8.5 พัฒนามาตรการอื่นแทนโทษทางอาญาเพื่อลดทอนความเป็นโทษทางอาญาที่ไม่จำเป็นสร้างความสมดุลระหว่างการบังคับโทษตามคำพิพากษากับการให้โอกาสผู้ต้องโทษกลับคืนสู่สังคมเปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการบังคับโทษและการพัฒนาระบบคุมประพฤติในชุมชนรวมทั้งการใช้กฎหมายอาญาโดยยึดมั่นหลักการตีความโดยเคร่งครัดไม่ขยายขอบเขตฐานความผิดให้ครอบคลุมการกระทำที่แท้จริงแล้วไม่เข้าองค์ประกอบ

ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน อันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ที่จะกำหนดกรอบและแนวทางการพัฒนาให้หน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วนต้องทำตาม เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ "ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" หรือตามคติพจน์ "มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน" โดยมีระยะเวลาบังคับนานถึง 20 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2579

แนวคิดและทฤษฎีความมั่นคงภายในโดยบทบาทของพลเรือน

การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร หมายความว่า การดำเนินการเพื่อป้องกันควบคุม แก่ไข และฟื้นฟูสถานการณ์ใดที่เป็นภัย อันเกิดจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ก่อให้เกิดความไม่สงบสุข ทำลาย หรือทำความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ ให้กลับสู่สภาวะปกติเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือความมั่นคงของรัฐ (มาตรา 3 พ.ร.บ. การรักษาความมั่นคงภายในฯ พ.ศ.2551)

1. แนวความคิดเรื่องความมั่นคงรูปแบบใหม่

ความมั่นคงถือเป็นเป้าหมายสำคัญสูงสุดของทุกสังคมในทุกยุคทุกสมัย โดยกรอบแนวคิดความมั่นคงให้น้ำหนักความสำคัญกับมิติที่เกี่ยวข้องทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การทหาร ฯลฯ แตกต่างกันไปตามบริบทแวดล้อมของแต่ละช่วงเวลา ปัจจุบันในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ที่ส่งผลให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด และพลิกผันได้ ทำให้มิติทั้งปวงถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างไม่อาจแบ่งแยกได้ ด้วยเหตุนี้กรอบแนวคิดความมั่นคงแบบเดิมจึงถูกปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมเป็นกรอบแนวคิดใหม่ที่เรียกว่า **ความมั่นคงแบบองค์รวม** ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงจึงมีเป้าหมายสำคัญเพื่อบริหารจัดการ สภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบ เรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน ไปจนถึงระดับความมั่นคงของมนุษย์ และทุกมิติการพัฒนา

โดยใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อมุ่งที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงจึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับการรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อปรับสภาพแวดล้อม ด้านความมั่นคง ให้ประเทศมีความสงบเรียบร้อยและสันติสุข ในขณะเดียวกันก็ต้องมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมือง ปัญหาความไม่สงบในบางพื้นที่ รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่ เช่น ปัญหาที่เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบพลิกผัน ปัญหาการแข่งขันทางการค้าและการย้ายถิ่นของทุนข้ามชาติ

นอกจากนี้ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวสามารถบรรลุผลที่เป็นรูปธรรมทั้ง ปัจจุบัน และในอนาคตจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติด้วยการยกระดับขีดความสามารถของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชนให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ รวมทั้งสามารถติดตามป้องกัน แก้ไข และรับมือกับปัญหาความมั่นคงทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับ อย่างบูรณาการทั้งภายในประเทศ ตลอดจนบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติรวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างความสงบ สันติสุข ความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้า ให้กับประเทศชาติ ภูมิภาค และโลกอย่างยั่งยืน

2. แนวความคิดเรื่องความมั่นคงของประเทศ

ความมั่นคงแห่งชาติ (National Security) หมายถึง สภาวะการณ์ของชาติอันประกอบไปด้วย กลุ่มคน หรือประชาชน ที่มีวัฒนธรรม ประเพณี แหล่งกำเนิด ประวัติศาสตร์ ภาษาเดียวกัน หรือร่วมกัน อาศัยอยู่ในดินแดนด้านภูมิรัฐศาสตร์ ภายใต้การนำของรัฐบาลที่มีอำนาจอธิปไตยในการปกครองดินแดนดังกล่าวด้วยตนเองอยู่ในสภาพที่มีความปลอดภัยจากภัยอันตรายทั้งปวง ไม่ว่าจะเป็นภัยธรรมชาติหรือภัยอื่นใด ๆ ความเกรงกลัว ความกังวล และความสงสัย มีเสรีต่อแรงกดดันต่าง ๆ ซึ่งจะประจักษ์ให้เกิดอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนภายในชาติดำเนินไปได้อย่างอิสระ

นอกจากนี้ยังต้องมีความแน่นอนไม่เปลี่ยนแปลงไปโดยง่าย มีความอดทนต่อแรงกดดันต่าง ๆ ที่มากระทบจากความหมายดังกล่าวเพื่อให้เกิดความชัดเจนจะได้ขออธิบายเพิ่มเติมถึงความมั่นคงแห่งชาติ เป็นสภาวะการณ์ของความมั่นคงในทุกองค์ประกอบของ “ชาติ” หรือ “รัฐ” ซึ่งก็หมายถึง ความมั่นคงของกลุ่มคน หรือประชาชนที่อยู่ในดินแดนนั้น ๆ ซึ่งประชาชนดังกล่าวโดยปกติจะมีวัฒนธรรม ประเพณี แหล่งกำเนิด ประวัติศาสตร์ และภาษา เดียวกัน

ดังนั้นความมั่นคงในส่วนนี้จะหมายถึง สภาพที่ประชาชนภายในชาติจะต้องปลอดภัยจากการ เสี่ยงต่อภัยอันตรายต่าง ๆ (เช่น ภัยอันตรายจาก การรุกรานจากรัฐอื่น ภัยอันตรายจาก ปัญหามลภาวะของ สิ่งแวดล้อม ฯลฯ)ความตื่นตระหนก, ความเกรงกลัวใด ๆ รวมทั้งความกังวล สงสัยที่จะเกิดขึ้นต่อ ประชาชนจะต้องไร้ซึ่งแรงกดดันต่าง ๆ ในการบริหารอำนาจอธิปไตยในดินแดน ตน มีหลักประกัน ในการดำรงวิถีชีวิตตนเอง จะต้องมีความอดทนต่อแรงกระทบต่าง ๆ ทั้งจาก ภายนอกและภายใน จะต้องมีความหนักแน่น ไม่ผันแปรไปตามสิ่งที่มากระทบต่าง ๆ ความมั่นคงของ ดินแดนที่ตั้งอยู่ของรัฐ ซึ่งมีลักษณะทางภูมิรัฐศาสตร์ ซึ่งก็จะหมายถึง การที่ดินแดนของรัฐนั้น ๆ จะต้องมีความปลอดภัยจากการรุกรานเข้ายึดครองโดยรัฐอื่น หรือแม้แต่การข่มขู่เข้าครอบครอง การ ละเมิดลัทธิชาตินิยม รวมทั้งจะต้องเป็นอาณาเขตดินแดนของประเทศที่มั่นคงไม่เปลี่ยนแปลงไปไม่ว่าจะมีแรงกดดันใด ๆ ก็ตาม เช่น แม้แต่การกีดกันของแม่น้ำที่เป็นเส้นแบ่งเขตแดน หรือแม้แต่การ เปลี่ยนทิศทางการไหลของแม่น้ำแล้วทำให้อณาเขตดินแดนเปลี่ยนแปลงไปก็ไม่ให้เกิด) ความมั่นคง ของรัฐบาลที่ปกครองประเทศ โดยรัฐบาลดังกล่าวจะต้องกระทำหน้าที่ของตนในการบริหารประเทศ โดยเสรี ไม่ถูกแทรกแซงการดำเนินการบริหารจากรัฐอื่น หรือจากกลุ่มใด ๆ ภายในประเทศ (มิได้ หมายถึงรัฐบาลมีฟังก์ชันใด ๆ เลยในสังคม แต่หมายถึงการที่รัฐบาลสามารถตัดสินใจและดำเนินการ ในการบริหารประเทศ ภายใต้กระบวนการตัดสินใจที่ถูกต้องมีถูก แทรกแซงจากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เท่านั้น) จะต้องเป็นรัฐบาลที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลง หรือถูกโค่นล้มโดยง่ายจนกว่าจะถึงวาระที่ สมควรจะมีอำนาจที่ได้รับการประกันในความชอบธรรม รวมทั้งรัฐบาลจะต้องมีความรู้สึกที่ปลอดภัยต่อ ความกดดัน ความเสี่ยง ความกังวลสงสัย และความตื่นตระหนกต่าง ๆ ความมั่นคงของการมีอำนาจ อธิปไตย อันมีเสรีในการปกครองประเทศของตนภายใต้ดินแดน และสิทธิในการปกครอง ภายในประเทศของตน โดยมีถูกต่างรัฐละเมิดอำนาจอธิปไตยดังกล่าวได้โดยง่าย มีเสรีในการจัด ระเบียบการปกครองตนเอง มีความปลอดภัยจากความเกรงกลัวและความตื่นตระหนกต่าง ๆ มีความ ทนทานต่อแรงเสียดสี และแรงกดดันอันจะทำให้อำนาจอธิปไตยดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปความมั่นคง แห่งชาติ เป็นคุณภาพของชาติ หรือรัฐที่มีหลักประกันในการดำรงอยู่อย่างแน่นหนาถาวร มิเปลี่ยนแปลงไปโดยง่าย ปลอดภัยจากอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นหรือมีแนวโน้มจะเกิดขึ้น หรือแม้แต่ คิดไปว่าจะเกิดขึ้น มีเสรีในการดำเนินการต่าง ๆ ด้วยตนเอง ในเรื่อง ประชากร ดินแดน รัฐบาล และ อำนาจอธิปไตย เป็นต้น ทั้งนี้สามารถจำแนกประเภทหรือองค์ประกอบของความมั่นคงภายในได้ดังนี้

ความมั่นคงแห่งชาติ (ทางการเมือง) หมายถึง สภาพการณ์ทางการเมืองที่จะ เกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อประชาชนมีความเชื่อถือ ศรัทธา ต่อบริการปกครอง ต่อรัฐบาล ต่อนโยบายของ รัฐ มีเอกภาพในการปกครอง ไม่มีความแตกแยกของคนในชาติ รัฐบาลมีความชอบธรรมในการบริหาร ประเทศ และมีเสถียรภาพในการดำเนินนโยบายทั้งภายในและภายนอกประเทศ ปราศจากการ แทรกแซงใด ๆ หรือถูกคุกคามจากประเทศอื่น ๆ

ความมั่นคงแห่งชาติ (ทางเศรษฐกิจและสังคม) หมายถึง สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลให้ประชาชนอยู่ดีกินดี ไม่มีการเอาเปรียบ ประชาชนได้รับความเสมอภาค ได้รับความยุติธรรม ตามระบอบกฎหมายและกติกาสังคมวางไว้ มีความปลอดภัยในการดำรงอยู่ทั้งชีวิตและทรัพย์สิน รัฐบาลมีเสถียรภาพทางด้านการเงิน การคลัง และการพัฒนาเศรษฐกิจตามทิวางไว้

ความมั่นคงแห่งชาติ (ทางการทหาร) หมายถึง สภาพการณ์ทางการทหารที่มีความเข้มแข็งในการรักษาอำนาจอธิปไตยของชาติ และบูรณาภาพแห่งดินแดน มีความเข้มแข็งทั้งทางด้านกำลังพลและอาวุธยุทโธปกรณ์ ที่พอจะเป็นหลักประกันในความอยู่รอดปลอดภัยของชาติ

ความมั่นคงแห่งชาติ (ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) หมายถึง การที่ประชาชนภายในชาติมีการคิดค้นด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อใช้ในเชิงการค้าและอุตสาหกรรมของประเทศอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ อันเป็นการพึ่งพาตนเองในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและลดการสูญเสียเงินตราของประเทศจากการที่ต้องไปซื้อและพึ่งพาเทคโนโลยีของต่างชาติ

ความมั่นคงแห่งชาติ (ด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม) หมายถึง การที่ประเทศมีพลังงานภายในประเทศเพียงพอต่อการใช้ภายในประเทศ ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต พลังงานนี้รวมทั้งพลังงานในรูปของน้ำมัน กระแสไฟฟ้า และวัสดุอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นต่อความเป็นอยู่ของประชาชนภายในชาติและการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมทุกชนิด หากประเทศขาดพลังงานหรือมีไม่เพียงพอแล้วจะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนและเศรษฐกิจของชาติ ตลอดจนความอยู่รอดของชาติอีกด้วย ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมนั้น จะมีผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในชาติ รวมถึงผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อมของโลก และการดึงดูดนักท่องเที่ยวที่จะนำรายได้เข้าประเทศรัฐบาลจึงจำเป็นต้องรักษาสมดุลให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม รักษาสภาวะแวดล้อมของประเทศให้ประชาชนได้มีอากาศ และน้ำที่บริสุทธิ์ไว้เพื่อดำรงชีวิตและเพื่อประกอบอาชีพ มีการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยต่อสภาวะแวดล้อม รวมถึงสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นในประเทศด้วย

ปัจจุบันความมั่นคงแห่งชาติถูกมองว่า “เป็นความมั่นคงในลักษณะองค์รวมที่มีความหมายกว้างขึ้นครอบคลุมถึงปัจจัยทุก ๆ ด้าน โดยไม่มองเฉพาะในความหมายเพียงเพื่อความอยู่รอดความปลอดภัยของรัฐ หรือความเข้มแข็งของชาติ ของชุมชน และของประชาสังคมในทุกด้าน แต่จะหมายรวมไปถึงความมั่นคงของประเทศเพื่อนบ้านด้วย เนื่องจากประเทศไม่สามารถดำรงอยู่ตามลำพังได้หากประเทศเพื่อนบ้านยังไม่มี ความมั่นคงแนวคิดในลักษณะองค์รวมดังกล่าว เรียกว่าเป็นความมั่นคงสมบูรณ์แบบ หรือความมั่นคงแบบเบ็ดเสร็จ (Comprehensive Security)”

กล่าวโดยสรุป อย่างไรก็ตามความมั่นคงแห่งชาติเป็นเรื่องที่กว้างขวาง เกี่ยวข้องและครอบคลุมทุกเรื่องของกิจการต่าง ๆ ภายในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การป้องกันประเทศ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และพลังงาน ความมั่นคงแห่งชาติ จึงไม่ใช่เรื่องของการป้องกันประเทศเหมือนในอดีต ที่ความมั่นคงต้องขึ้นอยู่กับความสามารถทางด้าน การป้องกันประเทศเป็นสำคัญ แต่เป็นปรากฏการณ์ (Phenomenon) และสถานการณ์ของ ประเทศที่รวมเอากิจกรรมต่าง ๆ อันจะทำให้ชาติเกิดความมั่นคงขึ้น

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงความหมายของความมั่นคงแห่งชาติ (ความมั่นคงภายใน) ในด้านต่าง ๆ นี้จะเห็นได้ว่าแต่ละด้านมีส่วนสัมพันธ์กัน ยากที่จะแยกออกจากกันได้อย่างเด็ดขาด แต่ละด้านของความมั่นคงดังกล่าวสนับสนุนและค้ำจุนกันอยู่ตลอดเวลา หากด้านใดด้านหนึ่งหย่อนอ่อนแอ ย่อมทำให้ด้านอื่น ๆ ได้รับความกระทบไปด้วย

3. บทบาทของฝ่ายปกครองในด้านความมั่นคง

ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2558 กำหนดให้กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มีภารกิจเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในประเทศ การอำนวยความสะดวก การปกครองท้องที่ การอาสา รักษาดินแดน และการทะเบียนเพื่อให้ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัย ได้รับบริการที่สะดวกรวดเร็ว และให้เกิดความสงบสุขในสังคมอย่างยั่งยืน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. เสนอแนะนโยบายและจัดทำแผน มาตรการ ติดตาม และประเมินผลด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน
2. ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อย การสืบสวนสอบสวนคดีอาญาในหน้าที่พนักงานฝ่ายปกครอง และการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน
3. ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงภายใน งานการข่าว งานกิจการชายแดน งานควบคุมดูแลชาวเขาและชนกลุ่มน้อย ผู้อพยพและผู้หลบหนีเข้าเมือง งานสัญชาติ และงานกิจการมวลชน
4. สนับสนุนและส่งเสริมการปกครองในระบบประชาธิปไตยและการเลือกตั้งทุกระดับ
5. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน
6. ดำเนินการพัฒนาและบริหารการปกครองท้องที่ในระดับอำเภอ กิ่งอำเภอ ตำบลและหมู่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่
7. ดำเนินการและพัฒนาระบบงานทะเบียนราษฎร งานบัตรประจำตัวประชาชน และงานทะเบียนอื่น รวมทั้งการบริหารจัดการฐานข้อมูลกลางเพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
8. ดำเนินการพัฒนาบุคลากรในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน
9. ดำเนินการสื่อสารเพื่อการบริหารงาน การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน
10. อำนาจการและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของนายอำเภอ
11. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ทั้งนี้ภารกิจในการดูแลความสงบเรียบร้อยในหน่วยงานย่อยระดับสำนักของกรมการปกครองนั้น ขึ้นกับสำนักกิจการความมั่นคงภายใน (สน.มน.) ซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงภายในประเทศ งานกิจการชายแดน งานควบคุมดูแลชาวเขาและชนกลุ่มน้อย งานกิจการ ผู้

อพยพและผู้หลบหนีเข้าเมือง รวมทั้งงานแก้ไขปัญหาด้านสังคมจิตวิทยาและเสริมสร้างความเข้าใจอันดีในพื้นที่ตามนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคงของรัฐบาลที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมและกระทรวง ทั้งยังปฏิบัติงานด้านการข่าวเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในประเทศ ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง งานอำนวยความสะดวกและประสานงานแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและการชุมนุมเรียกร้อง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาความมั่นคง รวมทั้งบริหารงานฝึกอบรมและพัฒนาขีดความสามารถและสมรรถนะของกลุ่มมวลชนอาสาสมัคร และพนักงานฝ่ายปกครอง รวมถึงการปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ทฤษฎีและแนวคิดเรื่องการสร้าง ความมั่นคงภายในหมู่บ้าน ชุมชน หมู่บ้าน อพป.

ความหมาย ความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) หมายถึง การที่ประชาชนได้รับหลักประกันด้านสิทธิ ความปลอดภัย การสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี ตลอดจนได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกันในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ประกอบด้วย ความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน 10 มิติ ตามแนวทาง

1. ความมั่นคงของมนุษย์ด้านการมีงานทำและรายได้
2. ความมั่นคงของมนุษย์ด้านครอบครัว
3. ความมั่นคงของมนุษย์ด้านสุขภาพอนามัย
4. ความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษา
5. ความมั่นคงของมนุษย์ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (ส่วนบุคคล)
6. ความมั่นคงของมนุษย์ด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม
7. ความมั่นคงของมนุษย์ด้านสิทธิและความเป็นธรรม
8. ความมั่นคงของมนุษย์ด้านสังคม - วัฒนธรรม
9. ความมั่นคงของมนุษย์ด้านการสนับสนุนทางสังคม
10. ความมั่นคงของมนุษย์ด้านการเมือง - ธรรมาภิบาล

ความมั่นคงถือเป็นเป้าหมายสำคัญสูงสุดของทุกสังคมในทุกยุคทุกสมัย โดยกรอบแนวคิดความมั่นคงให้น้ำหนักความสำคัญกับมิติที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การทหาร ฯลฯ แตกต่างกันไปตามบริบทแวดล้อมของแต่ละช่วงเวลา ปัจจุบันในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ส่งผลให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด และพลิกผันได้ทำให้มิติที่ปวงถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างไม่อาจแบ่งแยกได้ ด้วยเหตุนี้กรอบแนวคิดความมั่นคงแบบเดิมจึงถูกปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมเป็นกรอบแนวคิดใหม่ที่เรียกว่า ความมั่นคงแบบองค์รวม ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงจึงมีเป้าหมายสำคัญเพื่อบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน ไปจนถึงระดับความมั่นคงของมนุษย์ และทุกมิติการพัฒนา โดยใช้กลไก

การแก้ไข้ปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาลเพื่อมุ่งที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงจึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับการรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อปรับสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงให้ประเทศมีความสงบเรียบร้อยและสันติสุข ในขณะที่เดียวกันก็ต้องมีการ ป้องกันและแก้ไข้ปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาการค้ามนุษย์ ปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมือง ปัญหาความไม่สงบในบางพื้นที่ รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่ เช่นปัญหาที่เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบพลิกผัน ปัญหาการแข่งขันทางการค้าและการย้ายถิ่นของทุนข้ามชาติ นอกจากนี้ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวสามารถบรรลุผลที่เป็นรูปธรรมทั้งปัจจุบันและในอนาคต จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ ด้วยการยกระดับขีดความสามารถของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคงรวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชนให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ รวมทั้งสามารถติดตาม ป้องกัน แก้ไข และรับมือกับปัญหาความมั่นคงทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับ อย่างบูรณาการทั้งภายในประเทศ ตลอดจนบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติรวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างความสงบ สันติสุข ความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้า ให้กับประเทศชาติ ภูมิภาค และโลกอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงมีเป้าหมายสำคัญเพื่อบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชนโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกระดับ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไข้ปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยใช้กลไกการแก้ไข้ปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล

ระเบียบ/กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับชุดรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน (ชรบ.) หมู่บ้าน อพป.

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการช่วยเหลือเจ้าพนักงานของหน่วยกำลังคุ้มครองและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน พ.ศ. 2551

ด้วยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และจังหวัดอื่น ๆ ที่มีสถานการณ์ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยจังหวัดและอำเภอได้มีการจัดตั้งชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ทั้งในหมู่บ้าน อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง และหมู่บ้านปกติ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยอย่างมีประสิทธิภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับมาตรา 94 มาตรา 95 และมาตรา 102 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พระพุทธศักราช 2457 และมาตรา 16 และมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ. ศ. 2522 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการช่วยเหลือเจ้าพนักงานของหน่วยกำลังคุ้มครองและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน พ.ศ. 2551”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป บรรดา ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้ว หรือซึ่งขัดแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 3 ในระเบียบนี้

“หน่วยกำลังคุ้มครองและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน” หมายความว่า หน่วยกำลังคุ้มครองและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสา พัฒนาและป้องกันตนเอง และให้หมายความรวมถึง ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านตามระเบียบนี้

“ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน” หมายความว่า ราษฎรอาสาสมัครในพื้นที่ที่ผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากนายอำเภอให้ปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน และให้เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่เรียกโดยย่อว่า “ชรบ.”

“หลักสูตร ชรบ.” หมายความว่า หลักสูตรชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน

“นายอำเภอ” ให้หมายความรวมถึง ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

“ปลัดอำเภอประจำตำบล” หมายความว่า ปลัดอำเภอซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ประจำตำบลหรือเป็นปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำตำบล

ข้อ 4 ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหา และกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการปฏิบัติเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด 1

การฝึกอบรมชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน

ข้อ 5 ให้กรมการปกครอง จัดให้มีการฝึกอบรมหลักสูตร ชรบ. แก่ราษฎรในพื้นที่ให้มีจำนวนเพียงพอในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยหมู่บ้าน ตามความจำเป็นและเหมาะสมของสถานการณ์โดยในการฝึกอบรมจะดำเนินการเองหรือหน่วยงานอื่นเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ ในกรณีมีความจำเป็น จังหวัดหรืออำเภอจะจัดให้มีการฝึกอบรมหลักสูตรดังกล่าวในพื้นที่ของตนเองก็ได้

ข้อ 6 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร ชรบ. ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- (1) มีสัญชาติไทย
- (2) มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสามารถเข้ารับการฝึกอบรมได้
- (3) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในหมู่บ้านนั้นไม่น้อยกว่าสามเดือน
- (4) เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์

ทรงเป็นประมุข

- (5) เป็นผู้มีความประพฤติดี

ข้อ 7 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร ชรบ. ต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

- (1) ไม่เป็นผู้มีร่างกายทุพพลภาพ วิกัลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบอันเป็นอุปสรรคต่อการฝึกอบรม
- (2) ไม่เป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษ
- (3) ไม่เป็นพระภิกษุสามเณร นักพรต หรือนักบวช

ข้อ 8 ให้หน่วยจัดฝึกอบรมตามข้อ 5 จัดทำทะเบียนประวัติผู้ผ่านการฝึกอบรม ชรบ. ในแต่ละรุ่นไว้ เป็นหลักฐาน และส่งให้อำเภอที่ผู้ผ่านการฝึกอบรมมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ จำนวนหนึ่งชุด

หมวด 2

โครงสร้างและการจัดหน่วย

ข้อ 9 ในอำเภอหนึ่งให้มีกองพันหน่วยรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน โดยมีนายอำเภอเป็นผู้บังคับกองพันหน่วยรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน และมีปลัดอำเภอ นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร และข้าราชการในพื้นที่ตามที่นายอำเภอแต่งตั้งเป็นรองผู้บังคับกองพันหน่วยรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ฝ่ายยุทธการและการข่าว ฝ่ายกิจการมวลชน ฝ่ายกำลังพลและสงกำลังบำรุง และฝ่ายสื่อสารและงบประมาณ

ข้อ 10 ในตำบลหนึ่งให้มีกองร้อย ชรบ. โดยมีปลัดอำเภอประจำตำบลเป็นผู้บังคับกองร้อย ชรบ. และมีข้าราชการอื่นตามที่นายอำเภอแต่งตั้ง เป็นรองผู้บังคับกองร้อย ชรบ. ฝ่ายยุทธการและการข่าว ฝ่ายกิจการมวลชน ฝ่ายกำลังพลและสงกำลังบำรุง และฝ่ายสื่อสารและงบประมาณ โดยให้กำนันในตำบลนั้นเป็นผู้ช่วยผู้บังคับกองร้อย ชรบ.

ข้อ 11 ในหมู่บ้านหนึ่งให้มีหมวด ชรบ. โดยมีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้บังคับหมวด ชรบ. ทหาร ตำรวจหรือสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน จำนวนสองคนเป็นเจ้าหน้าที่โครง ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วย ผู้บังคับหมวด ชรบ.

ในหมวด ชรบ. ให้แบ่งการปกครองบังคับบัญชาออกเป็นอย่างน้อยสองหมู่ เรียกว่า “หมู่ชุด รักษาความปลอดภัยหมู่บ้านที่ 1 หมู่ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านที่ 2 และหมู่ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านที่...ตามลำดับต่อไป” โดยมีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้บังคับหมู่ ชรบ. และหมู่ ชรบ. ให้มีจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน แต่ไม่เกินสิบห้าคน ตามความเหมาะสมโดยพิจารณาจากอัตรากำลังพล และสถานการณ์ในพื้นที่

หมวด 3

การแต่งตั้ง การสั่งใช้ และการบังคับบัญชา

ข้อ 12 ให้ผู้ใหญ่บ้านพิจารณาคัดเลือกราษฎรที่ผ่านการฝึกอบรมตาม ข้อ 5 ซึ่งมีคุณสมบัติ ตามข้อ 6 และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 7 เสนอให้นายอำเภอพิจารณาแต่งตั้งเป็น
 ชรบ.

ข้อ 13 ให้นายอำเภอจัดทำทะเบียนประวัติ ชรบ. ตามแบบท้ายระเบียบนี้และแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้เป็นปัจจุบันแล้วเก็บรักษาไว้ที่หมู่บ้าน อำเภอ และจังหวัด แห่งละหนึ่งชุด

ข้อ 14 ชรบ. พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่เฉพาะตัว เมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก โดยได้ รับการอนุมัติจากนายอำเภอ
- (3) นายอำเภอสั่งให้พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ตามข้อ 20
- (4) นายอำเภอสั่งให้พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ โดยเห็นว่าเป็นผู้ขาด

คุณสมบัติตามข้อ 6 หรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 7

ข้อ 15 การบังคับบัญชา และสั่งใช้ ชรบ. มีดังต่อไปนี้

(1) ผู้บังคับกองพันหน่วยรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน มีหน้าที่ปกครองบังคับบัญชา ควบคุม กำกับดูแลและให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของ ชรบ. ในเขตพื้นที่อำเภอ ตามนโยบายของทางราชการ

(2) ผู้บังคับกองร้อย ชรบ. มีหน้าที่ปกครองบังคับบัญชา ควบคุม กำกับดูแล และให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของ ชรบ. ในเขตพื้นที่ตำบล ตามนโยบายของทางราชการ และกองพันหน่วยรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน

(3) ผู้บังคับหมวด ชรบ. มีหน้าที่ปกครองบังคับบัญชา ควบคุม กำกับดูแล และให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของ ชรบ. ในเขตพื้นที่หมู่บ้าน ตามนโยบายของทางราชการ กองพันหน่วยรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านและกองร้อย ชรบ. ผู้บังคับหมู่ ชรบ. มีหน้าที่ปกครองบังคับบัญชา ควบคุม กำกับดูแลและให้การสนับสนุนการปฏิบัติงาน ชรบ. ตามนโยบายของทางราชการ กองพันหน่วยรักษาความปลอดภัย หมู่บ้าน กองร้อย ชรบ. และหมวด ชรบ.

ข้อ 16 ผู้บังคับกองพันหน่วยรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน และผู้บังคับกองร้อย ชรบ. อาจมอบหมายให้รองผู้บังคับกองพันหน่วยรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน และรองผู้บังคับกองร้อย ชรบ. แล้วแต่กรณีปฏิบัติหน้าที่แทนก็ได้

หมวด 4

การช่วยเหลือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหรือเจ้าพนักงานอื่น ในการปฏิบัติหน้าที่

ข้อ 17 ในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือเจ้าพนักงานอื่น ได้ร้องขอให้
 ชรบ.ช่วยเหลือ

ให้ ชรบ. ปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือได้ในเรื่อง ดังต่อไปนี้

- (1) อยู่เวรยามรักษาความสงบเรียบร้อย และรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน
- (2) ตรวจตระเวนรักษาความสงบเรียบร้อย
- (3) สืบสวนหาข่าวพฤติการณ์อันอาจเป็นภัยอันตรายต่อความมั่นคงหรือความสงบเรียบร้อย

(4) เฝ้าระวังรักษาสถานที่สำคัญ ตั้งจุดตรวจ จุดสกัด ตรวจสอบบุคคลและยานพาหนะที่ผ่านเข้าออกหมู่บ้าน

(5) รายงานเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นในพื้นที่ให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

(6) ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา และการก่อความไม่สงบเรียบร้อยในพื้นที่

(7) ตรวจสอบบุคคลหรือยานพาหนะ ซึ่งมีเหตุสงสัยตามสมควรว่าเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด หรือได้มาโดยกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือสงสัยว่าได้ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิด หรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐาน แต่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการค้น ยึดสิ่งของหรืออาวุธที่ใช้ หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาโดยได้กระทำความผิด หรือซึ่งมีไว้เป็นความผิดตามกฎหมาย ให้รายงานไปยังผู้บังคับบัญชาใกล้เคียงโดยเร็ว

(8) จับผู้กระทำความผิดซึ่งหน้าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และควบคุมตัวผู้ถูกจับส่งผู้บังคับบัญชาใกล้เคียงโดยเร็วหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ

(9) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(10) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

หมวด 5

สิทธิ

ข้อ 18 ชรบ. มีสิทธิดังต่อไปนี้

(1) แต่งเครื่องแต่งกาย และประดับเครื่องหมาย ชรบ.

(2) ใช้อาวุธของทางราชการในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้ รับมอบหมายตามคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร

(3) ได้รับสิทธิประโยชน์อื่นใดตามที่กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งที่กำหนดไว้

หมวด 6

วินัย และการรักษาวินัย

ข้อ 19 ชรบ. ต้องรักษาวินัยตามที่กำหนดไว้ เป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติโดยเคร่งครัดดังต่อไปนี้

(1) สนับสนุนและธำรงรักษาไว้ ซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยเคร่งครัด และสนับสนุนการปฏิบัติงานหน่วย ชรบ. ต้นสังกัด

(3) รักษาความสามัคคีในหมู่คณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม

(4) เป็นผู้ประพฤติดี

(5) ไม่เสพสุราของมีนเมาในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่

(6) ไม่เปิดเผยความลับของทางราชการ

(7) ไม่แสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบเพื่อตนเองหรือผู้อื่นจากการปฏิบัติหน้าที่

(8) ไม่เป็นผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้เสพ หรือผู้สนับสนุนเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

ข้อ 20 ชรบ. ผู้ใดกระทำความผิดวินัยตามที่กำหนดไว้ ในข้อ 19 ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจเหนือตนว่ากล่าวตักเตือนเป็นหนังสือได้

กรณีการกระทำความผิดวินัยตามวรรคหนึ่งมีลักษณะร้ายแรงให้นายอำเภอสั่งให้พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ได้

หมวด 7

วุฒิบัตร บัตรประจำตัว เครื่องแต่งกาย และเครื่องหมาย

ข้อ 21 ให้กรมการปกครอง จังหวัด หรือหน่วยที่จัดการฝึกอบรมตามหลักสูตร ชรบ. จัดทำวุฒิบัตร มอบให้แก่ผู้สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตร ชรบ. ตามแบบทำยระเบียบนี้

ข้อ 22 ให้นายอำเภอผู้สั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ออกบัตรประจำตัวให้แก่ ชรบ. ตามแบบทำยระเบียบนี้

บัตรประจำตัว ชรบ. มีอายุหกปี เมื่อบัตรประจำตัวชำรุด สูญหาย หหมดอายุ หรือมีการเปลี่ยนแปลง ในสาระสำคัญ เช่น ชื่อตัว ชื่อสกุล เป็นต้น ให้ผู้ขอมีบัตรยื่นคำขอตามแบบทำยระเบียบนี้ต่อนายอำเภอ เพื่อออกบัตรประจำตัวใหม่

ในกรณีที่ ชรบ. พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ก่อนหกปี ให้คืนบัตรประจำตัว ชรบ. ต่อผู้บังคับบัญชาเหนือตน

ภายในเจ็ดวัน

ให้นายอำเภอ จัดให้มีทะเบียนควบคุมบัตรประจำตัวตามแบบทะเบียนควบคุมทำยระเบียบนี้ โดยให้ใช้ เลขลำดับในทะเบียนบัตรเป็นเลขที่บัตรตามลำดับ เมื่อสิ้นปีปฏิทินให้เริ่มเลขที่ใหม่ เมื่อออกบัตรประจำตัวให้แก่ผู้ใดแล้ว ให้สำเนารายการบัตรประจำตัวไว้ แล้วจัดเก็บพร้อมแบบคำขอมีบัตรและหลักฐานประกอบอื่น ๆ (ถ้ามี) ของแต่ละคน เพื่อเป็นหลักฐาน และแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

ข้อ 23 เครื่องแต่งกายและเครื่องหมาย ชรบ. ให้ เป็นไปตามแบบทำยระเบียบนี้ประกอบด้วย

- (1) หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีน้ำเงิน
- (2) เสื้อคอเปิดแขนยาวสีน้ำเงิน
- (3) กางเกงขายาวสีน้ำเงิน
- (4) เข็มขัดด้ายถักสีน้ำเงิน
- (5) รองเท้าหุ้มส้นสีดำ

การวิจัยเกี่ยวกับชุดรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน (ชรบ.)

สุทธิกันต์ อุตสาหกรรม (2559) ศึกษาสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกในการจัดการเชิงกลยุทธ์ของเครือข่ายชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่อำเภอรามันเกิดขึ้นจากหลายปัจจัยส่งผลให้มีกระทบต่างๆ มากมาย เพราะกลัวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ นอกจากนี้ยังส่งผลต่อสุขภาพจิต และปัญหาด้านจิตใจอื่นๆ ของผู้ประสบเหตุการณ์รวมทั้งเหยื่อผู้เคราะห์ร้าย รูปแบบการแก้ปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ ใช้หลักการป้องกันมากกว่าการปราบปรามและเน้นกระบวนการ

“อ่อนล้าอัมแข็ง” หรือ “แข็งทะลายอ่อน” โดยใช้พื้นฐานความสัมพันธ์แบบเครือญาติของชุมชน ในการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง มีผู้นำที่กล้าตัดสินใจภายใต้ความร่วมมือของประชาชนในชุมชน ส่งเสริม ศักยภาพอาสาสมัครชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

สุทธิกันต์ อุตสาห์ (2559) เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการจัดการเชิงกลยุทธ์ของเครือข่าย ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) พัฒนารูปแบบการจัดการเชิงกลยุทธ์ของเครือข่ายชุดรักษา ความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) และนำเสนอรูปแบบการจัดการเชิงกลยุทธ์ของเครือข่ายชุดรักษา ความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า การจัดการ เชิงกลยุทธ์ของเครือข่ายชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ให้ประสบผลสำเร็จและได้ มาตรฐาน เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม จะประกอบด้วยแนวทางดังนี้ คือ 1. การพัฒนาการมีส่วนร่วม 2. การพัฒนาการจัดการเชิงกลยุทธ์ 3. การพัฒนาการจัดการเครือข่าย และการประเมินความสอดคล้องในการนำรูปแบบจำลองไปปฏิบัติประกอบด้วย 1. เทคนิคการจัดการ บริหารเชิงกลยุทธ์ 2. เทคนิคการจัดการเครือข่าย 3. เทคนิคการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นที่ ยอมรับว่าเป็นรูปแบบที่เหมาะสม สอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเชิงกลยุทธ์ของเครือข่ายชุดรักษา ความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

พีรพัฒน์ แสนสุข (2557) ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขป้องกันปัญหา ยาเสพติดในเขตตำบลบึงสามพัน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้นำพลเรือน และหน่วยงานรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน ผลการศึกษาพบว่า บทบาทผู้นำชุมชน (รวมถึง โครงสร้างภายในของชุมชน ทั้ง คณะกรรมการหมู่บ้าน กม. ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ชรบ. และชุดปฏิบัติการอื่น ๆ) ในการแก้ไขป้องกันปัญหาเสพติดในเขตตำบลบึงสามพัน อำเภอ บึงสาม พัน จังหวัดเพชรบูรณ์ มีดังนี้ 1. การแก้ไขป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาในเขตตำบลบึง สาม พัน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยเน้นการให้ความรู้เกี่ยวกับโทษภัยของยาเสพติด และ การป้องกันโดยการสุ่มตรวจกลุ่มเสี่ยง รวมถึงการป้องกันผู้ค้าและผู้ติดยาเสพติดทั้งที่เป็นนักเรียนและ บุคคลภายนอกเพื่อไม่ให้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษา 2. การแก้ไขป้องกันปัญหา ยา เสพ ติดในเขตตำบลบึงสามพัน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยการให้ความรู้และการปลูก จิตสำนึก ของประชาชนให้ร่วมกันในการป้องกันไม่ให้ยาเสพติดเข้ามาแพร่ระบาดในชุมชน 3. จัดตั้ง จุดตรวจสิ่งผิด กฎหมายและตรวจปัสสาวะบนทางคมนาคมในเขตตำบลบึงสามพัน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการป้องกันบุคคลที่พกพาสิ่งผิดกฎหมายรวมถึงยาเสพติด และดำเนินคดีกับผู้ ที่ พกพาสิ่งผิดกฎหมาย และผู้ที่เสพยาเสพติด 4. สืบหาเป้าหมายและเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพื่อแยกเป้าหมายให้เป็น ระดับอย่างชัดเจน เพื่อความสะดวกในการดำเนินการป้องกันอย่างเด็ดขาด 5. การสร้างเครือข่ายผู้นำชุมชนในการร่วมกันแก้ไขป้องกันปัญหาเสพติด เป็นการปลูกจิตสำนึก ให้แก่ประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังเป็นหูเป็นตาให้แก่สังคม ชุมชน ในการป้องกันไม่ให้ มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ที่มีความเกี่ยวข้องในการ ปฏิบัติงานป้องกันปัญหาเสพติดในเขต ตำบลบึงสามพัน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ มี แนวทางในการปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐบาล โดยกำหนดแผนป้องกันยาเสพติด ซึ่งมีเป้าหมาย สำคัญ คือ นำผู้กระทำผิดทั้งผู้ที่เสพยาเสพติด ผู้ที่ค้ายา เสพติดและผู้ผลิตยาเสพติด มาบำบัดและ

ลงโทษตามกระบวนการยุติธรรมให้สำเร็จ ควบคุมปัญหา ยาเสพติดไม่ให้ขยายตัวขึ้นเพื่อความสงบสุขของประชาชนในเขตตำบลบึงสามพัน อำเภอบึงสามพัน จังหวัด เพชรบูรณ์

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด และแผนด้านความมั่นคงของจังหวัดกาญจนบุรี

จังหวัดกาญจนบุรี เป็นจังหวัดหนึ่งที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันตกของประเทศไทย มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 19,473 ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของประเทศ รองจากจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดเชียงใหม่ และมีพื้นที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตก มีระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 129 กิโลเมตร มีชายแดนติดต่อกับประเทศพม่าระยะทางประมาณ 370 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ได้แก่ ทิศเหนือ จรดจังหวัดตากและจังหวัดอุทัยธานี ทิศใต้ จรดจังหวัดราชบุรี ทิศตะวันออก จรดจังหวัดสุพรรณบุรีและนครปฐม ทิศตะวันตก จรดประเทศพม่า

ประวัติความเป็นมาของกาญจนบุรี

เท่าที่มีการค้นพบหลักฐานนั้น ย้อนไปได้ถึงสมัยก่อนประวัติศาสตร์ เมื่อมีการค้นพบเครื่องมือหินในบริเวณบ้านเก่า อำเภอเมืองกาญจนบุรี ล่วงมาถึงสมัยทวารวดี ซึ่งมีหลักฐานคือซากโบราณสถานที่ตำบลปรังเผล อำเภอสังขละบุรี เป็นเจดีย์ลักษณะเดียวกับจุลประโทนเจดีย์ที่จังหวัดนครปฐม บ้านคูบัว จังหวัดราชบุรี และเมืองอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี รวมทั้งค้นพบโบราณวัตถุ เช่น พระพิมพ์สมัยทวารวดีจำนวนมาก สืบเนื่องต่อมาถึงสมัยพุทธศตวรรษที่ 16-18 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ค้นพบคือปราสาทเมืองสิงห์ ซึ่งมีรูปแบบศิลปะแบบขอมสมัยบายัน ประตุมืองกาญจนบุรี สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2374

กาญจนบุรียังปรากฏในพงศาวดารเหนือว่า กาญจนบุรีเป็นเมืองขึ้นของสุพรรณบุรีในสมัยสุโขทัย ครั้นมาถึงสมัยอยุธยา กาญจนบุรีก็มีฐานะเป็นเมืองหน้าด่านสำคัญในการทำสงครามระหว่างกองทัพไทยกับพม่า จนกระทั่งถึงสมัยกรุงธนบุรีและรัตนโกสินทร์ เดิมตัวเมืองกาญจนบุรีเดิมนั้นตั้งอยู่ที่ตำบลลาดหญ้า (บริเวณเขาชนไก่ในปัจจุบัน) ภายหลังจนถึง พ.ศ. 2374 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ได้โปรดให้ก่อสร้างกำแพงเมืองและป้อมปราการขึ้นเป็นการถาวร เมืองกาญจนบุรีใหม่โดยตั้งอยู่ ณ ตำบลปากแพรก อันเป็นสถานที่บรรจบของแม่น้ำแควใหญ่และแม่น้ำแควน้อย โดยตัวเมืองอยู่ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำแม่กลองกับแม่น้ำแควใหญ่ ซึ่งมีความเหมาะสมทางยุทธศาสตร์และด้านการค้า โดยเริ่มก่อสร้างเมืองเมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2374 และสำเร็จในวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2375 และได้แยกออกจากสุพรรณบุรีนับแต่นั้นเป็นต้นมา ทั้งนี้โดยมีพระราชประสงค์ส่วนใหญ่เพื่อติดต่อค้าขายกับเมืองราชบุรี ดังพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสไทรโยค กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า "แต่มีเมืองปากแพรกเป็นที่ค้าขาย ด้วยเขาชนไก่เมืองเดิมอยู่เหนือมากมีแก่งถึงสองแก่ง ลูกค้าไปมาลำบาก จึงลงมาตั้งเมืองเสียที่ปากแพรกนี้เป็นทางไปมาแก่เมืองราชบุรีง่าย เมืองที่สร้างขึ้นใหม่ กว้าง 5 เส้น ยาว 10 เส้น 18 วา มีป้อม 4 มุมเมือง ป้อมย่านกลางด้านยาวตรงหน้าเมืองทิศตะวันตกเฉียงใต้มีป้อมใหญ่อยู่ตรงเนิน ด้านหลังมีป้อมเล็กตรงกับป้อมใหญ่ 1 ป้อม" การสร้างเมืองกาญจนบุรีใหม่นี้ ดังปรากฏในศิลาจารึกดังนี้ ให้พระยาราชวรินทร์ เจ้ากรมพระตำรวจเป็นพระยาประ

สิทธิสงครามรามภักดีศรีพิเศษประเทศนิคมภิรมย์ราชไชยสวรรค์พระยากาญจนบุรี ครั้งกลับเข้าไปเฝ้าโปรดเกล้าฯ ว่าเมืองกาญจนบุรีเป็นเมืองอังกฤษ พม่า รามัญ ไปมาให้สร้างเมืองก่อกำแพงขึ้นไว้จะได้เป็นชานพระนครเขื่อนเพชรเขื่อนขันท์มั่นคงไว้แห่งหนึ่ง ในปัจจุบันกำแพงถูกทำลายลงโดยธรรมชาติและหน่วยราชการเพื่อประโยชน์อย่างอื่น เหลือเพียงประตูเมืองและกำแพงเมืองบางส่วน

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 เมื่อมีการจัดรูปแบบการปกครองเป็นมณฑลเทศาภิบาลกาญจนบุรีถูกโอนมาขึ้นกับมณฑลราชบุรีและยกฐานะเป็นจังหวัดกาญจนบุรีในปี พ.ศ. 2467

เหตุการณ์ที่ทำให้กาญจนบุรีมีชื่อเสียงไปทั่วโลก คือช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อญี่ปุ่นได้ตัดสนใจสร้างทางรถไฟยุทธศาสตร์ จากชุมทางหนองปลาดุกในประเทศไทยไปยังเมืองทันบูชายัตในพม่า โดยเกณฑ์เชลยศึกและแรงงานจำนวนมากมาเร่งสร้างทางรถไฟอย่างหามรุ่งหามค่ำ จนทำให้มีผู้คนล้มตายเป็นจำนวนมาก ทั้งจากความเป็นอยู่ที่ยากแค้นและโรคภัยไข้เจ็บที่รุมเร้า ซึ่งภาพและเรื่องราวของความโหดร้ายในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ปรากฏอยู่ในพิพิธภัณฑ์หลายแห่งในกาญจนบุรี

ชื่อเรียกอื่น ๆ ของกาญจนบุรี เช่น เมืองกาญจน์ ปากแพรก ศรีชัยยะสิงหปุระ (ซึ่งในสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 เรียกเมืองกาญจนบุรีว่า ศรีชัยยะสิงหปุระ) และเมืองขุนแผน เป็นต้น

ภูมิศาสตร์

อาณาเขตติดต่อ

ตามภูมิศาสตร์ที่ตั้ง จังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดที่อยู่ในภาคตะวันตก มีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดอื่น ๆ 5 จังหวัด ดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับจังหวัดตาก รัฐมอญ และรัฐกะเหรี่ยง ประเทศพม่า

ทิศตะวันออก ติดกับจังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดสุพรรณบุรี

ทิศใต้ ติดกับจังหวัดนครปฐม และจังหวัดราชบุรี

ทิศตะวันตก ติดกับรัฐมอญ และเขตตะนาวศรี ประเทศพม่า โดยมีแนวเขาสำคัญแบ่งเขตแดนระหว่างไทยกับพม่าคือทิวเขาถนนธงชัย และทิวเขาตะนาวศรี

ภูมิประเทศ

แม่น้ำรันตีทางตอนใต้ของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรเขตติดต่อกับอุทยานแห่งชาติเขาแหลม

พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดเป็นป่าไม้และภูเขาสูง โดยเฉพาะพื้นที่ทางด้านเหนือและตะวันตกของจังหวัด ถึงแม้จังหวัดกาญจนบุรีจะมีเขตพื้นที่ติดกับจังหวัดตากทางด้านทิศเหนือ แต่ก็ไม่มีย่านเชื่อมต่อกัน เนื่องจากมีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร ซึ่งเป็นมรดกโลกและมีป่าที่อุดมสมบูรณ์รกทึบสลัดกับมีภูเขาสลับซับซ้อน หากจะเดินทางติดต่อกันต้องอ้อมไปทางจังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดชัยนาท จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดกำแพงเพชร แล้วจึงเข้าจังหวัดตาก ซึ่งมีระยะทางกว่า 490 กิโลเมตร และหากต้องการเดินทางไปอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดกาญจนบุรี จะต้องเดินทางย้อนลงมาทางใต้รวมระยะทางกว่า 700 กิโลเมตร

แผนภาพที่ 2 - 1 แผนที่โดยสังเขปจังหวัดกาญจนบุรีแสดงพื้นที่เขตการปกครองส่วนภูมิภาค (อำเภอ)

ที่มา : <https://sites.google.com/site/jungwudkanjanaburi/4-phaenthi-canghwad, 2563>.

ลักษณะภูมิประเทศจังหวัดกาญจนบุรี แบ่งออกได้ 3 ลักษณะดังนี้

1. เขตภูเขาและที่สูง พื้นที่ทางด้านทิศเหนือของจังหวัด ได้แก่ บริเวณอำเภอสังขละบุรี อำเภอทองผาภูมิ อำเภอศรีสวัสดิ์ และอำเภอไทรโยค มีลักษณะเป็นเทือกเขาต่อเนื่องมาจากเทือกเขาถนนธงชัยถัดไปทางด้านตะวันตกของจังหวัด เทือกเขาตะนาวศรีซึ่งกั้นพรมแดนระหว่างไทยกับประเทศพม่าทอดยาวลงไปทางด้านใต้ บริเวณนี้จะเป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำที่สำคัญของจังหวัด คือ แม่น้ำแควใหญ่ และแม่น้ำแควน้อย ซึ่งในแถบนี้จะมีรอยเลื่อนอยู่หลายรอยและมักเกิดแผ่นดินไหวในพื้นที่บ่อยครั้ง

2. เขตที่ราบลูกฟูก ได้แก่ พื้นที่ตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัด มีลักษณะเป็นที่ราบเชิงเขาสลับกับเนินเขาเตี้ย ๆ อยู่บริเวณอำเภอเลาขวัญ อำเภอบ่อพลอย และบางส่วนของอำเภอพนมทวน

3. เขตที่ราบลุ่มน้ำ ได้แก่ พื้นที่ทางด้านใต้ของจังหวัด ลักษณะเป็นที่ราบ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ อยู่บริเวณอำเภอท่ามะกา อำเภอท่าม่วง และบางส่วนของอำเภอพนมทวน อำเภอเมืองกาญจนบุรี

ธรณีวิทยา

ในด้านทรัพยากรดิน พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดกาญจนบุรีมีภูเขาสลับซับซ้อน พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรรมคือ ที่ราบระหว่างภูเขาซึ่งมีแม่น้ำและลำน้ำสายต่าง ๆ ไหลผ่าน เนื่องจากเป็นบริเวณที่มีหินปูน หินแกรนิต หินแกรนิตโออไรท์ หินไนล์ หินดินดาน หินควอทซ์ฟิลโลส เป็นวัตถุดิบกำเนิดดิน ที่ราบระหว่างภูเขาและสองฝั่งแม่น้ำจึงมีลักษณะเป็นตะกอนที่เกิดจากการสลายตัวของหินดังกล่าวแล้วถูกน้ำพัดพามาทับถม และเนื่องจากพื้นที่ส่วนนี้มีหินปูนเป็นส่วนใหญ่ ดินจึงมีปฏิกิริยาเป็นกลางหรือเป็นด่าง มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงดี จึงเป็นแหล่งเพาะปลูกพืชไร่ที่สำคัญของประเทศเช่น อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง และสับปะรด ส่วนในบริเวณที่ราบต่ำใช้ปลูกข้าว แต่มีเนื้อที่ไม่มากนัก

อุทกวิทยา

ในด้านทรัพยากรน้ำ จังหวัดกาญจนบุรีมีแหล่งน้ำที่สำคัญ 3 ประเภทคือ

1. น้ำใต้ดินหรือน้ำบาดาล ต้นกำเนิดของแหล่งน้ำบาดาลส่วนใหญ่มาจากน้ำฝนซึ่งตกสู่ผิวดินลงไปกับเก็บใต้ชั้นดิน พื้นที่ทางตอนบนและทางตะวันตกของจังหวัดซึ่งมีสภาพเป็นที่สูงภูเขารองรับด้วยหินแปรปริมาณน้ำบาดาลจึงมีน้อยมาก ส่วนพื้นที่ทางตะวันออกและทางใต้ของจังหวัดเป็นที่ราบลุ่ม มีแหล่งน้ำบาดาลสามารถนำขึ้นมาใช้ได้ แต่ยังคงมีปริมาณน้อย

2. น้ำผิวดิน แหล่งน้ำผิวดินมีต้นน้ำอยู่ทางตอนเหนือของจังหวัดถึงเขตจังหวัดอุทัยธานี ลักษณะทางน้ำเป็นร่องลึกในระหว่างหุบเขา มีธารน้ำบางสายไหลขึ้นไปทางเหนือสู่ประเทศพม่า แต่ลำธารส่วนใหญ่ไหลลงสู่แม่น้ำแควน้อยและแควใหญ่ ก่อนจะรวมตัวกันเป็นแม่น้ำแม่กลอง ส่วนด้านตะวันออกมีลำตะเพินเป็นธารน้ำสำคัญของบริเวณนี้ แหล่งน้ำผิวดินที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำแควน้อย แม่น้ำแควใหญ่ (ศรีสวัสดิ์) แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำลำตะเพิน

3. น้ำจากการชลประทาน จังหวัดกาญจนบุรีเป็นที่ตั้งของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่หลายแห่งเพื่อวัตถุประสงค์หลักในการผลิตกระแสไฟฟ้า แต่สิ่งที่ได้รับผลประโยชน์ตามมาก็คือการชลประทานที่สามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูก เชื้อนที่สำคัญ เช่น เชื้อนครินครินทรในเขตอำเภอศรีสวัสดิ์ เชื้อนเขาแหลมในอำเภอทองผาภูมิ อำเภอสังขละบุรี และเชื้อนวิจิตรวงษ์ในอำเภอบางแพ

การปกครองส่วนภูมิภาค

จังหวัดกาญจนบุรีแบ่งเขตการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น 13 อำเภอ 95 ตำบล 959 หมู่บ้าน 206 ชุมชน โดยทั้ง 13 อำเภอ มีดังนี้

อำเภอเมืองกาญจนบุรี	อำเภอไทรโยค	อำเภอบ่อพลอย
อำเภอศรีสวัสดิ์	อำเภotáมะกา	อำเภotáม่วง
อำเภอทองผาภูมิ	อำเภอสังขละบุรี	อำเภอพนมทวน
อำเภอเลาขวัญ	อำเภอด่านมะขามเตี้ย	อำเภอหนองปรือ
อำเภอห้วยกระเจา		

วิสัยทัศน์กาญจนบุรี

"เมืองน่าอยู่ เกษตรปลอดภัย การท่องเที่ยวคุณภาพ เป็นระเบียบเศรษฐกิจตะวันตก"

พันธกิจ

1. พัฒนาทุนมนุษย์ ทุนทางสังคม และคุณภาพชีวิต อย่างทั่วถึง
2. สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม เทคโนโลยีในการจัดการระบบสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต
3. เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ในพื้นที่ตอนในและพื้นที่ชายแดน
4. สนับสนุนการจัดทำแผนแม่บทผังชุมชน และผังเมืองรวม
5. พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการท่องเที่ยว ปลอดภัย
6. จัดตั้งนิคมเกษตรกรรม พัฒนาศักยภาพระบบการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตร เกษตร อุตสาหกรรมปลอดภัยให้มีคุณภาพมาตรฐานเพื่อการบริโภคและส่งออก

7. พัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ส่งเสริมอาชีพชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
8. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ให้มีมาตรฐานสากล เพิ่มช่องทางการค้าภายใน การค้าชายแดน ส่งเสริมความสัมพันธ์และการค้ากับต่างประเทศ

เป้าประสงค์รวม

1. ประชาชนชาวจังหวัดกาญจนบุรีมีความสุขในการดำรงชีวิต มีระบบดูแลสวัสดิการ และส่งเสริม พัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเหมาะสม มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
2. จังหวัดกาญจนบุรีเป็นเมืองเกษตรปลอดภัย
3. จังหวัดกาญจนบุรีเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานสากล ทั้งระบบและมีความปลอดภัย
4. จังหวัดกาญจนบุรี มีประชาชนยากจนลดลง มีการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งระบบที่เชื่อมโยงกับการ พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างสุขภาวะ ความมั่นคง ความปลอดภัยและสังคมแห่งการเรียนรู้

กลยุทธ์การพัฒนา

1. พัฒนาระบบการบริหารจัดการและการให้บริการด้านสาธารณสุขอย่างครบวงจรและทั่วถึง
2. พัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างทุนทางสังคมชุมชนเข้มแข็ง
3. ส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง
4. เสริมสร้างระบบความปลอดภัยตามมาตรฐานสากลในทุกมิติ
5. ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีความรู้ด้านการบริหารจัดการด้านสาธารณสุข
6. พัฒนาประสิทธิภาพการศึกษาตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน
7. พัฒนาจัดการด้านแรงงานสัมพันธ์ สวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน งานประกันสังคม มุ่งให้ผลสัมฤทธิ์
8. ส่งเสริมการมีงานทำของแรงงานในระบบและนอกระบบอย่างยั่งยืน
9. ส่งเสริมและต่อยอดโครงการตามพระราชดำริฯ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการพัฒนาระบบเกษตรกรรมอย่างครบวงจร

กลยุทธ์การพัฒนา

1. ส่งเสริมและพัฒนาระบบข้อมูล แผนพัฒนาการเกษตร ระบบสารสนเทศการเกษตร ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทพื้นที่
2. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบชลประทานเพื่อการเกษตรและการใช้พลังงานทางเลือกเพื่อการเกษตรให้เหมาะสมครอบคลุมทุกพื้นที่
3. ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัย เพื่อพัฒนาการเกษตร โดยใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิมร่วมกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่
4. ส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

5. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิต อาหารและสินค้าเกษตรปลอดภัย การแปรรูป การจำหน่ายให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

6. ส่งเสริมบุคลากร (ภาครัฐ) ด้านการเกษตรให้เป็น Smart Officer

7. ส่งเสริมช่องทางการตลาดของสินค้าเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการท่องเที่ยวตามอัตลักษณ์ และการท่องเที่ยวคุณภาพ กลยุทธ์การพัฒนา

1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

2. สำรวจ วิจัย และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่

3. ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเดิมอย่างสมดุลและยั่งยืน

4. ส่งเสริมสินค้าและบริการการท่องเที่ยวมุ่งสู่มาตรฐานสากล

5. ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมด้านการตลาดยุคใหม่

6. เสริมสร้างความเข้มแข็งภาคีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยว

7. ส่งเสริมอัตลักษณ์ วิถีชีวิต วัฒนธรรม เพื่อความยั่งยืน

8. ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกรูปแบบ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ เขตเศรษฐกิจพิเศษและ การค้าชายแดน

กลยุทธ์การพัฒนา

1. เพิ่มประสิทธิภาพระบบขนส่งและโครงสร้างพื้นฐาน

2. เสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(SMEs)

3. พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ ผลิตภาพแรงงาน แรงงานวิชาชีพและยกระดับสถานประกอบการสู่มาตรฐานสากล ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

4. ส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและการค้าชายแดน

5. เสริมสร้างความสัมพันธ์และการค้ากลุ่มประเทศอาเซียน +6

กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

สถานการณ์ด้านความมั่นคงในประเทศไทย

การวิจัยเรื่องแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน จากการทบทวนวรรณกรรม และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้วจะได้นำมาวิเคราะห์เพื่อศึกษาบทบาท อำนาจหน้าที่ ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน พร้อมทั้งเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืนต่อไป โดยการวิเคราะห์ บทบาท อำนาจหน้าที่ ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน ดังนี้

1. บทบาท อำนาจหน้าที่ ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.)
2. สถานการณ์ความมั่นคงภายในของประเทศ
3. สถานการณ์ความมั่นคงภายในของจังหวัดกาญจนบุรี

บทบาท อำนาจหน้าที่ ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.)

ความเป็นมาและบทบาทของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน หมายความว่า ราษฎรอาสาสมัครในพื้นที่ ที่ผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากนายอำเภอ ให้ปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน และให้เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ เรียกโดยย่อว่า "ชรบ."

ชุดรักษาความปลอดภัยประจำหมู่บ้าน หรือ ชรบ. เป็นชุดปฏิบัติการที่คอยดูแลด้านความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน โดยมีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้บังคับบัญชา ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) คือ คณะทำงานฝ่ายรักษาความสงบเรียบร้อย มีขอบเขตอำนาจหน้าที่ภายในเขตหมู่บ้าน โดยคัดเลือกจากประชาชนภายในหมู่บ้านที่มีความกล้า และเสียสละในทางปฏิบัติจริงหลายหมู่บ้าน ชรบ. มีเพียงชื่อ เพื่อให้ครบตามระเบียบกฎหมาย หลายหมู่บ้านที่มีความพร้อมก็ปฏิบัติงานได้ดีสมตามเจตนารมณ์

ชรบ. ตั้งขึ้นโดยอาศัย ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการช่วยเหลือเจ้าพนักงานของหน่วยกำลังคุ้มครองและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน พ.ศ.2551 ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 มาตรา 20 (แก้ไขเพิ่มเติม) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 (มาตรา 94, 95 และ 102) และพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ.2522 (มาตรา 16 และ 18)

ทั้งนี้ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการช่วยเหลือเจ้าพนักงานของหน่วยกำลังคุ้มครองและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน พ.ศ.2551 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน 2551 เป็นต้นมา ได้กำหนดความหมายของราษฎรอาสาสมัคร ที่ได้รับการจัดตั้งให้มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน โดยปัจจุบันกรมการปกครองมี ชรบ. ทั่วประเทศจำนวน 411,222 ราย

โดยปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.) จำนวน 59,070 ราย และพื้นที่ปกติ 352,152 ราย มีการจัดประเภทของ ชรบ. และกรอบอัตรากำลังโครงสร้างการจัดหน่วยดังนี้

1. การจัดประเภทของ ชรบ. และกรอบอัตรากำลัง

1.1 กรณีจัดตั้งในหมู่บ้านปกติ ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เรียกว่า **ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.)** โดยให้อำเภอพิจารณาจัดตั้งคณะกรรมการ ฯ ประกอบด้วย นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำทางศาสนา คณะกรรมการหมู่บ้าน ฯ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายตำรวจและฝ่ายทหาร เพื่อนำหน้าที่คัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม ฯ จำนวน 30 คนต่อ 1 หมู่บ้าน โดยมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับหมู่บ้าน อพป. พร้อมทั้งให้หน่วยจัดฝึกอบรม อำเภอ จัดทำประวัติผู้เข้ารับการฝึกอบรม ฯ เก็บไว้เป็นหลักฐาน กล่าวได้ว่า ชรบ. ที่จัดตั้งในชุดปกติ นั้น เปรียบเสมือนจุดเริ่มต้นในการสร้างกองกำลังฝ่ายพลเรือนที่ดูแลด้านความมั่นคง และรักษาความสงบเรียบร้อยอันดีของประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ

1.2 จัดตั้งในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ.2522 มาตรา 18 เรียกว่า **หน่วยกำลังคุ้มครองและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน หรือชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.)** ให้อำเภอพิจารณาจัดตั้งคณะกรรมการประกอบด้วย นายอำเภอ กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำทางศาสนา คณะกรรมการกลางหมู่บ้าน อพป. ร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายตำรวจและฝ่ายทหาร เพื่อทำหน้าที่คัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านจำนวน 30 คนต่อ 1 หมู่บ้าน (**หมู่บ้าน อพป.ในพื้นที่ จชต. จำนวน 1,412 หมู่บ้าน**) ซึ่งกล่าวได้ว่า การจัดตั้ง ชรบ. ในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) เป็นการยกระดับการปฏิบัติหน้าที่ของ ชรบ. ในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้านให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ในหมู่บ้าน อพป.ต่าง ๆ ยังมีการร่วมกันสนับสนุนเงินให้แก่ ชรบ. ในด้านสวัสดิการตลอดจนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ อาทิ ค่าน้ำมัน ค่าการประกอบอาหาร เป็นต้น

1.3 กรณีจัดตั้งในกลุ่มสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.) จำนวน 59,070 ราย ซึ่ง ชรบ. ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา (อำเภอเทพา จะนะ นาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย) เนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ การก่อความไม่สงบ ไม่ว่าจะเป็นการลอบวางระเบิด การชุ่มโจมตี การลอบสังหาร การเผาบ้านเรือน สถานที่ราชการ เพื่อสร้างความหวาดกลัว **และผลักดันราษฎรให้ออกจากพื้นที่** รวมทั้งการโฆษณาชวนเชื่อ การบิดเบือนข้อมูลเพื่อสร้างความแตกแยก ระหว่างราษฎรไทยพุทธกับมุสลิม ซึ่งมีผลทำให้ **เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเต็มที่** จึงจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรของรัฐในพื้นที่ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นกำลังหลักของฝ่ายปกครองทำหน้าที่ช่วยเหลือประสานการปฏิบัติงานร่วมกับทุกหน่วยไม่ว่าจะเป็นกองกำลังทหารตำรวจ และฝ่ายปกครอง และเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนงานตามนโยบายรัฐบาล ในการร่วมมือแก้ไขปัญหาค่าความไม่สงบเรียบร้อยที่เกิดขึ้น การจัดตั้ง ชรบ. ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา จึงนับว่าเป็นการเพิ่มขีดความสามารถและยกระดับการปฏิบัติการรักษาความมั่นคงในระดับพื้นที่ เนื่องจากกรมการปกครองได้ดำเนินการจัดเงินอุดหนุนสมาชิก ชรบ. ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้หมู่บ้านละ

20,000 บาท/เดือน จำนวน 1,969 หมู่บ้าน คิดเป็นงบประมาณจำนวน 472,560,000 บาท ซึ่งนับว่าเป็น งบประมาณที่จัดตั้งและได้รับการสนับสนุนทั้งด้านสวัสดิการและเงินสนับสนุนมากที่สุด อาทิ การได้รับเงินอุดหนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดจำนวน 20,000 บาท/เดือน (สนับสนุนในการใช้จ่าย และดำเนินการของ งบประมาณโดยตรง) จากการจัดประเภทของ งบประมาณ. เนื่องด้วยภารกิจในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ความรุนแรงในทุกๆระดับ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมในการเฝ้าระวังและรักษาความมั่นคงในระดับพื้นที่ให้มีความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สิน ความสงบเรียบร้อยโดยรวมให้มากที่สุด

2. โครงสร้างในการจัดหน่วย

ในระดับอำเภอหนึ่งให้มีกองพันหน่วยรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน โดยมี นายอำเภอเป็นผู้บังคับกองพันหน่วยรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน และมีปลัดอำเภอ นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร และข้าราชการในพื้นที่ตามที่นายอำเภอแต่งตั้งเป็นรองผู้บังคับกองพันหน่วยรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ฝ่ายยุทธการและการข่าว ฝ่ายกิจการมวลชน ฝ่ายกำลังพลและส่งกำลังบำรุง และฝ่ายสื่อสารและงบประมาณ

ในระดับตำบลหนึ่งให้มีกองร้อย งบประมาณ. โดยมีปลัดอำเภอประจำตำบลเป็นผู้บังคับกองร้อย งบประมาณ. และมีข้าราชการอื่นตามที่นายอำเภอแต่งตั้ง เป็นรองผู้บังคับกองร้อย งบประมาณ. ฝ่ายยุทธการและการข่าว ฝ่ายกิจการมวลชน ฝ่ายกำลังพลและส่งกำลังบำรุง และฝ่ายสื่อสารและงบประมาณ โดยให้กำนันในตำบลนั้นเป็นผู้ช่วยผู้บังคับกองร้อย งบประมาณ.

ในระดับหมู่บ้านหนึ่งให้มีหมวด งบประมาณ. โดยมีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้บังคับหมวด งบประมาณ. ทหาร ตำรวจหรือสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน จำนวนสองคนเป็นเจ้าหน้าที่โครง ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยผู้บังคับหมวด งบประมาณ.

ในหมวด งบประมาณ. ให้แบ่งการปกครองบังคับบัญชาออกเป็นอย่างน้อยสองหมู่ เรียกว่า “หมู่ชุด รักษาความปลอดภัยหมู่บ้านที่ 1 หมู่ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านที่ 2 และหมู่ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านที่...ตามลำดับต่อไป” โดยมีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้บังคับหมู่ งบประมาณ. และหมู่ งบประมาณ. ให้มีจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน แต่ไม่เกินสิบห้าคน ตามความเหมาะสมโดยพิจารณาจากอัตรากำลังพล และสถานการณ์ในพื้นที่

3. ข้อมูล งบประมาณ. ในจังหวัดกาญจนบุรี

ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านในจังหวัดกาญจนบุรี

ตารางที่ 3 - 1 ข้อมูลชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 13 อำเภอ

ลำดับที่	อำเภอ	จำนวน (คน)
1	เมืองกาญจนบุรี	640
2	ท่าม่วง	230
3	ท่ามะกา	119
4	พนมทวน	180
5	ทองผาภูมิ	74
6	ไทรโยค	677
7	บ่อพลอย	45
8	สังขละบุรี	315
9	ศรีสวัสดิ์	429
10	เลาขวัญ	1,350
11	ด่านมะขามเตี้ย	389
12	หนองปรือ	566
13	ห้วยกระเจา	360
รวม		5,374

ข้อมูล : ณ วันที่ 21 กรกฎาคม 2563

ความมั่นคงภายในภาพรวมของประเทศในปัจจุบัน

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แสดงให้เห็นถึงปัญหาความมั่นคงภายในประเทศเป็นปัญหาซับซ้อนที่เกิดขึ้นและสะสมมานานและขยายวงกว้างที่สะสมจากเดิมจนมีสัญญาณเตือนถึงความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญ ได้แก่

1. สถาบันหลักของชาติได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง ที่มีรากฐานของปัญหาจากความเห็นต่างทางความคิดและอุดมการณ์ของคนในชาติบนพื้นฐานความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง เกิดการใช้เครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเผยแพร่ข้อมูลที่บิดเบือนเพื่อให้เกิดความขัดแย้ง แตกแยกในสังคม โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่ขาดความรู้ความเข้าใจใน ความสำคัญของสถาบัน หลักของชาติ

2. สถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังมีการสร้างสถานการณ์โดยมีเป้าหมาย ให้เกิดความสูญเสียต่อเจ้าหน้าที่รัฐ รวมทั้งมีเป้าหมายในพื้นที่เศรษฐกิจและชุมชนเมือง ประกอบกับยังมี ปัญหาผลประโยชน์ของกลุ่มอิทธิพลทั้งปัญหายาเสพติด สินค้าผิดกฎหมาย และการบุกรุกทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นผลจากความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาที่มีอยู่ในระดับสูง ทำให้คนใน พื้นที่ได้รับประโยชน์ไม่ถึงถึงทั้งจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การสร้างรายได้ไม่เพียงพอ

ไม่สามารถสนับสนุน การกระจายการพัฒนา โครงสร้างทางสังคมยังมีช่องว่างทั้งด้านองค์ความรู้ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการ ทางสังคมทำให้เกิดช่องว่างทาง ความคิด ทักษะ และความเชื่อ ระหว่างกลุ่มและระหว่างพื้นที่มากขึ้น ส่งผล ต่อการเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่าง กันมากขึ้นจนกลายเป็นความขัดแย้งทางสังคมในที่สุด

3. ประเทศไทยมีความเสี่ยงสูงจากปัญหาอาชญากรรมคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะ การคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจ รายงานความเสี่ยงของโลกปี 2558 (Global Risks Index 2015) ของ World Economic Forum จัดอันดับความเสี่ยงที่เป็นภัยคุกคามประชาคมโลก 10 อันดับแรก ที่มีโอกาสเกิดขึ้นมากที่สุดในปี 2558 โดยการโจมตีความมั่นคงทางสารสนเทศถูกจัดไว้ในอันดับที่ 10 และมีแนวโน้มในการสร้างความเสียหายต่อโครงสร้างพื้นฐานที่มีความสำคัญยิ่งยวด (Critical Information Infrastructure Breakdown) ซึ่งอาชญากรรมทางไซเบอร์ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบไปสู่การโจมตีระบบขององค์กรขนาดใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อในวงกว้างและมีมูลค่าความเสียหายสูง และยังเกี่ยวพันกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจอื่น เช่น การคุกคามในระบบฐานข้อมูลของสถาบันการเงิน ประกอบกับการเพิ่มขึ้นของการใช้งานอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ที่กำลังเข้าสู่ยุค Internet of Thing ซึ่งอุปกรณ์ต่างๆ ถูกเชื่อมโยงเข้าสู่โลกอินเทอร์เน็ต ทำให้สามารถส่งการควบคุมใช้งาน อุปกรณ์ต่างๆ ผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งสร้างความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินธุรกรรมต่างๆ แต่ยังมีความเสี่ยงต่อการรักษาความปลอดภัยข้อมูลทั้งระดับองค์กร และบุคคล ประกอบกับการโจมตีทางไซเบอร์ทั่วโลกมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีความเสี่ยงต่อการโจมตีระบบการให้บริการ สาธารณะในเมืองใหญ่ ซึ่งประเทศไทยเริ่มตกเป็นเป้าหมายในการโจมตีทางไซเบอร์บ่อยครั้งขึ้น โดย รายงาน Security Threat Report 2013 ของ Sophos ในปี พ.ศ. 2555 พบว่า ประเทศไทยติดอันดับ สามของประเทศที่มีความเสี่ยงสูงสุดด้านไซเบอร์ และติดอันดับที่ 48 จาก 60 ประเทศ ซึ่งเป็นรองมาเลเซีย (อันดับ 9) สิงคโปร์ (อันดับ 13) และอินโดนีเซีย (อันดับ 46) โดยคอมพิวเตอร์ประมาณ 1 ใน 5 เครื่อง ในประเทศไทยประสบกับการถูกโจมตีของโปรแกรมที่ไม่พึงประสงค์ (Threat Exposure Rate: TER) ทำให้การบริหารจัดการภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาชนของไทยที่จะก้าวไปสู่การบริหารจัดการในรูปแบบดิจิทัล มีความเสี่ยงสูงในด้านความมั่นคงของระบบและอาชญากรรมที่มาพร้อมกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล

4. ปัญหาความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล การขยายตัวทางเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนของอาเซียน ส่งผลให้เกิดกิจกรรมทางทะเลเพิ่มขึ้นควบคู่ไปกับปัญหาความมั่นคงทางทะเล ทั้งปัญหาอุบัติเหตุ การลักลอบขนยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมาย การลักลอบเข้าเมือง การค้ามนุษย์ การทำประมงรุกล้ำน่านน้ำ การลักลอบขนส่งอุปกรณ์การก่อการร้ายและอาวุธทำลายล้างสูง รวมทั้งปัญหา โจรสลัดและการปล้นเรือที่มีแนวโน้มเกิดเหตุการณ์มากขึ้น นอกจากนี้ประเทศไทยยังประสบปัญหาการทำ ประมงผิดกฎหมาย เป็นปัญหาด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของประเทศไทยตามที่ได้ให้สัตยาบันต่อ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (UNCLOS) ซึ่งประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตาม ข้อกำหนดต่างๆ แต่ยังคงประสบปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing) รวมทั้งข้อกำหนดที่ประเทศไทยยังไม่มีการบริหารจัดการที่ดี ขาดการสร้าง ความเข้าใจและการบังคับ ใช้กฎหมายที่มีอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของประเทศไทยในเวที ระหว่างประเทศ และเสี่ยง

ต่อการถูกกีดกันทางการค้าทั้งภาคการประมงและอุตสาหกรรมเกี่ยวข้ออื่นๆ และ ยังส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อความมั่นคงของทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งผลประโยชน์ของชาติ ทางทะเลของไทยในระยะยาวอีกด้วย

5. ปัญหาโรคระบาดและสถานการณ์ฉุกเฉินทางสาธารณสุขอื่นๆ จากการที่ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อสำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีผู้คนจำนวนมากเดินทางเข้าออกด้วยวัตถุประสงค์ที่หลากหลายจากภูมิภาคต่างๆ ของโลก ประกอบกับการเปิดประชาคมอาเซียนทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่ประเทศ จึงมีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาโรคระบาดทั้งโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่อาจนำไปสู่ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข และมีโอกาสหรือแนวโน้มที่จะแพร่ไปสู่พื้นที่อื่นจนถึง ระดับที่อาจต้องมีการจำกัดการเคลื่อนย้ายของคน สัตว์หรือสินค้า เพื่อควบคุมให้อยู่ในพื้นที่จำกัด ซึ่งที่ผ่านมา ประเทศไทยได้ประสบปัญหาโรคระบาดและสถานการณ์ฉุกเฉินทางสาธารณสุขอื่นๆ หลายครั้ง ได้แก่ ปี 2545 โรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) โรคไข้หวัดนกในปี 2549 สร้างความสูญเสียต่อชีวิต และเศรษฐกิจของประเทศ ขณะที่ประเทศไทยยังมีการขาดแคลนวัคซีนพื้นฐานที่จำเป็น ทำให้ไม่สามารถ ป้องกันและควบคุมโรคที่เป็นปัญหาสำคัญทางสาธารณสุขของประเทศรวมถึงโรคติดเชื้ออุบัติใหม่ได้โดย ปัจจุบันประเทศไทยผลิตวัคซีนป้องกันโรคได้เพียง 2 ชนิด ได้แก่ วัคซีนบีซีจีและวัคซีนป้องกันโรคไข้สมองอักเสบเจอี จึงต้องพึ่งพาการนำเข้าวัคซีนอีกหลายชนิด ซึ่งนอกจากเป็นการสูญเสียงบประมาณของประเทศ ปีละกว่า 2.4 พันล้านบาทแล้ว ยังเสี่ยงต่อการขาดแคลนวัคซีนทั้งในภาวะปกติและภาวะฉุกเฉิน เนื่องจาก ผู้ผลิตวัคซีนทั่วโลกมีจำนวนน้อยราย และมุ่งวิจัยพัฒนาวัคซีนเพื่อผลกำไร

สถานการณ์ความมั่นคงภายในของจังหวัดกาญจนบุรี

จังหวัดกาญจนบุรี เป็นเมืองเก่าแก่ที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนาน ในอดีตเคยเป็นเมืองหน้าด่านการศึกษาสงครามกับสหภาพเมียนมา สภาภูมิประเทศเต็มไปด้วย ภูเขา ป่าไม้นานาพันธุ์ ตั้งอยู่ภาคตะวันตก อยู่เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง 25 เมตร มีพื้นที่ขนาดใหญ่เป็นลำดับ 3 ของประเทศ เนื้อที่ 19,483 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 12,176,968 ไร่ เป็นพื้นที่ป่าไม้ประมาณ 7.4 ล้านไร่ เป็นพื้นที่ถือครองทางการเกษตร 2.5 ล้านไร่ มีแนวพรมแดนติดต่อกับสหภาพเมียนมา ประมาณ 370 กิโลเมตร มีจุดผ่อนปรนทางการค้า จำนวน 1 แห่ง ที่บ้านพระเจดีย์สามองค์ ต.หนองลู อ.สังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี , จุดผ่านแดนถาวร จำนวน 1 แห่ง ที่ บ้านพุน้ำร้อน ต.บ้านเก่า อ.เมืองกาญจนบุรี จ.กาญจนบุรี และมีช่องทางเข้า – ออก ทางธรรมชาติ จำนวน 43 ช่องทาง อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ไปทางทิศตะวันตก ระยะทาง 129 กิโลเมตร

1. เขตการปกครอง

แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ 95 ตำบล 959 หมู่บ้าน มีอำเภอชายแดน 5 อำเภอ คือ อ.เมืองกาญจนบุรี, อ.ไทรโยค, อ.ทองผาภูมิ, อ.สังขละบุรี และ อ.ด่านมะขามเตี้ย ตำบลติดชายแดน จำนวน 12 ตำบล และหมู่บ้านที่ติดชายแดน จำนวน 32 หมู่บ้าน และอำเภอที่ไม่ติดชายแดน จำนวน 8 อำเภอ คือ อ.ศรีสวัสดิ์, อ.บ่อพลอย, อ.ท่ามะกา, อ.ท่าม่วง, อ.พนมทวน, อ.เลาขวัญ, อ.ห้วยกระเจา และ อ.หนองปรือ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมือง 2 แห่ง เทศบาลตำบล 44 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 75 แห่ง รวม 122 แห่ง

2. สถานการณ์ด้านความมั่นคง

ในเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้กำหนดปัญหาภัยคุกคามที่ประเทศไทยต้องเผชิญใน 5 ปี ข้างหน้าไว้จำนวน 18 ด้าน ได้แก่ 1) ความมั่นคงสถาบันหลัก 2) ความมั่นคงของมนุษย์ 3) ความสามัคคีปรองดอง 4) ความไม่สงบในพื้นที่ จชต. 5) ภัยทุจริต 6) การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 7) ความมั่นคงทางไซเบอร์ 8) ภัยคุกคามข้ามชาติ 9) การค้ามนุษย์ 10) ผู้หลบหนีเข้าเมือง 11) การก่อการร้าย 12) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 13) ความมั่นคงทางพลังงาน 14) ความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ 15) สาธารณภัย 16) จัดระเบียบสังคม 17) ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา และ 18) ประมงผิดกฎหมาย

3. สถานการณ์ด้านยาเสพติด

3.1 สถานการณ์ทั่วไป ตรวจพบว่ามีพื้นที่พรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านซึ่งเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดและพักยา โดยมีช่องทางเข้า – ออก จำนวน 43 ช่องทาง ในจำนวนนี้เป็นช่องทางจุดผ่านแดนถาวร 1 ช่องทาง คือ พุน้ำร้อน ต.บ้านเก่า อ.เมือง จังหวัดกาญจนบุรี และเป็นจุดผ่อนปรนทางการค้า 1 ช่องทาง คือ บ้านพระเจดีย์สามองค์ ต.หนองลู อ.สังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ทำให้ยากแก่ การควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ได้อย่างทั่วถึง รวมทั้งส่วนหนึ่งลักลอบนำเข้ามากับกระบวนกรขนแรงงานผิดกฎหมายหลบหนีเข้าเมือง รัฐบาลประเทศเพื่อนบ้าน ยังไม่มีความชัดเจนในด้านการปราบปรามยาเสพติด ประกอบกับมีประชากรของประเทศหลายชนเผ่า มีปัญหาด้านเศรษฐกิจ จึงทำให้ประชากรบางส่วนยังคงยึดอาชีพการผลิตและค้ายาเสพติดต่อไป เนื่องจากสร้างรายได้ดี รวดเร็ว และต้นทุนต่ำ ในเรื่องกฎหมายการลงโทษที่ไม่จริงจัง ผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดได้รับโทษในชั้นสถานที่ยังไม่หนักมากพอ การดำเนินการล่าช้า เจ้าหน้าที่บางส่วนเห็นแก่ผลประโยชน์ เป็นต้น กลุ่มผู้ค้าที่สำคัญได้แก่ กลุ่มกะเหรี่ยง DKBA. และผู้ค้าชาวไทย ซึ่งเป็นยาบ้าลากลึงมาจากภูเขาและทางถนนจากกลุ่มว้าทางภาคเหนือของไทย แล้วนำมาพักเก็บไว้ที่ อ.พญาทองสุข จว.กอกาโรค สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ก่อนนยาบ้าและไอซ์ออกขายให้กับผู้ค้ารายใหญ่ชาวไทยผ่านทางพื้นที่ จังหวัดกาญจนบุรี จากนั้นนำส่งต่อให้ผู้ค้ารายย่อยในพื้นที่จังหวัดตอนใน ซึ่งปัจจุบันมีอัตราการแพร่ระบาดของไอซ์เพิ่มขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากไอซ์มีส่วนผสมแบบเดียวกับยาบ้าแต่มีคุณภาพดี/เป็นที่ต้องการของผู้เสพมากกว่ายาบ้า กลิ่นไม่รุนแรง อารมณ์ง่ายกว่า ตรวจพบยากขึ้น ถึงแม้จะมีราคาสูงกว่ายาบ้าก็ตาม และมีแนวโน้มว่า อาจนำมาใช้แทนยาบ้า หรือเป็นส่วนผสมกับยาบ้าเพื่อเพิ่มความรุนแรงและมูลค่า

3.2 แนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติดในห้วงต่อไป มีแนวโน้มว่า ยาเสพติดจะแพร่ระบาดและลักลอบนำเข้าบริเวณพื้นที่ชายแดนมากขึ้น เนื่องจาก มีแหล่งผลิต/แหล่งพักยาห่างจากชายแดน จังหวัดกาญจนบุรี ประกอบกับพื้นที่ชายแดนด้านตรงข้ามภาคเหนือมีการกีดกันและตรวจสอบมากขึ้นตามลำดับ กลุ่มผู้ค้า/ผู้เสพมีการขยายตัวมากขึ้น ยาบ้าและไอซ์มีราคาถูกและหาซื้อได้ง่ายขึ้น ผู้ค้ามีการวิวัฒนาการและขยายเครือข่ายจากผู้เสพมาเป็นผู้ค้า จากผู้ค้ารายย่อยมาเป็นผู้ค้ารายใหญ่ มากขึ้น ข้อพิจารณาด้านการข่าวเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ควรเพิ่มมาตรการเฝ้าตรวจโดยการสืบสวน/จับกุมแหล่งผลิต แหล่งพักยารายใหญ่, ลาดตระเวนพื้นที่/เส้นทาง

ให้มากขึ้น, เน้นการจัดตั้งจุดตรวจ/จุดสกัดบริเวณด่านถาวร การปิดล้อมตรวจค้นสถานบันเทิงที่เสี่ยง การจัดชุดปฏิบัติการข่าวเฝ้าระวัง การพัฒนา/จัดหาอุปกรณ์เครื่องมือตรวจหาสารเสพติด

4. สถานการณ์ด้านคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

4.1 สถานการณ์ทั่วไป ปัญหาคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองในพื้นที่ จังหวัดกาญจนบุรี เกือบทั้งหมดเป็นชาวเมียนมา ซึ่งส่วนใหญ่จะลักลอบเข้ามาทำงานตามสถานประกอบการ/โรงงาน สวนเกษตร ร้านอาหาร โดยจะมีกลุ่มคนไทยและเมียนมา ร่วมมือกันกระทำเป็นขบวนการนำเข้ามา เป็นกลุ่ม ๆ ละประมาณ 8-10 คน ทั้งทางรถยนต์และทางเรือ โดยนายหน้าจะเรียกเก็บเงินค่านำพา และเป็นผู้ติดต่อสินบนเจ้าหน้าที่ตามด่านต่าง ๆ เพื่อนำพาไปส่งในพื้นที่ตอนใน นับเป็นปัญหาที่ยุ่ยากในการแก้ไขระดับพื้นที่ เนื่องจาก ต้องร่วมมือกันหลายฝ่ายและต้องใช้เวลาในการแก้ไขยาว รวมทั้งเดินทางเข้ามาเองโดยไม่มีนายหน้าโดยใช้ความคุ้นเคยที่เคยเข้ามาทำงานในประเทศไทย ประกอบกับ เส้นทางคมนาคมสะดวก รถยนต์โดยสารมีครอบคลุมพื้นที่ การลงโทษไม่รุนแรง

4.2 แนวโน้มสถานการณ์คนเข้าเมืองในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ยังคงมีปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองและแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายอย่างต่อเนื่อง และเพิ่มระดับความรุนแรงมากขึ้น อันเนื่องมาจากปัญหาที่สำคัญ คือ ความต้องการแรงงานต่างด้าวของนายจ้างและสถานประกอบการ ในประเทศไทยยังคงมีอยู่และเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเป็นแรงงานราคาถูก ชยัน อดทน ปกครองง่าย เป็นต้น, เป็นความต้องการของแรงงานต่างด้าวเองที่ต้องการเข้ามาทำงานในประเทศไทย เนื่องจากค่าแรงสูงกว่าประเทศของตนเอง , การนำพาแรงงานต่างด้าวเป็นการดำเนินการที่มีผลตอบแทนสูง จึงทำให้มีผู้ประกอบการลักลอบนำพาเพิ่มมากขึ้น รวมทั้ง ช่องทาง บ้านพุน้ำร้อน ซึ่งเป็นจุดผ่านแดนถาวร ราชอาณาจักรทั้งสองประเทศสามารถเดินทางผ่านเข้า-ออกได้โดยง่าย ด้วยบัตรผ่านแดน แล้วหลบหนีเข้าไปค้าแรงงานยังพื้นที่ตอนใน ซึ่งเป็นปัญหาที่ยังมีการเกิดขึ้นต่อเนื่อง

5. สถานการณ์ด้านการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5.1 สถานการณ์การบุกรุกทำลายป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ นับเป็นปัญหาสำคัญในพื้นที่ จังหวัดกาญจนบุรี เนื่องจาก มีพื้นที่ป่าไม้มากเป็นอันดับ 3 ของประเทศ รองจากเชียงใหม่ และ ตาก พื้นที่ป่าส่วนใหญ่อยู่ในเขตของพื้นที่อำเภอติดชายแดน หรือเป็นพื้นที่คาบเกี่ยวกันหลายอำเภอ เนื่องจากพื้นที่ป่าส่วนใหญ่ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่อุทยานแห่งชาติ หรือเป็นพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ไม่ได้แบ่งแยกชัดเจนเป็นเขตตำบล หรืออำเภอ บางส่วนพื้นที่ทับกัน จากสถิติคดีที่พบการกระทำความผิดมาก ในห้วงที่ผ่านมา ได้แก่ ต.ชะแล, ต.ท่าขนุน, ต.ปิล็อก อ. ทองผาภูมิ , ต.ปริงเพล , ต.โลโว อ. สังขละบุรี พื้นที่ที่ถูกบุกรุก , ต.นาสวน , ต.เขาโจด , ต.ด่านแม่สลบ และ ต.แม่กระบุง อ. ศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี

5.2 แนวโน้มสถานการณ์การบุกรุกทำลายป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ ยังคงมีเพิ่มขึ้น อันเนื่องมาจากปัญหาที่สำคัญ คือ จังหวัดกาญจนบุรียังมีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่อุทยานแห่งชาติ และพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ซึ่งมีจำนวนมาก และมักไม่ได้ใช้ประโยชน์ใดๆ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยตรงมีจำนวนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ และจังหวัดกาญจนบุรีมีช่องทางพุน้ำร้อนที่เป็นเส้นทางเศรษฐกิจสู่ประชาคมอาเซียน จึงเป็นสิ่งจูงใจในการบุกรุกพื้นที่เนื่องจากราคาที่ดินสูงขึ้น รวมทั้งปัญหาสำคัญจากการบุกรุกที่ดินตาม พ.ร. บ.บ้าน

2481 ข้อพิจารณา ควรตรวจสอบเอกสารสิทธิการถือครองที่ดินของรัฐและราษฎรให้ชัดเจน เพื่อเป็นหลักฐานในการแจ้งความดำเนินคดีกับราษฎรผู้บุกรุกฯ

6. สถานการณ์ด้านสาธารณสุข

6.1 สภาพการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสภาวะโลกร้อนเกิดขึ้นพร้อมกับการเพิ่มจำนวนประชากรโลก รวมถึงการพัฒนาประเทศ ที่เน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก นำไปสู่การใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยขาดความสมดุลทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศน์จนนำไปสู่ภัยพิบัติธรรมชาติเพิ่มขึ้นและมีแนวโน้มทวี ความรุนแรงมากยิ่งขึ้นโดยมีพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัย วาตภัย รวมถึงสถานการณ์แผ่นดินไหวที่เพิ่มมากขึ้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถ ความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพ และการเตรียมความพร้อมในลักษณะที่สามารถบริหารจัดการวิกฤตการณ์และภัยพิบัติให้มีประสิทธิภาพตั้งแต่ขั้นป้องกัน การแก้ไขและฟื้นฟูสถานการณ์ผลกระทบจากวิกฤตการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติในระดับรุนแรงมากขึ้น ควบคู่กับการขยายความร่วมมือกับประชาคมโลกเพื่อจัดการกับภัยพิบัติดังกล่าว ในห้วงที่ผ่านมามาตั้งแต่ปลายปี 2559 จนถึงต้นปี 2561 ประเทศไทยประสบปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้ ซึ่งได้รับผลกระทบใน 12 จังหวัด และประสบปัญหาอุทกภัยทั่วประเทศในห้วงกลางปี 2560 ในพื้นที่ 66 จังหวัด รวมทั้งปัญหาพายุฤดูร้อน วาตภัย ในเดือนเมษายนที่ผ่านมา ในพื้นที่ 42 จังหวัด รวมทั้งปัญหาหมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศ แต่ในปี 2562 ยังไม่มีจังหวัดใดประกาศเป็นเขตให้ความช่วยเหลือภัยพิบัติกรณีภัยแล้ง สำหรับในเรื่องที่ควรเฝ้าระวังในพื้นที่ของ จังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่

6.1.1 น้ำท่วม ลำดับความสำคัญของพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ ต.ด่านมะขามเตี้ย, ต.หนองไผ่, ต.จระเข้เผือก อ.ด่านมะขามเตี้ย ในห้วงเดือน ส.ค.-ต.ค. หรือฤดูฝนตกหนัก ท่วมประมาณ 1 สัปดาห์

6.1.2 ภัยแล้งเป็นบางฤดู ในเรื่องการขาดน้ำดื่มและน้ำใช้ ลำดับความสำคัญของพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ อ.เลาขวัญ , ต.หนองปรือ อ.หนองปรือ , อ.ห้วยกระเจา , ต.หนองสาโรง อ.พนมทวน

6.1.3 พายุหมุนเป็นบางฤดู ห้วงเดือน ก.ค.-ส.ค. หรือห้วงเปลี่ยนจากฤดูฝนเป็นฤดูหนาว ลำดับความสำคัญของพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ ต.หนองปรือ อ.หนองปรือ, อ.เลาขวัญ, อ.บ่อพลอย, อ.ห้วยกระเจา

6.1.4 อัคคีภัยเป็นบางฤดู ในเรื่องการเผาไร่อ้อยเพื่อเก็บเกี่ยวห้วงเดือน ธ.ค. – เม.ย. ลำดับความสำคัญของพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ พื้นที่ปลูกอ้อยใน อ.ท่ามะกา, อ.ท่าม่วง, อ.เลาขวัญ, อ.หนองปรือ, อ.พนมทวน

6.1.5 อากาศหนาว ในห้วงฤดูหนาว เดือน ธ.ค.-ม.ค. ลำดับความสำคัญของพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ อ.สังขละบุรี , อ.ศรีสวัสดิ์ , อ.ทองผาภูมิ

6.1.6 น้ำป่าไหลหลาก หรือน้ำล้นเป็นบางฤดู เป็นน้ำหลากไหลผ่าน 1-2 วัน ลำดับความสำคัญของพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ ต.หลุมรัง อ.บ่อพลอย , ต.หนองโสน อ.เลาขวัญ , ต.สระลงเรือ อ.ห้วยกระเจา

6.1.7 ดินโคลนถล่ม ในห้วงที่มีฝนตกหนัก ลำดับความสำคัญของพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ บริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 323 ตั้งแต่ ต.ห้วยเขย่ง –ต.ปิล็อก อ.ทองผาภูมิ

6.2 แนวโน้มสถานการณ์เรื่องสาธารณภัยขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ยังคงมีต่อไป อันเนื่องมาจาก

6.2.1 น้ำท่วมเป็นภัยธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา และ อ.ด่านมะขามเตี้ย เป็นพื้นที่ต่ำ รองรับน้ำมาจาก อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี จะมีปริมาณการท่วมมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ การบริหารจัดการน้ำของ อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี เป็นสำคัญ และยังไม่ดีพอ ซึ่งมีแนวโน้มจะมีน้ำท่วมเพิ่มขึ้นเนื่องจากพื้นที่ อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี มีการบุกรุกทำลายป่าไม้เพิ่มมากขึ้นทำให้มีน้ำป่าไหลหลากมากขึ้นตามลำดับโดยเฉพาะในห้วง ฤดูฝนตกหนัก

6.2.2 สาธารณภัยอื่น ๆ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน เนื่องจากภาวะโลกร้อน, การตัดไม้ทำลายป่ามากขึ้นทุกพื้นที่ในประเทศไทย ทำให้ฤดูกาลต่าง ๆ ผิดเพี้ยน/ผิดปกติ ส่งผลต่อการเกิดภัยธรรมชาติสูงขึ้นตามลำดับ

6.2.3 ข้อพิจารณา ปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ อ.ด่านมะขามเตี้ย การบริหารจัดการ โดยการขุดลอกทางน้ำ-คลอง-แม่น้ำ เพื่อการจัดบริเวณกรีดขวางเส้นทางน้ำไหลให้ดีขึ้น การจัดทำกำแพงหรือคันดินบริเวณฝั่งแม่น้ำที่เป็นพื้นที่ล่อแหลม รวมทั้งการบริการจัดการในด้านอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และภัยแล้งราษฎรต้องเตรียมความพร้อมอยู่ตลอดเวลา และปลูกฝังให้ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต้องติดตามข่าวสารที่เชื่อถือได้อย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติตามขั้นตอนที่ได้รับคำแนะนำ รวมทั้งภาครัฐต้องวางแผนเตรียมการช่วยเหลืออย่างยั่งยืน

7. สถานการณ์ด้านการส่งเสริมสถาบันพระมหากษัตริย์

7.1 ปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงของชาติ และความขัดแย้งทางการเมืองมีความละเอียดอ่อน และมีความสลับซับซ้อนในหลายมิติ ซึ่งไม่สามารถแก้ไขได้โดยหน่วยงานในหน่วยงานหนึ่งแต่เพียงลำพัง นอกจากนั้นกระแสความขัดแย้งทางการเมืองของประชาชนแต่ละกลุ่ม ยังส่งผลกระทบต่อทำให้เกิดความแตกแยกทางความคิดของคนในชาติ และมีแนวโน้มที่นำไปสู่การใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา รวมทั้งกลุ่มบุคคลบางกลุ่มมีการกระทำในลักษณะจ้วงล่วงละเมิดสถาบันเบื้องสูง และมีการบิดเบือนข้อมูลข่าวสารที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างต่อเนื่อง ยังคงมีอยู่ โดยใช้สื่อออนไลน์เป็นช่องทางในการดำเนินการ สถานที่ดำเนินการส่วนใหญ่ยังคงใช้พื้นที่ในต่างประเทศ เช่น อเมริกา อังกฤษ เยอรมัน เป็นต้น การดำเนินการที่ใช้เป็นหลัก คือ การสร้างคลิปวิดีโอ คลิปเสียง โดยตั้งชื่อคลิปจากไฟล์เดียวกันเป็นหลายๆ ชื่อ เพื่อให้ยากต่อการตรวจจับของ จนท. ช่องทางที่ใช้ส่วนใหญ่เป็น ยูทูป กูเกิล เฟซบุ๊คส์ เป็นหลัก รวมทั้งกลุ่มไลน์ อินสตาแกรม เป็นต้น ซึ่งในเรื่องดังกล่าว ในต่างประเทศมีมุมมองที่แตกต่างจากประเทศไทย จึงยังคงให้กลุ่มหมิ่นสถาบันสามารถดำเนินการกิจกรรมไปอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการใช้ประเทศที่ไม่มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในคดีหมิ่นสถาบันเป็นพื้นที่ในการดำเนินการเรื่องดังกล่าว

สถานการณ์ภาพรวมในห้วงปัจจุบันพบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ การเคลื่อนไหวต่อต้านสถาบันมีแนวโน้มลดลงในทุกพื้นที่ เนื่องจากหน่วยงานด้านความมั่นคงมีการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามยังคงมีการเคลื่อนไหวของกลุ่มบุคคลในต่างประเทศที่แสดงความคิดเห็นก่อวุ่นและเผยแพร่ข้อมูลบิดเบือนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็น

ประเด็นที่หน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องให้ความสนใจและหามาตรการรองรับ สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ได้แก่ ปัญหาการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดที่หลบหนีไปต่างประเทศ เนื่องด้วยข้อจำกัดทางกฎหมาย

7.2 แนวโน้มสถานการณ์ยังคงมีอยู่ต่อไป และเพิ่มปริมาณมากขึ้น เพื่อเพิ่มสถานการณ์ให้มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของกลุ่มที่ตั้งไว้ และกลุ่มเป้าหมายที่จะปลูกฝังในการหมิ่นสถาบัน ได้แก่ ประชาชนทั่วไป กลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ โดยใช้การจิตวิทยาที่เน้นคิดเน้นทำย่ำคิดย่ำทำอยู่ตลอดเวลา แนวทางแก้ไขที่สำคัญรัฐจะต้องจัดระเบียบสื่อออนไลน์ให้ได้ ที่สำคัญ คือ ยูทูบ กลูเกิล เฟสบุ๊คส์ เป็นต้น (ซึ่งเกิลเกสแวร์) ต้องจัดระเบียบให้ได้ ถ้าไม่สามารถจัดระเบียบให้ได้ การหมิ่นสถาบันคงแก้ไขได้ยาก ส่วนในพื้นที่ จังหวัดกาญจนบุรี ยังตรวจไม่พบว่ามีผู้ใช้พื้นที่ในการเคลื่อนไหวเรื่องดังกล่าวแต่อย่างใด

8. สถานการณ์ด้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ

8.1 ปัญหาการก่อการร้ายปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ในภูมิภาคทั่วโลกก่อให้เกิดเป็นภัยคุกคามจากการก่อการร้ายเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงและผิดกฎหมายทำให้การก่อการร้ายมีความใกล้เคียงต่ออาชญากรรม สำหรับประเทศไทยถึงแม้จะไม่ได้เป็นเป้าหมายโดยตรงของกลุ่มก่อการร้ายสากล แต่ยังคงเป็นประเทศที่เสี่ยงต่อการที่กลุ่มก่อการร้ายอาจเข้ามาปฏิบัติการเป็นแหล่งหลบซ่อนจัดหาเงินทุนเนื่องจากมีปัจจัยเอื้ออำนวยหลายประการ เช่น นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวและการลงทุนจากต่างชาติ โดยในพื้นที่ใน กอ.รมน.จังหวัดกาญจนบุรีอาจเป็นพื้นที่แหล่งซ่องสุมของขบวนการก่อการร้าย โดยจะอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว เช่น เขตอำเภอเมือง อำเภอไทรโยค อำเภอสังขละบุรี เป็นต้น

8.2 ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ : การส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นมาตรการที่สำคัญของรัฐบาล เนื่องจากธุรกิจการท่องเที่ยวรายได้เข้าประเทศอยู่ในอันดับต้นๆ ดังนั้น เพื่อสร้างแรงจูงใจ ให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยให้มากขึ้น รัฐบาลจึงอำนวยความสะดวกในการอนุมัติหนังสือเดินทางเข้าประเทศให้ง่ายและรวดเร็วกว่าเดิม จึงมีกลุ่มอาชญากรต่างชาติแอบแฝงเข้ามาประกอบธุรกิจผิดกฎหมายและก่ออาชญากรรมร้ายแรงอยู่เป็นประจำที่สำคัญ ได้แก่ การลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ การฟอกเงิน การข่มขู่ เรียกค่าคุ้มครองจับตัวไปเรียกค่าไถ่การหลอกลวงหญิงไทยไปค้าประเวณีต่างประเทศ การจัดทำหนังสือเดินทางปลอม และการนำบัตรเครดิตปลอมมาใช้ในประเทศไทย โดยกลุ่มขบวนการที่พบในพื้นที่ ส่วนใหญ่จะเป็นชาวรัสเซีย เดนมาร์ก อังกฤษ แคนาดา และมีคนไทยร่วมขบวนการด้วย อย่างไรก็ตามในพื้นที่ กอ.รมน.จังหวัดกาญจนบุรียังไม่ปรากฏ

8.3 แนวโน้มสถานการณ์ กลุ่มก่อการร้ายที่เกิดขึ้นในประเทศเพื่อนบ้านหรือในพื้นที่ประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เมื่อก่อเหตุแล้วจะมีการหลบหนีออกนอกประเทศที่ก่อเหตุ และเข้ามาอาศัยพำนักหลบซ่อนบริเวณพื้นที่ต่าง ๆ ในประเทศไทย แต่ยังไม่ก่อเหตุในพื้นที่ดังกล่าว หาก จนท.ไทย จะมีมาตรการในการสืบสวน จับกุม กวาดล้าง ผู้ก่อการร้ายที่ตรวจพบดังกล่าว อาจจะทำให้เกิดการก่อการร้ายเพื่อตอบโต้การจับกุมดังกล่าวขึ้น สำหรับแนวโน้มคาดว่าจะไม่มีภัยการก่อการร้ายเกิดขึ้น สำหรับการป้องกันแก้ไข สามารถแก้ไขได้โดยการระวังป้องกัน หาข่าวสารโดย

กำหนดแหล่งข่าวในพื้นที่เฝ้าระวัง ตรวจสอบ ในพื้นที่ต่าง ๆ ที่คาดว่าผู้ก่อการร้ายจะเข้ามาอาศัยในพื้นที่นั้น ๆ อีกทั้งกำหนดให้พื้นที่นั้น ๆ จัดทำแผนเผชิญเหตุกรณีการก่อการร้ายขึ้น

9. สถานการณ์ด้านไซเบอร์

9.1 สถานการณ์ทั่วไป มีปรากฏสถานการณ์/เหตุการณ์ การก่อเหตุอาชญากรรมข้ามชาติในรูปแบบต่าง ๆ ประปรายในพื้นที่สำคัญๆ โดยเฉพาะ พื้นที่ที่ชาวต่างชาติเข้ามาอาศัยอยู่ เข้ามาท่องเที่ยว ทำธุรกิจ หรือหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายแต่ยังไม่พบการก่อเหตุอาชญากรรมแบบรุนแรงหรือกลุ่มใหญ่กว้างขึ้น ซึ่งในปัจจุบันการก่ออาชญากรรมข้ามชาติมีการใช้เทคโนโลยีสมัยปัจจุบัน(สมัยใหม่)/ไซเบอร์ มาใช้ในการก่อเหตุสูงขึ้นมาก รูปแบบการทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติและไซเบอร์ เช่น

9.1.1 เข้ามาในรูปแบบการเข้าเมืองถูกกฎหมาย มาทำธุรกิจ/อาศัยอยู่/ท่องเที่ยว แล้วเข้ามาก่อเหตุอาชญากรรมภายหลัง

9.1.2 เข้ามาโดยผิดกฎหมาย/ลักลอบเข้าเมือง เพื่อกระทำหรือก่อเหตุอาชญากรรม

9.1.3 เป็นชาวต่างชาติที่กระทำการก่ออาชญากรรมในต่างประเทศแล้วมีเจตนาเข้ามาก่อเหตุในไทย

9.1.4 ใช้ประเทศไทยเป็นฐานการก่อเหตุในต่างประเทศ สำหรับการก่อเหตุอาชญากรรมข้ามชาติที่เกิดขึ้นมีหลายรูปแบบ อาทิเช่น ค้ายาเสพติด ค้าอาวุธสงคราม ค้ามนุษย์ ฟอกเงิน แก๊งค์คอลเซ็นเตอร์ ปลอมแปลงบัตรเครดิต ส่วนใหญ่จะใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการก่ออาชญากรรมทั้งสิ้น

9.2 แนวโน้มสถานการณ์ น่าจะมีความรุนแรงขึ้นกว่าปีก่อนๆ เนื่องจากการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้การก่ออาชญากรรมมีรูปแบบใหม่ๆ เกิดขึ้น จากการศึกษาที่ประเทศไทยเปิดประเทศเป็นประเทศ EEC และการที่มีทรัพยากรที่อาชญากรต้องการในประเทศมาก การป้องกันควรใช้ระบบเครือข่ายข่าวเฝ้าติดตาม ระวัง ป้องกัน และพัฒนาเทคโนโลยีให้เท่าทันผู้ก่อการร้าย ในปัจจุบันอาชญากรรมทางเทคโนโลยี การขโมยข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ต นับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น การแสกเกอร์ของหน่วยงานความมั่นคง หน่วยงานด้านเศรษฐกิจ นับวันจะเสี่ยงต่อการรั่วไหลของข้อมูลด้านกลุ่มหมิ่นสถาบันมีการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการปล่อยข่าวที่ใส่ร้ายต่อสถาบันเบื้องสูง ผ่านทางโซเชียลมีเดีย ซึ่งนับวันจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ยากที่จะบล็อกหรือสกัดกั้นข้อมูลได้ ด้านหน่วยงานความมั่นคงต้องเพิ่มการตรวจสอบ และรายงานเว็บไซต์ที่เข้าข่ายหมิ่นสถาบันไปยังกระทรวงกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อช่วยในการสกัดกั้นและงดเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าว โดยในพื้นที่ กอ.รมน.จังหวัดกาญจนบุรียังไม่ปรากฏ

10. สถานการณ์ด้านการจัดระเบียบสังคม

10.1 บูรณาการในการวางแผน อำนวยการ ประสานการปฏิบัติและกำกับดูแลงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคม อันได้แก่ การจัดระเบียบรถโดยสารสาธารณะ, กลุ่มรถจักรยานยนต์รับจ้าง, การแข่งรถจักรยานยนต์ในทาง, ตรวจสอบรถรับส่งนักเรียน, ตรวจสอบการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ, ตรวจสอบโรงงานอุตสาหกรรมที่ปล่อยน้ำเสียลงคลอง, ตรวจสอบการบรรทุกน้ำหนักเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด, การจัดระเบียบชายหาด, การแก้ไขปัญหาชุมชนป้อม

มหากาฬ, การจัดระเบียบคลองลาดพร้าว, การรื้อกล้าลาน้ำสาธารณะ, การจัดระเบียบร้านค้า และทางเท้า เพื่อลดปัญหาสังคม สร้างความมั่นใจให้สังคมและประชาชนและแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน โดยในพื้นที่ กอ.รมน.จังหวัดกาญจนบุรียังไม่ปรากฏที่สำคัญ

10.2 แนวโน้มสถานการณ์ ปัญหาและส่งผลต่อความมั่นคงทางสังคมมีขอบข่ายกว้างขวาง ส่วนงานจัดระเบียบสังคมมีการประสานงานและบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องการเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางสังคม ยกเว้นปัญหายาเสพติด ปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ จะเป็นได้ว่าภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมจึงมีขอบข่ายกว้างขวาง ซึ่งส่วนงานจัดระเบียบสังคมได้สังเคราะห์และกำหนดประเด็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางด้านสังคมต่างๆ เช่น สถานบริการ และสถานบันเทิง บ่อนการพนัน หนี้นอกระบบ การแข่งรถในทางผิดกฎหมาย (เด็กแว้น) รถรับจ้างสาธารณะ การบุกรุกที่สาธารณะ และ การจัดระเบียบพื้นที่ต่างๆ ในหัวข้อเป้าประสงค์ด้านสังคมมีความมั่นคงและประชาชนมีความปลอดภัยด้วยการบูรณาการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการต่าง ๆ และภาคเอกชนร่วมกันในการแก้ปัญหาด้านการจัดระเบียบสังคม เพื่อให้สังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ประชาชนอยู่อย่างมีความสุขและมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ต้องมีการเตรียมความพร้อม ได้แก่

10.2.1 มีการประชุมชี้แจง จนท.ที่เกี่ยวข้องก่อนออกตรวจ (เช่น จนท.รับผิดชอบส่วนไหนตรวจสอบข้อมูลส่วนนั้น)

10.2.2 การเข้าตรวจสถานบันเทิง โดยมีการชี้แจงให้ผู้ประกอบการและปชช. ที่มาใช้บริการ เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการตรวจ

10.2.3 ตรวจเอกสารต่าง ๆ เช่น ใบประกอบการได้รับอนุญาต /ต่อประกอบการ/อนุญาตขายสุรา

10.2.4 ตรวจแรงงานต่างด้าว ต้องศึกษาความรู้ และต้องไม่มีการรับผลประโยชน์

10.2.5 ตรวจบัตรประชาชน ผู้มาใช้บริการ ว่ามีผู้มาใช้บริการต่ำกว่า 18 ปีหรือไม่ และทำการสุ่มตรวจปัสสาวะหาสารเสพติดทั้งชายหญิง และสังเกตว่ามีการเล่นการพนันบอลด้วยหรือป่าว

10.2.6 ชี้แจงผู้ประกอบการให้ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายในการเปิด-ปิดตามเวลาอย่างเคร่งครัด

10.2.7 ปัญหา/อุปสรรค หรือ แนวทางปฏิบัติในการตรวจสถานบริการ/สถานบันเทิง ประการหนึ่ง ของการจัดระเบียบสภาพของสถานประกอบการ ที่อาจก่อให้เกิดความไม่เข้าใจของหน่วยปฏิบัติ ความชัดเจน หรือความถูกต้องต่อแนวทางการดำเนินการ รวมถึงความไม่เข้าใจของสถานประกอบการ คือ นโยบายของผู้บังคับบัญชาแต่ละหน่วยงาน ระเบียบ/คำสั่งที่นำมาปรับใช้ของแต่ละหน่วยงาน เป็นต้น ซึ่งอาจนำไปสู่ความไม่เข้าใจต่อการปฏิบัติงาน ในรูปแบบของการบูรณาการร่วมกันทั้ง 3 ฝ่าย (ข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหาร)

11. สถานการณ์ความมั่นคงด้านพลังงาน

11.1 ประเทศไทยยังพึ่งพาการใช้พลังงานจากฟอสซิล ในการผลิตไฟฟ้าภาคขนส่ง/ภาคครัวเรือนและยังไม่มีการใช้พลังงานสำรองอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติ

ที่ใช้แล้วหมดไป ในพื้นที่ภาคกลางมีมาตรการเจริญเติบโตทางด้านอุตสาหกรรม จำนวนมากตลอดจน เปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษจึงมีความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้าปริมาณมาก พลังงานทดแทนโดยทั่วไป หมายถึงพลังงานที่ใช้ทดแทนพลังงานจากฟอสซิลเป็นถ่านหินปิโตรเลียมและก๊าซซึ่งประกอบด้วย / พลังงานแสงอาทิตย์ / พลังงานลม / พลังงานความร้อนใต้พิภพ / พลังงานชีวมวล / พลังงานน้ำ / พลังงานจากขยะ วิเคราะห์แล้วประเทศไทยเหมาะที่เลือกใช้พลังงานแสงอาทิตย์เนื่องจากตั้งอยู่ในเขต ภูมิประเทศที่เอื้ออำนวยและพลังงานชีวภาพหรือโรงไฟฟ้าจากขยะเมือง เมืองเราเป็นประเทศเกษตรกรรม ที่เอื้ออำนวยต่อวัตถุดิบ

11.2 แนวโน้มสถานการณ์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยมีการรับซื้อไฟฟ้า จากภาคเอกชนโดยใช้ฟอสซิล/ก๊าซธรรมชาติ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อต้าน แต่พลังงานทดแทน ยังไม่มีการส่งเสริมและอุดหนุนจากภาครัฐแต่ในทางกลับกัน ภาคเอกชนดังกล่าว กลับได้ความ ค้ำครองในการรับซื้อคืน 100 % แต่กลุ่มภาคครัวเรือน หรือรายย่อยรัฐกลับไม่ส่งเสริมทำให้เกิด ช่องว่าง รัฐต้องส่งเสริมให้ใช้พลังงานทดแทนเป็นพลังงานแสงอาทิตย์ โซลาร์เซล (ROOFTOP FIX MOVE) โดยอิสระ โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิต/หรือการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นผู้รับซื้อคืน 100% เหมือนกันพลังงานฟอสซิล /หรือการผลิตไฟฟ้าจากโรงขยะจากภาคครัวเรือนเช่นกัน ในขณะที่ เชื้อเพลิงประเภทไฮโดรคาร์บอน จะหมดไปเราจึงจำเป็นต้องมาใช้พลังงานทดแทนและนวัตกรรมที่เป็น มิตรต่อสิ่งแวดล้อมในการแก้ปัญหาความมั่นคงด้านพลังงานของชาติต่อไป

12. สถานการณ์ความมั่นคงด้านอาหารและยา

12.1 ความมั่นคงทางอาหาร ได้กลายเป็นปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่หลาย ประเทศกำลังเผชิญ และสร้างมาตรการรับมือกับความท้าทายดังกล่าวเพื่อความอยู่รอดของประชากร ในประเทศและประชากรโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนาที่ปัญหานี้กำลังทวีความรุนแรง มากขึ้น อันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ การเกิดวิกฤตด้านพลังงาน ความเสื่อมโทรม ของสภาพแวดล้อม และการให้ความสำคัญของการผลิตพืชอาหารลดลง เน้นการผลิตพืชพลังงานมาก ขึ้น จึงทำให้ราคาพืชอาหารสูงขึ้นจนทำให้ประชากรที่ยากจนไม่สามารถเข้าถึงอาหาร ประเทศไทย นับเป็นประเทศผู้ผลิตอาหารเพื่อบริโภคในประเทศและผลิตเพื่อส่งออกแต่ยังประสบปัญหาในด้าน ความไม่ปลอดภัยของอาหารที่ผลิตทั้งในเรื่องการปนเปื้อนของจุลินทรีย์ก่อโรค, การตกค้างของ สารเคมี, สารปฏิชีวนะและสารพิษ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศ สภาพปัญหาในพื้นที่ กอ.รมน. ภาค 1 มีการผลิตอาหารที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงในห่วงโซ่อาหาร ซึ่งเป็น กลุ่มอาหารหลัก 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปศุสัตว์, กลุ่มสัตว์น้ำ, กลุ่มผักผลไม้ และกลุ่มธัญพืช รูปแบบการ ทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับอาหาร การเลี้ยงสัตว์และการแปรรูปที่ไม่ถูกสุขลักษณะของโรงฆ่าสัตว์พบ เชื้อจุลินทรีย์และสารปฏิชีวนะตกค้างในอาหารประเภทเนื้อสัตว์ การใช้สารเคมีป้องกันศัตรูพืชตกค้าง ในกลุ่มผักผลไม้ สารพิษจากเชื้อราในอาหารประเภทถั่วลิสง, พริกป่น เป็นต้น

12.2 แนวโน้มสถานการณ์ การปรับเปลี่ยนระบบเกษตรกรรมและการผลิตใน ระบบเชิงเดี่ยวห่วงโซ่อาหารมากขึ้น ตามนโยบายเรื่องการละเมิดเสรีด้านการค้าบริการการลงทุน การแปลงฐานทรัพยากรทุกประเภทให้กลายเป็นสินค้าที่สามารถซื้อขายได้ในระบบตลาด การเปลี่ยน ระบบสิทธิในทรัพยากรให้เป็นระบบ "สิทธิปัจเจกบุคคล" โดยเฉพาะในกรณี "ทรัพยากรความ หลากหลายทางชีวภาพ" โดยมีการเปลี่ยนแปลงสำคัญทั้งในระดับสากลและระดับชาติ การขยาย

ระบบคุ้มครองสิทธิบัตรไปยังสิ่งที่มีชีวิตทุกประเภททั้งพืช, สัตว์ และจุลินทรีย์ ซึ่งเป็นข้อเรียกร้องสำคัญเรื่องหนึ่งของประเทศที่พัฒนาแล้ว

13. สถานการณ์ด้านการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

13.1 รัฐให้ความสำคัญในการดำเนินการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ดังจะเห็นได้จากการจัดทำแผนที่นาทางด้านทรัพย์สินทางปัญญาเป็นระยะเวลา 20 ปี และมอบให้หน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้ง กอ.รมน. เป็นหน่วยงานกลางในการบูรณาการ ประสานงาน และขับเคลื่อนงานในด้านดังกล่าว ตามแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ปี 2559 โดยได้จัดประชุมระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายและเจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเป็นประจําเพื่อติดตามผลในการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น กรมทรัพย์สินทางปัญญา, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, กองทัพบก, กองทัพเรือ, DSI, กรมศุลกากร, กรมสรรพากร และ ปปง. รวมทั้งเจ้าของพื้นที่ที่เกี่ยวข้องด้วย นอกจากนี้ได้ดำเนินการประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการสร้างความรับรู้ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อป้องกันการลักลอบ และสกัดกั้นสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา แนวทางการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาในพื้นที่สำคัญ ๆ หลังจากได้สร้างความรับรู้ระยะหนึ่งแล้ว การปราบปรามการละเมิดบนอินเทอร์เน็ต สัญญาณเคเบิลและดาวเทียมและลดการใช้ซอฟต์แวร์ละเมิดลิขสิทธิ์ของภาครัฐ เป็นต้น โดยมุ่งเน้น ให้ กอ.รมน.จังหวัด สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนที่กำหนด โดยการใช้มาตรการจากเขาไปหาหนัก และให้ความสำคัญในการเข้าตรวจสอบพื้นที่เป้าหมายที่จะต้องจับตามองเป็นพิเศษ เพื่อให้หลุดพ้นการจัดลำดับสถานการณ์คุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศไทยภายใต้กฎหมายการค้าสหรัฐอเมริกามาตรา 301 (พิเศษ) ในบัญชีจับตามองเป็นพิเศษ เป็นผลให้ การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาลดลง และจากผลการประเมินนอกรอบของสำนักผู้แทนการค้าสหรัฐอเมริกา (United States Trade Representative: USTR) สหรัฐฯ ได้ประกาศปรับสถานการณ์คุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของไทย ออกจากบัญชีประเทศที่ต้องจับตามองพิเศษ (Priority Watch List: PWL) เป็นบัญชีประเทศที่ต้องจับตามอง (Watch List: WL) เมื่อ 15 ธ.ค.60 ที่ผ่านมา หลังจากที่ได้จัดให้ไทยอยู่ในบัญชี PWL ตั้งแต่ปี 2550

13.2 แนวโน้มสถานการณ์ด้านการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ในพื้นที่ จังหวัดกาญจนบุรี เป้าหมายสำคัญอยู่ที่ตลาดโรงเกลือ จำนวน 2 แห่ง ในพื้นที่ อ.ท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งหน่วยงานด้านความมั่นคงได้สอดส่องดูแลอย่างต่อเนื่อง แต่จำกัดเรื่องของผู้เสียหายที่แท้จริงต้องดำเนินการร้องทุกข์ จึงเป็นช่องว่างที่มีการแอบอ้างเรียกรับผลประโยชน์ เนื่องจากไม่เป็นเป้าหมายสำคัญในระดับประเทศ ซึ่งพื้นที่ จังหวัดกาญจนบุรี ยังตรวจไม่พบว่าเป็นแหล่งผลิตสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เพียงแต่ลักลอบมาจากพื้นที่อื่นมาจำหน่ายในพื้นที่ แต่มีเพียงจำนวนน้อย

14. สถานการณ์ด้านทำประมงผิดกฎหมาย

จากการที่สหภาพยุโรป (EU) ได้กำหนดกรอบแก้ไขปัญหาใน 6 เรื่องสำคัญของประเด็น 6 ด้าน มาช่วยไทยแก้ไขปัญหาการประมง IUU และปัญหาด้านประมงอื่นๆ จัดระบบติดตามงาน มีผู้รับผิดชอบ และฐานข้อมูลที่ชัดเจน เช่น เรื่องจำนวนเรือ จำนวนท่าเทียบเรือ การวิเคราะห์เป้าหมาย กระบวนการบังคับ การใช้กฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อชาวประมง พร้อมปรับแก้กฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติโดยนาเทคโนโลยีมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน รวมทั้งสร้างบทบาท

ในเวทีต่างประเทศนั้น หากปฏิบัติได้ครบทุกประเด็น จะส่งผลดีต่อการทำประมงโดยรวมของไทย ในอนาคต ซึ่งทรัพยากรทางทะเลนับวันยังมีแนวโน้มลดลง และเป็นการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต ชาวประมง แต่อาจจะมีแรงต้านและไม่พอใจจากผู้ประกอบกิจการที่ต้องเพิ่มต้นทุนจากค่าติดตั้ง อุปกรณ์เพิ่มอย่างเร่งด่วน ทั้งนี้รัฐบาลควรใช้เวลาผู้ประกอบกิจการปรับตัว เพื่อลดกระแสต่อต้านด้วย

ในพื้นที่ จังหวัดกาญจนบุรี ไม่มีการทำประมงทะเล แต่มีการเฝ้าระวังเรื่องประมง น้ำจืด โดยการจัดตรวจปฏิบัติการออกไปตรวจตราตามห้วงที่เหมาะสม

15. สถานการณ์ด้านจังหวัดชายแดนภาคใต้

สถานการณ์ด้านจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังมีความพยายามที่จะก่อเหตุสร้าง สถานการณ์ความรุนแรงต่อไป โดยรูปแบบที่ ผกร. จะนำมาใช้ในการก่อเหตุรุนแรง จะยังคงเป็นรูปแบบเดิม ๆ ที่เคยนำมาใช้แล้วสามารถสร้างความสูญเสียให้เกิดขึ้นต่อเจ้าหน้าที่รัฐได้อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การลอบวางระเบิด และลอบยิงเจ้าหน้าที่ ในเส้นทางที่เจ้าหน้าที่ใช้เป็นประจำ นอกจากจะเป็น การสร้างความวุ่นวายให้เกิดขึ้นแล้ว การก่อเหตุลอบวางระเบิดในพื้นที่ชุมชนหรือแหล่งเศรษฐกิจ สำคัญ ระบบคมนาคมขนส่ง ยังมีโอกาสเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาหาก รวมถึงเมื่อเจ้าหน้าที่ลดความ เข้มงวดในการรักษาความปลอดภัยลง ซึ่งหากเป้าหมายเหล่านี้ถูกก่อเหตุ จะส่งผลกระทบต่อเชิง จิตวิทยาอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในเขตที่จะกำหนดให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย (Safety Zone) และพื้นที่ที่มีมาตรการรักษาความปลอดภัยอย่างเข้มงวด ซึ่งมีผลกระทบต่อและเกี่ยวโยงทั่วประเทศ รวมทั้งจังหวัดกาญจนบุรี ด้วยเนื่องจากมีสถานที่ท่องเที่ยวทั้งธรรมชาติและประวัติศาสตร์

ทั้งนี้ ในพื้นที่ จังหวัดกาญจนบุรี ยังไม่มีสถานการณ์ที่สนับสนุนการปฏิบัติของ จชต. เพื่อเป็นการเฝ้าระวังและติดตามข่าวสาร หน่วยได้มีการพัฒนาสัมพันธ์และพบปะกับกลุ่มแกน นำผู้นับถือศาสนาอิสลามในพื้นที่เพื่อเป็นแหล่งข่าวและทราบความเคลื่อนไหวที่สำคัญและกิจกรรม ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

สถานการณ์ปัจจุบันโลกได้เผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดจากการ เปลี่ยนแปลงของโลกในบริบทต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของมนุษย์และความมั่นคงของ ชาติ สำหรับประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาความมั่นคงมิติใหม่ที่เป็นผลมาจากการพัฒนาประเทศ ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาที่มุ่งสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรม โดยมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยขาด ความสมดุล ในขณะที่ขาดกลไกการบริหารทรัพยากรฯ ที่เข้มแข็งทำให้เกิดปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ เสื่อมโทรม และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในมิติอื่น ๆ เช่น ความมั่นคงด้านอาหาร และด้านพลังงาน เป็นต้น เป็นผลให้ประเทศไทยมีความเสี่ยงที่มาจากแนวโน้มการขาดแคลนอาหารและพลังงาน หาก ประสบกับภัยพิบัติทางธรรมชาติขนาดใหญ่ นอกจากนี้ผลของกระแสโลกาภิวัตน์ที่นำไปสู่การเชื่อมโยง ในมิติต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่อัน เนื่องมาจากการสูญเสียสมดุลธรรมชาติและระบบนิเวศอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับความก้าวล้ำทาง นวัตกรรมเทคโนโลยีการสื่อสาร เป็นผลให้เกิดการไหลบ่าของวัฒนธรรมต่าง ๆ ผ่านโลกไซเบอร์เข้าสู่ ประเทศไทย ส่งผลต่อวิถีชีวิต วัฒนธรรมและความสัมพันธ์ของบุคคล ตลอดจนพฤติกรรมการบริโภค ของประชาชนอาจส่งผลให้เกิดวิกฤต เอกลักษณะทางวัฒนธรรมโดยเฉพาะวัฒนธรรมปัจเจกชนนิยม ซึ่งมี แนวโน้มทำให้สังคมไทยอ่อนแอ การจัดตั้งของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) นับเป็นการ จัดตั้งกองกำลังพลเรือนที่มีความเหมาะสมกับยุคสมัย สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้สอดคล้องกับปัญหา

สถานการณ์ด้านความมั่นคงในประเทศไทยในยุคปัจจุบันได้เป็นอย่างดี เนื่องจากในปัจจุบัน ฝ่ายปกครองที่ทำงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และจังหวัดอื่น ๆ ที่มีสถานการณ์ด้านความมั่นคงและความไม่สงบเรียบร้อย ต้องการให้ราษฎรเข้ามามีส่วนร่วมปกป้องคุ้มครองมาตุภูมิ ดังนั้นจังหวัดและอำเภอ จึงมีแนวคิดจัดตั้ง ชรบ.เพื่อปฏิบัติหน้าที่รักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน นับเป็นการแก้ปัญหาในระยะยาวอย่างมีวิสัยทัศน์และสร้างความมั่นคงในระดับพื้นที่อย่างยั่งยืน

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่องแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลจากการศึกษามาวิเคราะห์ ประกอบกับการนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลทั้งกิจกรรมกลุ่มย่อย (Focus Group) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลสองส่วนทั้งข้อมูลเชิงทฤษฎีและข้อมูลเชิงประจักษ์ และนำข้อมูลทั้งสองส่วนมาเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ การจัดระเบียบข้อมูลและตรวจสอบความน่าเชื่อถือตลอดจนศึกษาปัจจัยความเชื่อมโยงของข้อมูลในระดับต่าง ๆ ตามขั้นตอนการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษาดังนี้

1. บทบาท อำนาจหน้าที่ ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน
2. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงภายในของไทยในปัจจุบัน
3. สภาพปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน
4. แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน

บทบาท อำนาจหน้าที่ ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน

เหตุผลต้องมี ชรบ. เนื่องจากฝ่ายปกครองที่ทำงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และจังหวัดอื่น ๆ ที่มีสถานการณ์ด้านความมั่นคงและความไม่สงบเรียบร้อย ต้องการให้ราษฎรเข้ามามีส่วนร่วมปกป้องคุ้มครองมาตุภูมิ ดังนั้น จังหวัดและอำเภอ จึงมีแนวคิดจัดตั้ง ชรบ. เพื่อปฏิบัติหน้าที่รักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) มีภารกิจ อำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. ภารกิจหลัก

เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหรือเจ้าพนักงานอื่น ร้องขอให้ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือได้ในเรื่อง ต่อไปนี้

- 1.1 อยู่เวรยามรักษาความสงบเรียบร้อย และรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน
- 1.2 ตรวจสอบตราการรักษาความสงบเรียบร้อย
- 1.3 สืบสวนหาข่าวพฤติกรรมอันอาจเป็นภัยอันตรายต่อความมั่นคงหรือความสงบเรียบร้อย
- 1.4 เผื่อระวังรักษาสถานที่สำคัญ ตั้งจุดตรวจ จุดสกัด ตรวจสอบบุคคลและยานพาหนะที่ผ่านเข้าออกหมู่บ้าน
- 1.5 รายงานเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นในพื้นที่ให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

1.6 ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา และการก่อความไม่สงบเรียบร้อยในพื้นที่

1.7 ตรวจสอบบุคคลหรือยานพาหนะ ซึ่งมีเหตุสงสัยตามสมควรว่าเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด หรือได้มาโดยกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือสงสัยว่าได้ใช้ หรือจะใช้ในการกระทำความผิดหรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐาน แต่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการค้น ยึด สิ่งของหรืออาวุธที่ใช้ หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาโดยได้กระทำความผิดหรือซึ่งมีไว้เป็นความผิดตามกฎหมาย ให้รายงานไปยังผู้บังคับบัญชาใกล้เคียงโดยเร็ว

1.8 จับผู้กระทำความผิดซึ่งหน้า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และควบคุมตัวผู้ถูกจับส่งผู้บังคับบัญชาใกล้เคียงโดยเร็ว หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ

1.9 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

1.10 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

1.2 การกิจเสริม

ให้จังหวัดอำเภอ มอบหมายภารกิจนอกเหนือจากที่ระเบียบกฎหมายกำหนดไว้ให้กับชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อให้เกิดการบูรณาการการพัฒนาตำบลหมู่บ้าน ดังนี้

1.2.1 เป็นแกนนำหรือผู้สนับสนุนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) หรือคณะกรรมการกลางหมู่บ้าน อพป. ในการบริหารจัดการหมู่บ้าน และสนับสนุนขับเคลื่อนการดำเนินโครงการตามนโยบายรัฐบาล กระทรวงและกรม

1.2.2 ปฏิบัติการทางจิตวิทยาในการทำงานเชิงรุก เพื่อการบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้กับประชาชนในตำบลหมู่บ้าน

1.2.3 เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับหน่วยงาน ส่วนราชการ ภาคเอกชน ที่เข้าดำเนินการในพื้นที่ตำบลหมู่บ้าน เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน

ทั้งนี้ในปัจจุบันจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเชิงลึกของผู้วิจัย เรื่องบทบาท อำนาจ หน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ตามที่ทำการปกครองอำเภอต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาค การปฏิบัติภารกิจให้ตอบสนองต่อบทบาท ภารกิจและความสงบสุขของประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ ผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษาดังนี้

1. รู้คน / รู้พื้นที่/รู้ความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ กล่าวได้ว่าการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน มีปัจจัยเชิงได้เปรียบคือ ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ตามชุมชนในนามของ ชรบ. ต่าง ๆ เป็นผู้ที่คลุกคลีกับชาวบ้านในชุมชนเป็นอย่างดีจึงย่อมได้รับการยอมรับและความร่วมมือในการขอความร่วมมือต่าง ๆ จากชาวบ้านทำให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

2. รู้การข่าวในพื้นที่ และสามารถใช้กลไก ชรบ.หาข่าวได้ทุกพื้นที่ที่ประสบปัญหาด้านความมั่นคง กล่าวได้ว่า ชรบ.มีความรู้ ความชำนาญเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในระดับพื้นที่ทั้งการข่าวความเคลื่อนไหวของกลุ่มคนที่ทำผิดกฎหมายหรือขัดต่อความมั่นคง ความสงบเรียบร้อยอันดีของประชาชนในพื้นที่ รวมไปถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านการข่าว การสืบสวนหาเบาะแสในการกระทำความผิดในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์และสรุปข้อมูลให้กับหน่วยงานในระดับสูงขึ้นไป ชรบ. นั้น

3. หน่วยแรกที่เข้าถึงจุดเกิดเหตุได้อย่างรวดเร็วซึ่งกล่าวได้ว่า เมื่อเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ หรือเหตุจำเป็นที่ต้องมีการปราบปรามเกิดขึ้น ชรบ.ตามหมู่บ้านต่าง ๆ จะเป็นหน่วยระงับเหตุ หน่วยแรกที่เข้าถึงพื้นที่ที่เกิดเหตุได้ เพราะอยู่ภายในพื้นที่ ซึ่งนอกจากทำให้สามารถระงับเหตุได้อย่างรวดเร็วแล้ว ยังส่งผลให้ลดอัตราการสูญเสียในกรณีที่เกิดเหตุร้ายแรงขึ้นอีกด้วย

4. เชื่อมโยงประชาชนในหมู่บ้านกับอำเภอให้เข้าใจในการปฏิบัติงานของหน่วยงานเพื่อความมั่นคงการรับนโยบายของรัฐบาลมาทำเป็นแนวทางการปฏิบัติผ่านการจัดทำโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับหมู่บ้านนั้น การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทและภารกิจย่อมต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ซึ่งจะทำให้ภารกิจหรือกิจกรรม งานโครงการนั้นสามารถดำเนินการไปได้ด้วยดี การสื่อสารกับประชาชนในพื้นที่จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องทำได้อย่างรวดเร็ว เข้าถึง สื่อสารได้อย่างเข้าใจง่ายเพื่อให้ประชาชนสามารถให้ความร่วมมือแก่หน่วยงานราชการได้อย่างสะดวก ทั้งนี้รวมไปถึงการเชื่อมโยงอำเภอให้เข้าใจในความเป็นอยู่ บริบท บทบาททางสังคมและวัฒนธรรมของหมู่บ้านต่าง ๆ ด้วย

5. ขับเคลื่อนนโยบายความมั่นคงในระดับชุมชน เพื่อสนับสนุนการรักษาความสงบเรียบร้อยของอำเภอ ตลอดจนสร้างความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยให้แก่ประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ อันจะก่อให้เกิดสังคมที่สงบสุข มีการสืบทอด ประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงาม การจัดตั้งชุดรักษาความสงบหมู่บ้าน (ชรบ.) ถือเป็นมาตรการในการเสริมสร้างรากฐานในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในทั้งระยะสั้น และระยะยาวดังนี้

5.1 บทบาทหน้าที่ขั้นพื้นฐาน คือ บทบาทตามระเบียบกฎหมายที่สำคัญได้แก่ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และตามระเบียบกฎหมายว่าด้วย ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการช่วยเหลือเจ้าพนักงานของหน่วยกำลังคุ้มครองและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้านพ.ศ. 2551 ซึ่งระบุความหมายของ ชรบ. ไว้อย่างชัดเจนว่า “ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน” หมายความว่า ราษฎรอาสาสมัครในพื้นที่ ที่ผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากนายอำเภอให้ปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน และให้เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ เรียกโดยย่อว่า “ชรบ.” ซึ่งเป็นการรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อยอันดีของประชาชนในหมู่บ้าน การป้องกันเหตุ ป้องกันภัย การป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมาย เป็นต้น

5.2 บทบาทหน้าที่ระยะยาว คือ กระบวนการในการปฏิบัติงานในระยะยาวที่หน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนส่วนราชการต่างๆ ให้ความคาดหวังว่า ชรบ.จะเป็นสื่อกลางในการสร้างความร่วมมือ สร้างความร่วมมือระหว่างประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาด้านความมั่นคง ความสงบเรียบร้อยในระดับพื้นที่ระยะยาว ตลอดจนสร้างความร่วมมือร่วมใจ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนให้เข้ามามีบทบาทในการผลักดันแผนงานขับเคลื่อนงานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในอย่างยั่งยืนในพื้นที่ นอกจากนี้ปัญหาโรคระบาดที่ถือเป็นภัยคุกคามสมัยใหม่ที่มีความรุนแรงและแพร่กระจายอย่างรวดเร็วอีกภัยหนึ่ง เนื่องจากปัญหาทางโรคระบาดนั้นส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมโดยรวมทั้งเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมประเพณี อย่างรุนแรง ทั้งนี้ ชรบ. ถือเป็นกองกำลังประจำถิ่นในระดับหมู่บ้าน ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนนโยบายด้านความมั่นคงของภาครัฐ ให้มีทิศทางพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นอันจะส่งผลให้สภาพสังคม วัฒนธรรม

ประเพณี เศรษฐกิจ การปกครอง รวมไปถึงในสถานะปัจจุบันที่มีการแพร่กระจายของโรคระบาดซึ่งถือเป็นวิกฤตที่ทั่วโลกเผชิญอยู่ในขณะนี้ขึ้นตามลำดับ

ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงภายในของไทยในปัจจุบัน

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองอันเกิดจากกระแสโลกาภิวัตน์ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี มีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและเสถียรภาพของประเทศไทยในหลายมิติ ทั้งภัยคุกคามภายนอก ได้แก่ การขยายอิทธิพลและการเพิ่มบทบาทของประเทศมหาอำนาจในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก ความขัดแย้งด้านอาณาเขตแบบรัฐต่อรัฐ อาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย และภัยคุกคามภายในประเทศ ได้แก่ สถาบันหลักของชาติได้รับผลกระทบจากความเห็นต่างทางความคิดและอุดมการณ์ของคนในชาติ การสร้างสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้และการคุกคามทางเศรษฐกิจโดยอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ในระยะ 5 ปีต่อไป ซึ่งเป็นช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงให้ความสำคัญต่อการฟื้นฟูพื้นฐานด้านความมั่นคงที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติของผู้มีความเห็นต่างทางความคิดและอุดมการณ์บนพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและการเตรียมการรับมือกับภัยคุกคามข้ามชาติซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยยะสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะ 20 ปีข้างหน้า

จากปัจจัยดังกล่าวได้กำหนดแนวทางการพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านความมั่นคงที่มีความจำเป็นเร่งด่วนและมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศ ลดและป้องกันภัยคุกคามจากภายนอก รวมทั้งสร้างความเข้าใจในอาเซียนและประชาคมโลกในระยะ 5 ปี ได้แก่

1. การรักษาความมั่นคงภายในเพื่อให้เกิดความสงบในสังคมและธำรงไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ

1.1 **สร้างจิตสำนึก**ของคนในชาติให้มีความหวงแหน และธำรงรักษาสถาบันชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์ โดยปลูกฝังและสร้างความตระหนักถึงความสำคัญ มีการนาแนวทางพระราชดำริไปเผยแพร่และพัฒนา พร้อมทั้งกำหนดมาตรการเพื่อปกป้องรักษาและป้องกันการกระทำที่มีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อสถาบันหลักของชาติ

1.2 **เสริมสร้างความปรองดอง**ของคนในชาติและมีกลไกในการตรวจสอบและพัฒนาภาคการเมือง โดยปลูกฝังค่านิยมและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของการอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่าง ทางความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองภายใต้สิทธิและหน้าที่ตามระบอบประชาธิปไตยและคำนึงถึง ความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติอย่างแท้จริง

1.3 **ป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบ**ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยกระบวนการสันติสุข แนวทางสันติวิธีและกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่บนพื้นฐานความแตกต่างทางอัตลักษณ์และชาติพันธุ์เพื่อขจัดความขัดแย้ง ลดความรุนแรงตามยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึงพัฒนา” พร้อมทั้งสร้างโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจและความเป็นธรรมทางสังคมในพื้นที่

2. การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการป้องกันประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือภัยคุกคามทั้งการทหารและภัยคุกคามอื่นๆ

2.1 **พัฒนาศักยภาพและความพร้อม** ของกองทัพในการป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของประเทศ โดยพัฒนากำลังพลให้มีความรู้ความสามารถและมีความพร้อมในการปฏิบัติได้ทันเหตุการณ์มีอาวุธ ยุทธโศปกรณ์ ยุทธภัณฑ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เหมาะสมเพียงพอ พร้อมสนับสนุนการพัฒนาประเทศ การช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยและการแก้ไขปัญหาสำคัญอื่นๆ ของชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 **พัฒนาระบบงานด้านการข่าว** ที่มีประสิทธิภาพ มีกลไกเสริมสร้างความร่วมมือพัฒนาองค์ความรู้ ศึกษาวิเคราะห์แนวโน้มภัยคุกคาม รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลด้านการข่าวที่มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภายในประเทศ และต่างประเทศอย่างเป็นระบบ ให้มีความพร้อมในการสนับสนุนข้อมูลเพื่อเตรียมการรับมือภัยคุกคามด้านความมั่นคงทั้งในประเทศและในระดับนานาชาติ

2.3 **มีระบบเตรียมพร้อมและกลไกเผชิญเหตุ** ที่มีประสิทธิภาพให้พร้อมในการปฏิบัติทั้งในยามปกติและในสถานการณ์วิกฤติ ทั้งจากภัยคุกคามด้านความมั่นคงและจากสาธารณภัยขนาดใหญ่ที่กลไกปกติไม่สามารถรองรับได้ โดยมีแผนปฏิบัติการและมีการฝึกทดสอบปฏิบัติในทุกระดับอย่างเหมาะสม

2.4 **พัฒนาระบบบริหารจัดการเชิงบูรณาการ** และเตรียมความพร้อมในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านโรคติดต่ออุบัติใหม่ทั้งในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และระยะหลังเกิดภัย พร้อมทั้งจัดทำระบบการจัดการความรู้ที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลตั้งแต่ระดับชาติ ระดับจังหวัด ถึงระดับชุมชน

2.5 **พัฒนาระบบรวบรวมและเชื่อมโยงข้อมูล** ด้านการก่อการร้ายทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกประเทศเพื่อเป็นข้อมูลในการติดตาม วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ด้านการต่อต้านการก่อการร้ายและภัยคุกคามความมั่นคง ควบคู่กับการพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมให้มีความมีประสิทธิภาพและรองรับการปฏิบัติงานทุกภาคส่วน

2.6 **พัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ** โดยเสริมสร้างการวิจัยและพัฒนาควบคู่ไปกับการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และมิตรประเทศในการสร้างองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาอาวุธยุทธโศปกรณ์และยุทธภัณฑ์ พร้อมทั้งส่งเสริมนวัตกรรมด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศโดยหน่วยงานภาครัฐ

2.7 **ดำเนินบทบาทเชิงรุก** และใช้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งระดับภูมิภาคและพหุภาคี เพื่อปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของไทย ตลอดจนเสริมสร้างขีดความสามารถแลกเปลี่ยนและเรียนรู้แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศและร่วมมือในการรับมือกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ อาทิ ปัญหาชายแดนติด การก่อการร้าย การโยกย้ายถิ่นฐาน การลักลอบเข้าเมือง การค้ามนุษย์ ความมั่นคงด้านไซเบอร์ ภัยพิบัติ โรคระบาดโรคติดต่อร้ายแรง โรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ และสถานการณ์ฉุกเฉินทางสาธารณสุขอื่นๆ

2.8 **สนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ** เพื่อป้องกันการสูญเสียดินแดนและภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น เชื่อมป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำชายแดนระหว่างประเทศ เป็นต้น

3. การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศด้านความมั่นคง เพื่อบูรณาการความร่วมมือกับมิตรประเทศเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติ

3.1 **ดำเนินความสัมพันธ์กับต่างประเทศอย่างสมดุล** เพื่อเอื้อต่อการส่งเสริมและรักษาผลประโยชน์และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน และนานาชาติในการแลกเปลี่ยนข้อมูลการข่าว และการร่วมกันดำเนินการเชิงรุกเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาและลดผลกระทบจากภัยคุกคาม ทั้งปัญหาข้ามชาติ ปัญหาท้าทายด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ และสาธารณภัยขนาดใหญ่

3.2 **เสริมสร้างความไว้วางใจกับประเทศเพื่อนบ้าน** และส่งเสริมความร่วมมือในการบริหารจัดการความมั่นคงตามแนวชายแดน เพื่อร่วมแก้ไขปัญหามีอยู่และส่งเสริมให้ชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นชายแดนแห่งความร่วมมือ โดยพัฒนาความเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงพื้นที่ชายแดน ป้องกันการลักลอบเข้าเมืองการตรวจคนเข้าเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวชายแดน และการสร้างความสัมพันธ์ระดับประชาชน

3.3 **พัฒนาระบบการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลด้านไซเบอร์** ให้มีความมั่นคงปลอดภัยและกำกับดูแลระบบการส่งข้อมูลส่วนบุคคลข้ามแดนไปต่างประเทศให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

3.4 **สร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายภายในประเทศ ภูมิภาค และนานาชาติ** ในการวางระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพที่ได้มาตรฐานสากล มีความพร้อมในการติดตามวิเคราะห์ และประเมินแนวโน้มสถานการณ์เพื่อเตรียมการรับมือ การจัดระบบบริหารจัดการ ป้องกันไม่ให้โรคและภัยสุขภาพมีการแพร่ระบาด ตลอดจนการฟื้นฟูเยียวยาภายหลังเหตุการณ์กลับสู่ภาวะปกติ

4. การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเพื่อคงไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตยและสิทธิอธิปไตยในเขตทางทะเล

4.1 **เสริมสร้างความร่วมมือในการรักษาความมั่นคงทางทะเล** ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหาพื้นที่อ้างสิทธิทับซ้อนทางทะเล รวมทั้งพัฒนาความร่วมมือในการแสวงหาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน พัฒนาระบบและกลไกการให้ความช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยในทะเลให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนรักษาเส้นทางคมนาคมทางทะเลให้มีความปลอดภัยและเอื้อต่อการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

4.2 **แก้ไขปัญหาการแย่งชิงทรัพยากร** โดยรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล คุ้มครอง ปกป้อง และรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลจากการกระทำผิดกฎหมายในทะเลและวิกฤตทางทะเล พัฒนากลไกในทางปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลและปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ ให้มีความทันสมัยและเป็นสากล ให้เกิดเอกภาพและระบบการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานด้านการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในภาพรวมของประเทศ รวมทั้งบูรณาการการใช้ทรัพยากรและการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

4.3 **พัฒนาสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าของทะเล** การใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างมีจิตสำนึกรับผิดชอบ และมีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนิน

กิจกรรมทางทะเล รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ทางทะเลและการสร้างนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาในอนาคต

5. การบริหารจัดการความมั่นคงเพื่อการพัฒนา เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างแผนงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงกับแผนงานการพัฒนาอื่น ๆ ภายใต้การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

5.1 ปรับปรุงระบบติดตาม เฝ้าระวัง ศึกษา วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ด้านความมั่นคง การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคง พิสูจน์ทราบและคาดการณ์ภัยคุกคาม เพื่อเสนอแนะแผนป้องกันความเสียหายและการเตือนภัยที่อาจเกิดขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน และลดผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะในกรณีที่จะก่อภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศ โดยใช้กลไกระดับชาติเพื่อเชื่อมโยงกลไกอื่นๆ ในการร่วมกันพิจารณาเมื่อมีสถานการณ์ที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงให้สามารถกำหนดแนวทางแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 พัฒนากลไกด้านความมั่นคงและระบบการขับเคลื่อนแผนงานต่าง ๆ ให้พร้อมรับสถานการณ์ทั้งระดับชาติและระดับพื้นที่ โดยสร้างเครือข่ายการสนับสนุน ทั้งด้านนโยบาย องค์ความรู้และการสร้างกลไกขับเคลื่อนแผนงานด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความมั่นคงโดยให้มีความเชื่อมโยงและตอบสนองต่อนโยบายรัฐบาล พร้อมทั้งสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนงานและการจัดสรรงบประมาณด้านความมั่นคงแบบบูรณาการให้มีความชัดเจน ควบคู่ไปกับการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน (ประชารัฐ) ในการกำหนดและขับเคลื่อนแผนงานด้านความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงในประเด็นต่าง ๆ ตามที่ได้กล่าวมานั้น จะเป็นรากฐานที่เข้มแข็งในเชิงนโยบายที่สำคัญ ซึ่งจะนำไปสู่การก่อร่างสร้างฐานความมั่นคงในระดับพื้นที่ ซึ่งการศึกษาทำความเข้าใจในประเด็นดังกล่าว จะช่วยสร้างความเข้าใจอันดีในการรักษาความสงบและพัฒนาศักยภาพด้านการรักษาความมั่นคงภายในของประเทศได้ดียิ่งขึ้นสืบไป

สภาพปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน

ภัยคุกคามที่ตรวจพบในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีที่สำคัญมี 5 ประเภท ได้แก่ 1. ปัญหายาเสพติด 2. ปัญหาคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 3. ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและ 4. ปัญหาสาธารณสุข 5. ปัญหาทางสาธารณสุข โรคระบาดโดยปัญหาที่มีความรุนแรงมากและมีแนวโน้มว่าจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในระยะอันใกล้มี 3 ปัญหา ได้แก่ ปัญหายาเสพติด ปัญหาแรงงานต่างด้าว (การหลบหนีเข้าเมืองและการค้ามนุษย์ข้ามชาติ) และปัญหาด้านการบุกรุกพื้นที่ของรัฐซึ่งส่วนใหญ่เป็นการขยายการบุกรุกจากพื้นที่เดิม โดยภัยคุกคามส่วนใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยอันดีของประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ และความมั่นคงของชาติ เป็นวงกว้างและทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วประเด็นปัญหาภัยคุกคามดังกล่าวนับเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างทันทั่วทั้งจากทั้งฝ่ายตำรวจ ทหารและฝ่ายพลเรือน (ฝ่ายปกครอง)

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ปัญหาของ ชรบ. ในฐานะกองกำลังพลเรือนโดยบทบาทของฝ่ายปกครองประกอบกับการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเชิงลึกของผู้วิจัยเพื่อวิเคราะห์ในเชิงปฏิบัติร่วมกัน โดยได้มุ่งเน้นการศึกษาข้อมูลเชิงลึกไปถึงปัญหาซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ โดยจากการศึกษาสามารถอภิปรายถึงสภาพปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน ได้ดังนี้

1. ขาดความรู้ในทางกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ การปฏิบัติหน้าที่ของ ชรบ. ในปัจจุบันนั้นพบว่า ยังมี ชรบ. ในหลายพื้นที่ยังขาดความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการใช้การปฏิบัติหน้าที่ จึงทำให้การปฏิบัติภารกิจที่ซึ่งโดยส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกัฏหมายหรือระเบียบต่าง ๆ นั้นประสบปัญหาพอสมควร

2. ขาดความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ ชรบ. เป็นกองกำลังฝ่ายพลเรือนที่มีการจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ. 2522 โดยเป็นการรวมกลุ่มของประชาชนตามพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งไม่ได้เป็นบุคลากรที่มาจากส่วนกลางของภาครัฐ จึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีพื้นฐานทางความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานแตกต่างกันเช่น ยุทธวิธีการสืบข่าว ยุทธวิธีการต่อสู้ ยุทธวิธีการวางแผนการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันและปราบปรามความไม่สงบในพื้นที่ เป็นต้นซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นองค์ความรู้ที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ ชรบ. บางคนยังขาดซึ่งความรู้และความเข้าใจอย่างถูกต้อง

3. การขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ ในการปฏิบัติหน้าที่ของ ชรบ. นั้นผู้ปฏิบัติหน้าที่ต้องประสบกับความเสี่ยงที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา รวมถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ขณะการปฏิบัติหน้าที่อีกทั้งการไม่ได้รับค่าตอบแทนจากการปฏิบัติงาน ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติหน้าที่ หรือ ชรบ. โดยสามารถอภิปรายเป็นประเด็นย่อยได้ดังนี้

3.1 การขาดการประกันความเสี่ยงจากการทำหน้าที่ เช่น สิทธิในการรักษาพยาบาล เงินค่าเลี้ยงชีพในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่

3.2 การขาดเงินสนับสนุนในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น การให้เงินสนับสนุนเช่นเดียวกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

3.3 การเป็นเป้าหมายถูกโจมตีจากผู้กระทำผิด สืบเนื่องจากปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมากับผู้กระทำผิดซึ่งเป็นประชาชนพื้นที่หมู่บ้าน ซึ่งทำให้เกิดความลำบากใจในการปฏิบัติหน้าที่ของ ชรบ.

3.4 ปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ เนื่องจากอาสาสมัครบางคนต้องประกอบอาชีพหลักด้วย ซึ่งผู้ปฏิบัติงานบางท่านอาจมีประเด็น “ต้นทุนค่าเสียโอกาส”

4. การขาดงบประมาณสนับสนุนโดยตรงจากส่วนกลาง ส่งผลให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างปัจจุบันทันด่วนโดยสามารถอภิปรายเป็นประเด็นย่อยได้ดังนี้

4.1 งบประมาณค่าน้ำมันในการลาดตระเวนซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ของ ชรบ. นั้น ต้องมีการลาดตระเวนเพื่อสังเกตการณ์ ผู้ที่อาจกระทำผิดที่อาจส่งผลกระทบต่อประชาชนในชุมชนได้ การไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนในด้านดังกล่าวอาจส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่โดยตรง

4.2 งบประมาณสนับสนุนเครื่องแต่งกายชุดแต่งกายในการปฏิบัติหน้าที่ของ ชรบ. มีชุดเครื่องแบบการแต่งกายที่ถูกต้องซึ่งผู้ปฏิบัติงานบางคนต้องจัดสรรงบประมาณในการซื้อชุดเครื่องแต่งกายให้ตนเอง

4.3 งบประมาณสนับสนุนอาวุธ ยุทโธปกรณ์ ซึ่งขาดการสนับสนุนงบประมาณในด้านอาวุธยุทโธปกรณ์ซึ่งใช้ในการปฏิบัติภารกิจการระงับเหตุ การป้องกันภัยและการลาดตระเวนเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำความผิด

5. ปัญหาด้านความมั่นคงในบางพื้นที่ที่ประสบปัญหาความไม่สงบอย่างรุนแรงซึ่งเกินกว่าศักยภาพที่ ชรบ. จะสามารถปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยได้เช่น ชาวความไม่สงบในพื้นที่

6. ปัญหาการไม่มีอำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิด เนื่องจาก ชรบ. ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ใช่เจ้าพนักงาน (ตามกฎหมาย) โดยการปฏิบัติภารกิจของ ชรบ. นั้นจะกระทำได้ที่ต่อเมื่อในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือเจ้าพนักงานอื่นได้ร้องขอให้ ชรบ. ช่วยเหลือ จึงให้ ชรบ. ปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือได้

7. การรับรู้ของประชาชนในบางพื้นที่ ยังไม่เห็นความสำคัญของ ชรบ. ในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจส่งผลให้เกิดความร่วมมือระหว่างประชาชนกับ ชรบ. ในบางพื้นมีแนวโน้มไม่พัฒนาขึ้น

ทั้งนี้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับ ชรบ. โดยทั่วไปคือ ไม่ค่อยมีขวัญและกำลังใจ นั่นคือ **ประการแรก** ชุดเครื่องแบบของ ชรบ. ผู้เป็น ชรบ. ต้องจัดหาเองด้วยเงินของตนเอง เมื่อเปรียบเทียบกับ อปพร. หรือ อส.ตชต. (ตำรวจ) จะมีชุดแจกจ่ายให้ฟรี **ประการที่สอง** การปฏิบัติงานทั้งของ อปพร. และ อส.ตชต. จะมีสวัสดิการคอยดูแลจากต้นสังกัดเป็นอย่างดี นี่คือข้อเปรียบเทียบที่สมาชิก ชรบ. นั่งมองอยู่ แต่สิ่งที่ช่วยให้ ชรบ. ปฏิบัติหน้าที่อยู่ได้ คือ ใจที่เสียสละ และอำนาจด้านบู๊ จึงควรที่หน่วยงาน คือ **กรมการปกครอง** ต้องให้ความสนใจในเรื่องกำลังใจอย่างจริงจัง เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของ ชรบ. มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง และมีผลต่อความเข้มแข็งของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ด้วย

แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน

สภาพปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึกมาประกอบการศึกษาวิเคราะห์และจัดระบบข้อมูลที่ได้ประกอบกับข้อมูลจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องหรือการศึกษาในเชิงทฤษฎี ส่งผลให้ทราบถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของ ชรบ. เพื่อให้ ชรบ. มีความพร้อมทั้งในเชิงความรู้ ความเข้าใจในกฎระเบียบ ยุทธวิธีการป้องกันภัยต่าง ๆ ทั้งยังเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ให้แก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ จากประเด็นปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยขออภิปรายถึงแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพ ชรบ. ดังนี้

1. สนับสนุนด้านการฝึกอบรมความรู้ในเชิงกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ รวมไปถึง บทบาท อำนาจหน้าที่ ของ ชรบ. อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในตัวบทกฎหมายเพื่อ ปฏิบัติหน้าที่มากขึ้น

2. สนับสนุนด้านการฝึกอบรมความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ของ ชรบ. อย่าง สม่ำเสมอ เช่น การอบรมการใช้อาวุธ ยุทธโศปกรณ์ การสืบข่าว การต่อสู้ เป็นต้น รวมไปถึงการ ฝึกอบรม สัมมนาในลักษณะเชิงการสร้างสรรค์องค์ความรู้ประกอบการทำกิจกรรมกลุ่ม (Work Shop) เพื่อสร้างองค์ความรู้สมัยใหม่ให้มีความเข้าใจในปัญหาของโลกยุคปัจจุบันมากขึ้น พร้อมทั้ง สร้างทัศนคติเชิงบวก (Mindset) ที่ดีในการปฏิบัติราชการ

3. สนับสนุนด้านสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ของ ชรบ. ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

3.1 สนับสนุนการพกพาอาวุธอย่างถูกต้องตามกฎหมายเพื่อให้ ชรบ. สามารถ ติดอาวุธขณะปฏิบัติหน้าที่เพื่อป้องกันเหตุฉว่น เหตุร้ายที่อาจเกิดขึ้นได้โดยไม่ทันตั้งตัว ทั้งยังเพิ่มประสิทธิภาพด้านการลาดตระเวนของ ชรบ. อีกด้วย

3.2 สนับสนุนสิทธิในการรักษาพยาบาล เพื่อประกันความเสี่ยงจากการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งยังเป็น การสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่อีกด้วย

3.3 ยกระดับ พัฒนาคุณภาพชีวิตของ ชรบ. เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ และเป็นแรงจูงใจในการสร้างและพัฒนา ชรบ. ให้มีคุณภาพ

3.4 สร้างการรับรู้ต่อประชาชนในพื้นที่ให้มีความเข้าใจในเรื่องของบทบาท อำนาจ หน้าที่ของ ชรบ. เพื่อให้ประชาชนรับรู้ เข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ของ ชรบ. และสนับสนุน ส่งเสริม การให้ความร่วมมือที่ดีในอนาคต

3.5 เผยแพร่ผลงานของ ชรบ. ให้เป็นที่ประจักษ์ เช่น การจัดพิธีมอบรางวัลการ ปฏิบัติงานดีเด่น แก่ ชรบ. ที่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์เพื่อสร้างการรับรู้สู่ประชาชนในพื้นที่ ทั้งยังเป็น การสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่อีกด้วย

3.6 การสนับสนุนกองกำลังร่วมจากหน่วยงานในระดับสูงกว่าทั้งฝ่ายปกครอง ฝ่าย ตำรวจและฝ่ายทหารทำการสนธิกำลังตามภารกิจสำคัญต่าง ๆ เพื่อให้ภารกิจต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยดี และผู้ปฏิบัติงานมีขวัญและกำลังใจมากขึ้น

4. การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะตำแหน่ง มีลักษณะตำแหน่งที่แน่นอน จะทำให้ สามารถมอบหมายความรับผิดชอบได้เช่น การคัดเลือกโดยหลักคุณธรรม วุฒิภาวะ สุขภาพแข็งแรงไม่ เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่

5. การกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับ ชรบ.ให้ชัดเจนยิ่งขึ้นเพื่อให้ ผู้ปฏิบัติงานมีแนวทางในการวางนโยบายการทำงานที่ชัดเจน และสามารถปฏิบัติงานด้านการสร้าง ความมั่นคงในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม

6. เพิ่มช่องทางการรายงานการปฏิบัติงานแก่ผู้บังคับบัญชาทางออนไลน์ด้วยความ รวดเร็ว เพื่อสะดวกแก่การติดตามผล และการสั่งการของผู้บังคับบัญชาต่อไปเช่น การสร้างกลุ่มการ สนทนารายงานความเคลื่อนไหวของข่าวในพื้นที่เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลของหน่วยงานในตรระดับต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว กระชับ ตอบสนองต่อการปฏิบัติภารกิจได้ทันที่

7. การนำแนวนโยบายของกรมการปกครอง มท. มาเป็นแนวทางหลักในการวางแผนการปฏิบัติภารกิจ เพื่อสร้างกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบเช่นระบบการคัดคนที่มีคุณภาพ การวางแผนงานในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ตลอดจนระบบการติดตามและระบบประเมินผลหลังการปฏิบัติงาน

การจัดตั้งชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ตั้งขึ้นโดยอาศัยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการช่วยเหลือเจ้าพนักงานของหน่วยกำลังคุ้มครองและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน พ.ศ.2551 ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 มาตรา 20 (แก้ไขเพิ่มเติม) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 (มาตรา 94, 95 และ 102) และพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ.2522 (มาตรา 16 และ 18) โดยมีจุดแข็งในการที่พระราชกรณียกิจเข้ามามีส่วนร่วมปกป้องคุ้มครองมาตุภูมิ เนื่องจากมีความชำนาญและความคุ้นเคยในพื้นที่มากกว่าส่วนอื่น ๆ จึงมีแนวคิดจัดตั้ง ชรบ. เพื่อปฏิบัติหน้าที่รักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้านในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และจังหวัดอื่น ๆ ที่มีสถานการณ์ด้านความมั่นคงและความไม่สงบเรียบร้อยซึ่งในการดำเนินการปฏิบัติงานนั้น การดำเนินงานในทุก ๆ ภารกิจย่อมประสบกับปัญหาอุปสรรคในหลายประการ อาทิ ปัญหาเชิงงบประมาณ ปัญหาความพร้อมของบุคลากร เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องได้รับการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาเพื่อให้ทิศทางการปฏิบัติหน้าที่ของ ชรบ. ในการรักษาความมั่นคงมีแนวโน้มการพัฒนาที่ดีขึ้น ซึ่งจากการศึกษาพบว่าแนวทางในการดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของ ชรบ. มุ่งเน้นไปที่การสนับสนุนสวัสดิการในการทำงานของ ชรบ. มากขึ้น ทั้งในด้านงบประมาณ ด้านระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มกำลังความสามารถอีกด้วย

ตารางที่ 4 - 2 จำแนกประเภทของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.)

ประเภทของ ชรบ.	ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	สภาพปัญหาอุปสรรค	แนวทางการเพิ่ม ประสิทธิภาพ
ชรบ.ใน หมู่บ้านปกติ	-ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การช่วยเหลือเจ้าพนักงานของ หน่วยกำลังคุ้มครองและรักษาความ สงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน พ.ศ. 2551 -พระราชบัญญัติลักษณะปกครอง ท้องที่ พระพุทธศักราช 2457	- ปัญหาขาดการได้รับ การสนับสนุนเงิน อุดหนุน สำหรับการ ดำเนินการกิจที่ เกี่ยวกับความมั่นคง	-หน่วยงานต้นสังกัด ควรมีการสนับสนุน เงินอุดหนุน สำหรับ การปฏิบัติหน้าที่ตาม ภารกิจของ ชรบ.
ชรบ. ใน หมู่บ้าน อพ.	- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ของหน่วยกำลังคุ้มครองและรักษา ความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน พ.ศ. 2551 - พระราชบัญญัติลักษณะปกครอง ท้องที่ พระ พุทธศักราช 2457 - พระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหาร หมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกัน ตนเอง พ.ศ. 2522	-ปัญหาทักษะด้านการ ปฏิบัติการในด้านการ รักษาความสงบ เรียบร้อย เช่น ยุทธวิธี การต่อสู้ เป็นต้น	-หน่วยงานต้นสังกัด ควรจัดให้มีการ ฝึกอบรม ชรบ. เป็น โครงการประจำปีหรือ ไตรมาส เพื่อเพิ่ม ทักษะของ ชรบ.ใน พื้นที่
ชรบ.ใน จชต.	- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ของหน่วยกำลังคุ้มครองและรักษา ความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน พ.ศ. 2551 - พระราชบัญญัติลักษณะปกครอง ท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 - พระราชบัญญัติ การบริหารราชการจังหวัดชายแดน ภาคใต้ พ.ศ. 2553	-ปัญหาด้านความมั่นคง ในพื้นที่ ที่รุนแรงเกิน ศักยภาพของ ชรบ. จะ สามารถดำเนินการได้	-การบูรณาหน่วยงาน ด้านความมั่นคงทุก ภาคส่วน เพื่อระดม แผนการปฏิบัติงาน และสรรพกำลังการ ปฏิบัติงานในพื้นที่จริง

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2563

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาข้อมูลเรื่อง “แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในอย่างยั่งยืน” มีวัตถุประสงค์ 3 ประการดังนี้ 1. เพื่อศึกษาบทบาท อำนาจหน้าที่ ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน 2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน และ 3. เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. บทบาท อำนาจหน้าที่ ของชุด ชรบ. ในปัจจุบัน

บทบาทอำนาจหน้าที่ของ ชรบ. นั้น มีบทบาทในการดูแลสถานการณ์ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน “เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน” โดยถือเป็น “กองกำลังภาคประชาชนในระดับหมู่บ้าน” จากการศึกษาสามารถวิเคราะห์บทบาทอำนาจหน้าที่ ได้เป็น 2 ส่วน คือ บทบาทหน้าที่ขั้นพื้นฐาน และบทบาทหน้าที่ในระยะยาว ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ขั้นพื้นฐาน คือ บทบาทตามระเบียบกฎหมายที่สำคัญได้แก่ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และตามระเบียบกฎหมายว่าด้วย ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการช่วยเหลือเจ้าพนักงานของหน่วยกำลังคุ้มครองและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้านพ.ศ. 2551 (จำนวน 10 ประการ) ซึ่งระบุความหมายของ ชรบ. ไว้อย่างชัดเจนว่า “ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน” หมายความว่า ราษฎรอาสาสมัครในพื้นที่ ที่ผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากนายอำเภอให้ปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน และให้เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ เรียกโดยย่อว่า “ชรบ.” ซึ่งเป็นการรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อยอันดีของประชาชนในหมู่บ้าน การป้องกันเหตุ ป้องกันภัย การป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมาย เป็นต้น

2. บทบาทหน้าที่ระยะยาว คือ กระบวนการในการปฏิบัติงานในระยะยาวที่หน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนส่วนราชการต่าง ๆ ให้ความคาดหวังว่า ชรบ. จะเป็นสื่อกลางในการสร้างความร่วมมือ สร้างความร่วมมือระหว่างประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ “การบริการ การพัฒนา และความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยในระดับหมู่บ้าน” ความปลอดภัยขั้นพื้นฐานในพื้นที่ ตลอดจนสร้างความร่วมมือร่วมใจ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนให้เข้ามามีบทบาทในการผลักดันแผนงานขับเคลื่อนงานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในอย่างยั่งยืนในพื้นที่

นอกจากนั้น จากการศึกษาพบข้อมูลสำคัญ เพิ่มเติมว่า ปัญหาโรคระบาดในพื้นที่ (COVID-19) ที่ถือเป็นภัยคุกคามสมัยใหม่ที่มีความรุนแรงและแพร่กระจายอย่างรวดเร็วอีกภัยหนึ่ง ชรบ. ได้เข้าไปมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และเจ้าพนักงาน

ควบคุมโรคในบทบาทที่หลากหลาย เช่น การจัดตั้งจุดตรวจ/จุดสกัดในระดับหมู่บ้าน การออกตรวจตราการดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ที่ ศบค. กำหนดให้แก่ร้านค้า สถานประกอบการ การประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ที่ถูกต้องให้กับประชาชน การเว้นระยะห่างทางสังคม “Social Distancing” รวมถึง ชีวิตวิถีใหม่ “New Normal”

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ชรบ. ถือเป็น “กองกำลังภาคประชาชนในระดับหมู่บ้าน” ที่เป็น “กลไกเชิงพื้นที่ที่มีความสำคัญและเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง” มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายด้านความมั่นคงของภาครัฐ โดยสามารถวิเคราะห์ได้ว่ามี “บทบาทหน้าที่ขั้นพื้นฐานและบทบาทหน้าที่ในระยะยาว” ทำให้งานด้านความมั่นคงในระดับหมู่บ้านมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยศึกษา ยังได้จัดกลุ่มเพื่อแยกประเภทของ ชรบ. ซึ่งผลจากการศึกษาประเภทของ ชรบ. สามารถจัดกลุ่มได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. กรณีจัดตั้งในหมู่บ้านปกติ โดย ชรบ. ที่จัดตั้งในชุดปกติ นั้น เปรียบเสมือนจุดเริ่มต้นในการสร้างกองกำลังฝ่ายพลเรือนที่ดูแลด้านความมั่นคงและรักษาความสงบเรียบร้อยอันดีของประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ โดย ชรบ. ปฏิบัติงานร่วมกับกลไกของ “คณะกรรมการหมู่บ้าน(กม.)” ในฐานะ “คณะทำงานด้านปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย”

2. กรณีจัดตั้งในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) ถือเป็น การยกระดับการปฏิบัติหน้าที่ของ ชรบ. ในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้านให้มีความเข้มข้นมากขึ้น การดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน นอกจากนี้ในหมู่บ้าน อพป. ต่าง ๆ ในห้วงปี พ.ศ.2551 – 2552 ยังได้รับการสนับสนุนเงินจากภาครัฐให้แก่ ชรบ. ในด้านสวัสดิการ ตลอดจนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ อาทิ ค่าน้ำมัน ค่าการประกอบอาหาร เป็นต้น ซึ่งหลายพื้นที่มีการต่อยอดเงินทุนดังกล่าวมาจนถึงปัจจุบัน “กองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิต” ทำให้บทบาทหน้าที่ของ ชรบ. ในหมู่บ้าน อพป. มีความเข้มข้นและชัดเจนมากขึ้น มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนมากขึ้น ซึ่งในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี โดยเฉพาะในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ชายแดน ใช้กลไก เครือข่ายของ ชรบ. เป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนงานด้านความมั่นคงในพื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง และเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพ

3. กรณีจัดตั้งในกลุ่มสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา ปัตตานี นราธิวาส) และ 4 อำเภอ (อ.จะนะ อ.นาทวี อ.เทพา และ อ.สะบ้าย้อย) ของจังหวัดสงขลา เนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรของรัฐในพื้นที่ ได้แก่ กำนันผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นกำลังหลักของฝ่ายปกครองทำหน้าที่ช่วยเหลือประสานการปฏิบัติงานร่วมกับทุกหน่วย การจัดตั้ง ชรบ.ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา จึงนับว่าเป็นการเพิ่มขีดความสามารถและยกระดับการปฏิบัติการรักษาความมั่นคงในระดับพื้นที่ เนื่องจากกรมการปกครองได้ดำเนินการจัดเงินอุดหนุนสมาชิก ชรบ. ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้หมู่บ้านละ 20,000 บาท/เดือน จำนวน 1,969 หมู่บ้าน คิดเป็นงบประมาณจำนวน 472,560,000 บาท ซึ่งแสดงให้เห็นได้ว่า ชรบ. มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมาก ในการดูแลความสงบเรียบร้อยขั้นพื้นฐานในพื้นที่

ทั้งหมดนี้ จึงเห็นได้ว่า “ชรบ. สามารถปรับรูปแบบและปรับตัวต่อสถานการณ์ความมั่นคงได้อย่างต่อเนื่อง มีความยืดหยุ่นและคล่องตัวสูง”

2. สภาพปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน

ปัญหาของ ชรบ. ในปัจจุบันนั้นสามารถจำแนกกลุ่มของปัญหาได้ 3 กลุ่มหลัก ดังนี้

1. ปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบ โดยปัญหาในเชิงระบบจะมุ่งเน้นไปที่ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ ชรบ. ได้แก่

1.1 การขาดงบประมาณสนับสนุนโดยตรงจากส่วนกลาง ส่งผลให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างปัจจุบันทันด่วน เช่น เงินสนับสนุนด้านการประกอบอาหารของผู้ปฏิบัติงาน เงินสนับสนุนค่าน้ำมันยานพาหนะสำหรับการออกตรวจตรา ตรวจตระเวน เป็นต้น

1.2 ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเป็นปัญหาที่เป็นผลกระทบโดยตรงมาจากการไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงการขาดการดูแลจากผู้บังคับบัญชาในทุกระดับ

2. ปัญหาเชิงบุคคลหรือ ชรบ. ในพื้นที่ ได้แก่

ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาท และอำนาจหน้าที่ โดยเฉพาะในทางกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการปฏิบัติงาน สนับสนุนช่วยเหลือเจ้าพนักงาน

3. ปัญหาเชิงสภาพแวดล้อม ได้แก่

3.1 การรับรู้ของประชาชนในบางพื้นที่ ยังไม่เห็นความสำคัญของ ชรบ. ในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจส่งผลให้เกิดการขาดความร่วมมือระหว่างประชาชนกับ ชรบ.

3.2 ปัญหาด้านความมั่นคงในบางพื้นที่ประสบปัญหาความไม่สงบอย่างรุนแรง ซึ่งเกินกว่าศักยภาพที่ ชรบ. จะสามารถปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยได้โดยลำพัง เช่น ความมั่นคงตามแนวชายแดน ผู้อพยพ ชนกลุ่มน้อย กองกำลังติดอาวุธ หรือการเผชิญเหตุเฉพาะหน้า ทั้งหมดนี้ จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยเหนือ

3. แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน

แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพของ ชรบ. ในปัจจุบันนั้นสามารถจำแนกกลุ่มได้ 2 กลุ่มหลัก ดังนี้

1. การพัฒนาเชิงโครงสร้างและระบบสวัสดิการ ซึ่งกระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครอง ควรมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการ โดยการจัดทำเป็นแผนแม่บท และแผนปฏิบัติการรายปีให้มีความชัดเจน ได้แก่

1.1 สนับสนุนด้านสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ ยกระดับ พัฒนาคุณภาพชีวิตของ ชรบ. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของ ชรบ. เช่น การจัดให้มี “สวัสดิการ” และ “การประกันความเสี่ยงภัย” ที่ ชรบ. อาจต้องประสบเหตุที่ไม่คาดคิด หรือการยกย่องเชิดชูการปฏิบัติหน้าที่ของ ชรบ. ที่มีผลงานดีเด่นทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ เป็นต้น โดยกำหนดไว้ในระเบียบ กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึง การปลูกฝังค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กรของฝ่ายปกครอง ให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ มีการสร้างแรงจูงใจ ขวัญกำลังใจให้กับ ชรบ.

1.2 การพัฒนากระบวนการคัดเลือกบุคคลมาเป็น ขรบ. โดยกำหนดคุณลักษณะให้เหมาะสมกับตำแหน่ง โดยมีลักษณะตำแหน่งที่แน่นอน ซึ่งจะทำให้สามารถมอบหมายความรับผิดชอบได้ เช่น เคยผ่านการรับราชการทหาร หรืองานด้านความมั่นคงอื่น ๆ ทักษะการใช้อาวุธ การหาข่าว เป็นต้น

1.3 การสนับสนุนกองกำลังร่วมจากหน่วยงานในระดับสูงกว่าทั้งฝ่ายปกครอง ฝ่ายตำรวจและฝ่ายทหาร

2. การพัฒนาเชิงบุคคลและสภาพแวดล้อม ซึ่งในระดับจังหวัด อำเภอ ควรเป็นหน่วยปฏิบัติที่สำคัญในการดำเนินการดังกล่าว โดยมีกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย วางแนวปฏิบัติในภาพรวม ได้แก่

2.1 สนับสนุนด้านการฝึกอบรมความรู้ในเชิงกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของ ขรบ. การฝึกอบรมสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ของ ขรบ. อย่างสม่ำเสมอ

2.2 เพิ่มช่องทางการรายงานผลการปฏิบัติงานแก่ผู้บังคับบัญชาทางออนไลน์ด้วยความรวดเร็ว โดยการพัฒนากระบวนการรายงานทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การจัดทำ E-Report หรือ Application หรือ Line Group ในระดับอำเภอ

ข้อเสนอแนะ

1. ระดับนโยบาย กรม กระทรวง (กระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง สมช. และ กอ.รมน.) เน้นการดำเนินการ ดังนี้

1.1 การกำหนดแนวทาง หรือออกระเบียบกฎหมาย เกี่ยวกับการสนับสนุนสิทธิและสวัสดิการ หรือเงินเพิ่มในด้านต่าง ๆ รวมถึงการตั้งงบประมาณสำหรับสนับสนุนจังหวัด อำเภอ ในการดูแลกิจการ ขรบ. ตามสัดส่วนที่เหมาะสม

1.2 การทำข้อตกลงสนับสนุน บูรณาการกองกำลังจากหน่วยงานในระดับสูงกว่าทั้งฝ่ายปกครอง ฝ่ายตำรวจ และฝ่ายทหาร

1.3 การประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจในระดับกระทรวง กรม เพื่อให้หน่วยงานราชการส่วนกลาง เข้าใจบทบาทหน้าที่ของ ขรบ.

2. ระดับจังหวัด อำเภอ เน้นการดำเนินการดังนี้

2.1 สนับสนุนด้านการฝึกอบรมความรู้ การพัฒนาทักษะการทำงาน รวมถึงระเบียบกฎหมายที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ อย่างสม่ำเสมอ

2.2 จัดทำระบบรายงานผลการปฏิบัติงานแก่ผู้บังคับบัญชาให้รวดเร็วขึ้นเพื่อใช้สำหรับแก้ไขเหตุการณ์เร่งด่วน เช่น การสร้างกลุ่มไลน์ หรือระบบการรายงานทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ อื่น ๆ

2.3 การสร้างการรับรู้ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ บทบาท อำนาจหน้าที่ ของ ขรบ. โดยสื่อประชาสัมพันธ์ในระดับจังหวัด อำเภอ เช่น วิทยุชุมชน สื่อออนไลน์ หอกระจายข่าว ฯลฯ เพื่อเสริมสร้างขวัญกำลังใจ และสร้างบทบาทที่เป็นรูปธรรม

3. ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

3.1 ควรมีการศึกษาเรื่องพัฒนาการและความก้าวหน้าในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในอนาคตเพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการปฏิบัติหน้าที่ในอนาคต

3.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในฐานะ “กองกำลังภาคประชาชน” ที่มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ. การเลือกตั้ง พรรคการเมือง และเสถียรภาพของรัฐบาล.

กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิจัย คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๑.

กระมล ทองธรรมชาติ. วิวัฒนาการของระบอบรัฐธรรมนูญไทย. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, ๒๕๒๔.

ณ น่าน สงวนพงษ์ และคณะ. ที่มา เหตุผล การมีอยู่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในประเทศไทย. เชียงราย :

สำนักวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๙.

วิสุทธิ์ โปธิแทน. ประชาธิปไตย : แนวความคิดและตัวแบบประเทศประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๔.

วิทยานิพนธ์

กนกวรรณ ชูชีพ. คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์รัฐ

ประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์, 2551.

บรรยาย

โกคิน พลกุล. บรรยายเรื่อง “ปัญหารัฐธรรมนูญและสถาบันการเมืองในสภาวะการณ์ปัจจุบัน”,

รวบรวมและจัดพิมพ์โดยภาควิชากฎหมายมหาชน คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ : มิตรนราการพิมพ์ , ๒๕๒๗, น. ๑๙๒ - ๑๙๔.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. “ภาวะผู้นำกับการพัฒนาชุมชน”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

<http://LEMEL/Downloads/Text-327002-1-10-20180523.pdf>, 2561.

สถาบันพระปกเกล้า. “ธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

<http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=%E0%98%E0%B8%A3%E0%B8%A3%>

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). “เศรษฐกิจฐานราก”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

<http://www.codi.or.th/service/qa?view=topic&id=24>,

Anitta Hanphakdeeniyom. “ภาวะความเป็นผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน The Leadership of Village Chief”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

<http://ojs.mcu.ac.th/index.php/lampang/view/1383>.

Insulin. “ธรรมภิบาลคืออะไร?”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://medinfo.psu.ac.th/pr/WebBoard/>.

ภาษาต่างประเทศ

A.H. Birch, op. cit., Footnote 4. p.106.

G.A. Jacobsen and M.H. Lipman, Political Science. New York :Barnes & Noble. 1965. p. 118

J. Roland Pennock, Democratic Political Theory. New Jersey : Princeton Univ.Pr., 1979, p.321.

Jean Jacques Rousseau, The Social Contract. Book III Chapter I An eighteenth-century translation, completely rev.,ed.with an introduction by Charles Frankel
New York : Hafner Pub.,1965, p.50-55.

The WHOQOL Group. What Quality of Life. Hague: World Health Forum. 1996.

ภาคผนวก

ผนวก

ชื่อผนวก แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน” ตั้งคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งขอบเขตด้านประชากรผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยจะดำเนินการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย (Focus Group) และสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ต่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ตัวแทนชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่ จำนวน 26 คน (อำเภอละ 2 คน) จาก 13 อำเภอ โดยคัดเลือกจากผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ไม่น้อยกว่า 1 ปี เก็บข้อมูลวิจัยโดยการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย (Focus Group) 2 กลุ่ม ๆ ละ 13 คน

กลุ่มที่ 2 ปลัดอำเภอประจำตำบล จำนวน 13 อำเภอ โดยคัดเลือกจากปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบประจำตำบล เก็บข้อมูลวิจัยโดยการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย (Focus Group) 1 กลุ่ม

กลุ่มที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการควบคุมดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน ในระดับต่าง ๆ ของจังหวัด ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 16 คน โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ได้แก่ 1.ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี 2.รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดกาญจนบุรี (ฝ่ายทหาร) 3.ปลัดจังหวัดกาญจนบุรี 4.นายอำเภอในพื้นที่ จำนวน 13 คน

กลุ่มที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ความมั่นคง จำนวน 3 คน โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ได้แก่ 1.ผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย 2.ผู้เชี่ยวชาญจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย 3.ผู้เชี่ยวชาญจากสำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

แนวคำถามที่ 1

ท่านคิดว่าชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) มีหน้าที่ บทบาทอย่างไรบ้าง?

ท่านคิดว่ามีความสำคัญต่อความมั่นคงภายในอย่างไร?

แนวคำถามที่ 2

ท่านคิดว่า ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) มีส่วนส่งเสริมหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านความมั่นคงภายใน อย่างไรบ้าง?

ท่านคิดว่าการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) มีปัญหาอุปสรรค อย่างไรบ้าง?

ท่านคิดว่า ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) มีความเชื่อมโยงกับการปฏิบัติงานด้านความมั่นคงภายใน อย่างไรบ้าง?

แนวคำถามที่ 3

ท่านคิดว่ามีปัจจัยใดบ้างที่จะส่งเสริมให้การปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในด้านความมั่นคง และภารกิจอื่น ๆ มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ท่านคิดว่าแนวทางการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ควรเป็นในทิศทางใด และควรมีรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพอย่างไร

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล ร้อยโท ทศพล ไชยโกมินทร์

วัน เดือน ปีเกิด วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ.2507

การศึกษา

- มัธยมศึกษา โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย (ปี พ.ศ.2511 - 2524)
- รัฐศาสตร์บัณฑิต (สาขาการปกครอง) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ปี พ.ศ.2526 - 2529)
- Master of Public Administration Kentucky State University (ปีพ.ศ. 2534)

ผ่านการอบรมหลักสูตรที่สำคัญดังนี้

- ปี พ.ศ.2546 หลักสูตรนักเรียนนายอำเภอ รุ่นที่ 55
- ปี พ.ศ.2557 หลักสูตรนักปกครองระดับสูง รุ่นที่ 62
- ปี พ.ศ.2559 หลักสูตรการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน 1 รุ่นที่ 3
- ปี พ.ศ.2562 หลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการสร้างผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงตามกรอบการปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.2) รุ่นที่ 6

ประวัติการรับราชการที่สำคัญ

- ปี พ.ศ.2531 นายทหารประจำ ศรภ.สน.ผบ.ทหารสูงสุด
- ปี พ.ศ.2533 โอนมารับราชการ สังกัดกรมการปกครอง ตำแหน่ง ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง 3) อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี
- ปี พ.ศ.2538 เลขานุการผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี
- ปี พ.ศ.2540 เลขานุการผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม
- ปี พ.ศ.2551 นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล กองเจ้าหน้าที่ กรมการปกครอง
- ปี พ.ศ.2555 นายอำเภอ อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี
- ปี พ.ศ.2557 นายอำเภอ อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี
- ปี พ.ศ.2559 ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง กองตรวจราชการและเรื่องราวร้องทุกข์
- ปี พ.ศ.2561 รองผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานี
- ปี พ.ศ. 2562 รองผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี

ตำแหน่งปัจจุบัน รองผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

เรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน

ผู้วิจัย ร้อยโท ทศพล ไชโยภินทร์

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 62

ตำแหน่ง รองผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เกิดขึ้นจากระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการช่วยเหลือเจ้าพนักงานของหน่วยกำลังคุ้มครองและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน พ.ศ.2551 ซึ่งถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) คือ คณะทำงานฝ่ายรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน โดยคัดเลือกจากประชาชนภายในหมู่บ้านที่มีความกล้าหาญ เสียสละ อดทน และถือเป็นกองกำลังภาคประชาชนที่คอยปฏิบัติงานร่วมกับภาคราชการและหน่วยงานอื่น ๆ ในกรณีที่หน่วยงานขอความช่วยเหลือ ทั้งนี้หากสามารถพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของชุดรักษาความสงบเรียบร้อย (ชรบ.) ให้มีความเหมาะสมที่จะเป็นกลไกสำคัญที่สามารถตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติในประเด็นด้านความมั่นคง ตรงกับเป้าหมายหลักของประเทศ คือ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ทั้งยังเป็นการสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชนในระดับฐานราก และถือเป็นกลไกสำคัญในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในระดับหมู่บ้าน ชุมชน โดยเน้นการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการเข้ามาร่วมปฏิบัติงานกับภาคราชการในด้านความมั่นคง โดยมีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้บังคับบัญชาที่ใกล้ชิดที่สุด มีขอบเขตอำนาจหน้าที่ ภายในเขตหมู่บ้าน โดยคัดเลือกจากประชาชนภายในหมู่บ้านที่มีความกล้าหาญ และเสียสละ

ปัจจุบัน มีการจัดตั้งชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ทั่วประเทศกว่า 13,954 หมู่บ้าน จำนวนสมาชิก ชรบ. กว่า 411,492 นาย จาก 75,033 หมู่บ้านทั่วประเทศ นอกจากนี้พบว่า ชรบ.ในจังหวัดกาญจนบุรีมีจำนวน 5,374 คน ดังนั้นการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในอย่างยั่งยืน จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการวางรากฐานด้านความมั่นคงภายใน และการรักษาความสงบเรียบร้อยในระดับฐานรากโดยเริ่มต้นจากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของ ชรบ. เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ อันเป็นการเสริมสร้างความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญต่อความมั่นคงในระดับชาติที่จะนำไปสู่เสถียรภาพและความมั่นคงที่ยั่งยืน สอดคล้องกับบริบทของไทย เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างยั่งยืนตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ดังนั้น การศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในอย่างยั่งยืน จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการวางรากฐานด้านความมั่นคงภายใน และการรักษาความสงบเรียบร้อยในระดับฐานรากโดยเน้นการมีส่วนร่วมจากประชาชน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาวิจัย “แนว

ทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน” โดยใช้พื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีเป็นพื้นที่ในการศึกษาเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาท อำนาจหน้าที่ ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่ ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน
3. เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในอย่างยั่งยืน” ประกอบด้วยขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ซึ่งศึกษาขอบเขตด้านระเบียบ/กฎหมาย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงศึกษาบทบาท อำนาจหน้าที่ และ สภาพปัญหา อุปสรรค ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน และวิเคราะห์ปัจจัยสภาพปัญหา อุปสรรค ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน ตลอดจนเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน เพื่อตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (พ.ศ.2561 - 2580) เพื่อให้เกิดความมั่นคงอย่างยั่งยืนในระดับประเทศต่อไป

2. **ขอบเขตด้านพื้นที่** ศึกษาเฉพาะพื้นที่ จังหวัดกาญจนบุรี

3. **ขอบเขตด้านประชากรผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key Informants)** ผู้วิจัยจะดำเนินการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย (Focus Group) และสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ต่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ ต่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ **กลุ่มที่ 1** ตัวแทนชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่ จำนวน 26 คน (อำเภอละ 2 คน) จาก 13 อำเภอ เก็บข้อมูลวิจัยโดยการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย (Focus Group) 2 กลุ่ม ๆ ละ 13 คน **กลุ่มที่ 2** ปลัดอำเภอประจำตำบล จำนวน 13 อำเภอ อำเภอละ 1 คน (รวม 13 คน) เก็บข้อมูลวิจัยโดยการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย (Focus Group) จำนวน 1 กลุ่ม **กลุ่มที่ 3** ผู้เชี่ยวชาญด้านการควบคุมดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยภายในระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 16 คน ประกอบไปด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด (ทหาร) ปลัดจังหวัด นายอำเภอ จำนวน 13 ท่าน) โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) **กลุ่มที่ 4** ผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง จำนวน 3 คน ได้แก่

นายพิริยะ ฉันทดิลก รองอธิบดีกรมการปกครองฝ่ายการปกครองท้องที่

นายศักดิ์ฤทธิ์ สลักคำ รองอธิบดีกรมการปกครองฝ่ายความมั่นคง

ร.อ.จักรเรศ พิทยาคม ผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง

4. **ขอบเขตด้านเวลา** ผู้วิจัยจะดำเนินการรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิในห้วงเวลาดังแต่เดือนตุลาคม 2562 – กรกฎาคม 2563

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1. **การรวบรวมข้อมูล ข้อมูลทุติยภูมิ** รวบรวมข้อมูลเรื่องแนวคิด ทฤษฎี รวมถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง **ข้อมูลปฐมภูมิ** รวบรวมโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 58 คน ประกอบด้วย (ตามขอบเขตของประชากร) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure) โดยจะมีการส่งแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญ (ร.อ.จักรเศศ พิทยาคม ผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง) ได้ตรวจสอบเนื้อหา ความเหมาะสม และดำเนินการปรับปรุงตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนดำเนินการลงพื้นที่เก็บข้อมูลต่อไป

2. **การจัดระเบียบข้อมูล** เมื่อรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ ดังที่กล่าวแล้ว หลังจากนั้นจะนำข้อมูลมาจัดระเบียบและตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (Validity) ของข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัยเชิงคุณภาพ

3. **การวิเคราะห์ข้อมูล** จะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูลเพื่อแยกแยะและจัดกลุ่มข้อมูล (Grouping) ให้เห็นถึงปัจจัย และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ รวมถึงความเชื่อมโยงในระดับต่าง ๆ

4. **การนำเสนอข้อมูล** นำเสนอรูปแบบร้อยแก้ว พรรณนาเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล รวมถึงการนำเสนอในรูปแบบตาราง และแผนภาพ เพื่อให้เกิดความชัดเจน

ผลการวิจัย

การศึกษาข้อมูลเรื่อง “แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในอย่างยั่งยืน” ผลการศึกษายิจัยที่ได้สามารถอภิปรายผลการศึกษาที่ได้ผ่านกรอบของวัตถุประสงค์โดยสังเขปทั้ง 3 ประการ พบว่ามีผลการศึกษาดังนี้

1. **เพื่อศึกษาบทบาท อำนาจหน้าที่ ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน** ผลการศึกษพบว่า บทบาทอำนาจหน้าที่ของ ชรบ. นั้น มีบทบาทในการดูแลสถานการณ์ด้านความมั่นคงและความไม่สงบเรียบร้อยในส่วนองประชาชนที่อยู่ในมาตุภูมิ ถือเป็น **กองกำลังประจำถิ่นในระดับหมู่บ้าน** ที่คอยดูแลทุกข์สุขของประชาชนในระดับพื้นที่ ซึ่งสามารถสรุปบทบาทอำนาจหน้าที่โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ **บทบาทหน้าที่ขั้นพื้นฐาน** และ**บทบาทหน้าที่ในระยะยาว** อภิปรายพอสังเขปได้ดังนี้

1.1 **บทบาทหน้าที่ขั้นพื้นฐาน** คือ บทบาทตามระเบียบกฎหมายที่สำคัญได้แก่ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 และตามระเบียบกฎหมายว่าด้วย ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการช่วยเหลือเจ้าพนักงานของหน่วยกำลังคุ้มครองและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน พ.ศ. 2551 ซึ่งระบุความหมายของ ชรบ. ไว้อย่างชัดเจนว่า “ชุดรักษาความ

ปลอดภัยหมู่บ้าน” หมายความว่า ราษฎรอาสาสมัครในพื้นที่ ที่ผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากนายอำเภอให้ปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน และให้เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ เรียกโดยย่อว่า “ชรบ.” ซึ่งเป็นการรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อยอันดีของประชาชนในหมู่บ้าน การป้องกันเหตุ ป้องกันภัย การป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมาย เป็นต้น

1.2 บทบาทหน้าที่ระยะยาว คือ กระบวนการในการปฏิบัติงานในระยะยาวที่หน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนส่วนราชการต่างๆ ให้ความคาดหวังว่า ชรบ.จะเป็นสื่อกลางในการสร้างความร่วมมือ สร้างความร่วมมือระหว่างประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาด้านความมั่นคง ความสงบเรียบร้อยในระดับพื้นที่ระยะยาว ตลอดจนสร้างความร่วมมือร่วมใจ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนให้เข้ามามีบทบาทในการผลักดันแผนงานขับเคลื่อนงานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในอย่างยั่งยืนในพื้นที่ นอกจากนี้ปัญหาโรคระบาดที่ถือเป็นภัยคุกคามสมัยใหม่ที่มีความรุนแรงและแพร่กระจายอย่างรวดเร็วอีกภัยหนึ่งโดยส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมโดยรวมทั้งเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมประเพณีอย่างรุนแรง ซึ่งปัญหาโรคระบาดในพื้นที่ (COVID-19) ถือเป็นภัยคุกคามสมัยใหม่ที่มีความรุนแรงและแพร่กระจายอย่างรวดเร็วอีกภัยหนึ่ง **ชรบ. ได้เข้าไปมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่** ของเจ้าพนักงานควบคุมโรคในบทบาทที่หลากหลาย เช่น การจัดตั้งจุดตรวจ/จุดสกัดในระดับหมู่บ้าน การออกตรวจตราการดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ที่ ศบค. กำหนดให้แก่ร้านค้า สถานประกอบการ การประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ที่ถูกต้องให้กับประชาชน การเว้นระยะห่างทางสังคม “Social Distancing” รวมถึง ชีวิตวิถีใหม่ “New Normal” กล่าวได้ว่า ชรบ. ถือเป็นกองกำลังประจำถิ่นในระดับหมู่บ้าน ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนนโยบายด้านความมั่นคงของภาครัฐให้มีทิศทางพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นอันจะส่งผลให้สภาพสังคม วัฒนธรรมประเพณี เศรษฐกิจ การปกครอง รวมไปถึงในสถานะปัจจุบันที่มีการแพร่กระจายของโรคระบาดซึ่งถือเป็นวิกฤตที่ทั่วโลกเผชิญอยู่ในขณะนี้ดีขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้ผู้วิจัยศึกษาายังได้จัดกลุ่มเพื่อแยกประเภทของ ชรบ. ซึ่งผลจากการศึกษาประเภทของ ชรบ. สามารถจัดกลุ่มได้ 3 ประเภท ดังนี้ **1.1) กรณีจัดตั้งในหมู่บ้านปกติ** โดยชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ที่จัดตั้งในชุดปกตินั้น เปรียบเสมือนจุดเริ่มต้นในการสร้างกองกำลังฝ่ายพลเรือนที่ดูแลด้านความมั่นคงและรักษาความสงบเรียบร้อยอันดีของประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ **1.2) กรณีจัดตั้งในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.)** ถือเป็นภารกิจระดับการปฏิบัติหน้าที่ของ ชรบ. ในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้านให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ในหมู่บ้าน อพป. ต่าง ๆ ยังมีการร่วมกันสนับสนุนเงินให้แก่ ชรบ. ในด้านสวัสดิการตลอดจนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ อาทิ ค่าน้ำมัน ค่าการประกอบอาหาร เป็นต้น **1.3) กรณีจัดตั้งในกลุ่มสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา** เนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรของรัฐในพื้นที่ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นกำลังหลักของฝ่ายปกครองทำหน้าที่ช่วยเหลือประสานการปฏิบัติงานร่วมกับทุกหน่วย การจัดตั้ง ชรบ.ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา จึงนับว่าเป็นการเพิ่มขีดความสามารถและยกระดับการปฏิบัติการรักษาความมั่นคงในระดับพื้นที่ เนื่องจาก กรมการปกครองได้ดำเนินการจัดเงินอุดหนุนสมาชิก ชรบ. ใน

พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้หมู่บ้านละ 20,000 บาท/เดือน จำนวน 1,969 หมู่บ้าน คิดเป็นงบประมาณจำนวน 472,560,000 บาท ทั้งหมดนี้ จึงเห็นได้ว่า “ชรบ. สามารถปรับรูปแบบและปรับตัวต่อสถานการณ์ความมั่นคงได้อย่างต่อเนื่อง มีความยืดหยุ่นและคล่องตัวสูง”

2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในปัจจุบัน ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาของ ชรบ. ในปัจจุบันนั้นสามารถจำแนกกลุ่มของปัญหาได้ 3 กลุ่มหลัก ดังนี้

2.1 ปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบ โดยปัญหาในเชิงระบบจะมุ่งเน้นไปที่ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ ชรบ. ได้แก่

2.1.1 การขาดงบประมาณสนับสนุนโดยตรงจากส่วนกลาง ส่งผลให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างปัจจุบันทันด่วน เช่น เงินสนับสนุนด้านการประกอบอาหารของผู้ปฏิบัติงานเงินสนับสนุนค่าน้ำมันยานพาหนะสำหรับการออกตรวจตราลาดตระเวน เป็นต้น

2.1.2 ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเป็นปัญหาที่เป็นผลกระทบโดยตรงมาจากการไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่

2.2 ปัญหาเชิงบุคคลหรือ ชรบ.ในพื้นที่ ได้แก่

2.2.1 ขาดความรู้ในทางกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ

2.2.2 ขาดความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ ชรบ. ซึ่งไม่ได้เป็นบุคลากรที่มาจากส่วนกลางของภาครัฐ จึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีพื้นฐานทางความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

2.3 ปัญหาเชิงสภาพแวดล้อมหรือภาคประชาชน ได้แก่

2.3.1 การรับรู้ของประชาชนในบางพื้นที่ ยังไม่เห็นความสำคัญของ ชรบ. ในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจส่งผลให้เกิดความร่วมมือระหว่างประชาชนกับ ชรบ. ในบางพื้นที่มีแนวโน้มไม่พัฒนาขึ้น

2.3.2 ปัญหาด้านความมั่นคงในบางพื้นที่ประสบปัญหาความไม่สงบอย่างรุนแรง ซึ่งเกินกว่าศักยภาพที่ ชรบ. จะสามารถปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยได้

3. เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน ผลจากการศึกษาพบว่า แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพของ ชรบ. ในปัจจุบันนั้นสามารถจำแนกกลุ่มได้ 3 กลุ่มหลัก ดังนี้

3.1 การพัฒนาเชิงโครงสร้างและระบบสวัสดิการ ซึ่งกระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครอง ควรมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการโดยการจัดทำเป็นแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการรายปีให้มีความชัดเจน ได้แก่

3.1.1 สนับสนุนด้านสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ ยกระดับ พัฒนาคุณภาพชีวิตของ ชรบ. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของ ชรบ. เช่น การจัดให้มี “สวัสดิการ” และ “การประกันความเสี่ยงภัย” ที่ ชรบ. อาจต้องประสบเหตุที่ไม่คาดคิด หรือการยกย่องเชิดชูการปฏิบัติหน้าที่ของ ชรบ. ที่มีผลงานดีเด่นทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ เป็นต้น โดยกำหนดไว้

ในระเบียบ กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึง การปลูกฝังค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กรของ ฝ่ายปกครอง ให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ มีการสร้างแรงจูงใจ ขวัญกำลังใจให้กับ ชรบ.

3.1.2 การพัฒนากระบวนการคัดเลือกบุคคลมาเป็น ชรบ. โดยกำหนด คุณลักษณะให้เหมาะสมกับตำแหน่ง โดยมีลักษณะตำแหน่งที่แน่นอน ซึ่งจะทำให้สามารถมอบหมาย ความรับผิดชอบได้ เช่น เคยผ่านการรับราชการทหาร หรืองานด้านความมั่นคงอื่น ๆ ทักษะการใช้ อาวุธ การหาข่าว เป็นต้น

3.1.3 การสนับสนุนกองกำลังร่วมจากหน่วยงานในระดับสูงกว่าทั้งฝ่ายปกครอง ฝ่ายตำรวจและฝ่ายทหาร

3.2 การพัฒนาเชิงบุคคลและสภาพแวดล้อม ซึ่งในระดับจังหวัด อำเภอ ควรเป็น หน่วยปฏิบัติสำคัญในการดำเนินการดังกล่าว โดยมีกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย วางแนว ปฏิบัติในภาพรวม ได้แก่

3.2.1 สนับสนุนด้านการฝึกอบรมความรู้ในเชิงกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ ของ ชรบ. การฝึกอบรมสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ของ ชรบ. อย่างสม่ำเสมอ

3.2.2 เพิ่มช่องทางการรายงานผลการปฏิบัติงานแก่ผู้บังคับบัญชาทางออนไลน์ ด้วยความรวดเร็ว โดยการพัฒนากระบวนการรายงานทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การจัดทำ E-Report หรือ Application หรือ Line Group ในระดับอำเภอ

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัย

เรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อ ความมั่นคงอย่างยั่งยืน ขอแบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. ระดับนโยบาย กรม กระทรวง (กระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง สมช. และ กอ.รมน.) เน้นการดำเนินการ ดังนี้

1.1 การกำหนดแนวทาง หรือออกระเบียบกฎหมาย เกี่ยวกับการสนับสนุนสิทธิและ สวัสดิการ หรือเงินเพิ่มในด้านต่าง ๆ รวมถึงการตั้งงบประมาณสำหรับสนับสนุนจังหวัด อำเภอ ในการดูแลกิจการ ชรบ. ตามสัดส่วนที่เหมาะสม

1.2 การทำข้อตกลงสนับสนุนบูรณาการกองกำลังจากหน่วยงานในระดับสูงกว่าทั้ง ฝ่ายปกครอง ฝ่ายตำรวจ และฝ่ายทหาร

1.3 การประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจในระดับกระทรวง กรม เพื่อให้หน่วยงาน ราชการส่วนกลาง เข้าใจบทบาทหน้าที่ของ ชรบ.

2. ระดับจังหวัด อำเภอ เน้นการดำเนินการดังนี้

2.1 สนับสนุนด้านการฝึกอบรมความรู้ การพัฒนาทักษะการทำงาน รวมถึงระเบียบ กฎหมายที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ อย่างสม่ำเสมอ

2.2 จัดทำระบบรายงานผลการปฏิบัติงานแก่ผู้บังคับบัญชาให้รวดเร็วขึ้นเพื่อใช้ สำหรับแก้ไขเหตุการณ์เร่งด่วน เช่น การสร้างกลุ่มไลน์ หรือระบบการรายงานทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ อื่น ๆ

2.3 การสร้างการรับรู้ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ บทบาท อำนาจหน้าที่ ของ ชรบ. โดยสื่อประชาสัมพันธ์ในระดับจังหวัด อำเภอ เช่น วิทยุชุมชน สื่อออนไลน์ หอกระจายข่าว ฯลฯ เพื่อเสริมสร้างขวัญกำลังใจ และสร้างบทบาทที่เป็นรูปธรรม

3. ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

3.1 ควรมีการศึกษาเรื่องพัฒนาการและความก้าวหน้าในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในอนาคตเพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการปฏิบัติหน้าที่ในอนาคต

3.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในฐานะกองกำลังฝ่ายพลเรือนที่มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน

ชรบ. ถือเป็น “กองกำลังภาคประชาชนในระดับหมู่บ้าน” ที่เป็น “กลไกเชิงพื้นที่ที่มีความสำคัญและเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชนอย่างแท้จริง” มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายด้านความมั่นคงของภาครัฐ ผลการศึกษาจึงสรุปได้ว่า แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) อยู่บนพื้นฐานของการศึกษา บทบาท อำนาจหน้าที่ ของ ชรบ. และสภาพปัญหา อุปสรรค ในปัจจุบัน เพื่อประมวลไปสู่แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ ซึ่งพบว่า แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพฯ มีจุดเน้นที่ 2 ส่วนสำคัญ คือ การพัฒนาเชิงโครงสร้างและระบบสวัสดิการ และการพัฒนาเชิงบุคคลและสภาพแวดล้อม